

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.</p>	<p>Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-útkára.</p>	<p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	--	--

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1904. január 16. d. u. 4 órákor. A fiumei piac ellátása ügyében értekezlet.
- „ „ 20. d. u. 5 órákor. Törzskönyvelő bizottság ülése.
- „ „ 21. d. u. 4 órákor. Földmívelési és növénytermesztési szakosztály ülése.

Meghívó

az „Országos Törzskönyvelő Bizottság” 1904. január hó 20 án szerdán d. u. 5 órákor a „Köztelek”-en tartandó ülésére.

Az ülés tárgya:

Uj tenyészállatok felvétele.

Kostyán Ferenc s. k.
elnök.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földmívelési és növénytermesztési szakosztályának 1904. évi jan. hó 21-én, azaz csütörtökön d. u. 4 órákor a Köztelken tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Czukorrépatemesztők és czukorgyárosok közötti jogviszony törvény útján való szabályozása.
2. Jablonowski József előadása az „Apion” pusztítása elleni védekezésről.
3. Vetőre és eladásra kerülő gabonák kellő tisztítása, különös tekintettel sörárpa-kivételükre.

Budapest, 1904. január hó 11.

Forster Géza,
igazgató.

Szuperfoszfát műtrágyaközvetítés. Az OMGE. szuperfoszfát műtrágyaközvetítő központi irodája 48 filléért közvetíti a 19—20¹/₂%-os és 49 filléért a 16—18%-os szuperfoszfát kilogrammperecentjét a megrendelő állomására. **Fizetési feltételek:** 1 hónapon belüli fizetés esetén 3% engedmény, 6 hóig kamatmentesen, azontul az osztr. magy. bank mindenkori kamatlábánál 1¹/₂%-kal magasabb kamatfizetéssel. **Megrendelések e feltételek alatt csak teljes vagonrakományokra** fogadtatnak el; *kisebb szállítmányoknál megtérítendő a vagonrakomány és darabaru közötti szállítási díjkülönbözet.* **Megrendelések az OMGE. műtrágyaközvetítő irodájához (Budapest, IX. Köztelek-utca 8. sz.)** intézendők, mely kivánatra a részletes szállítási feltételeket is közli. A részletes közvetítési feltételek a *Köztelek* 1903. év 99. és 101. számaiban már megjelentek és mindenről bő tájékoztatást nyújtanak.

Harczos kereskedők.

Sándor Pál ur, a „Schlezinger és Pollakovits” cég egyik tulajdonosa, a legutolsó képviselőválasztáskor a kereskedelem érdekeinek hangoztatásával maga alá gyűrte a nagy közgazdasági tevékenységű Mezei Mórt és a Lipótváros mandátumát nagy küzdelemmel megnyervén, azóta igen ügyes taktikával és — valljuk be — nagy agilitással dolgozik azon, hogy ezt a nehezen szerzett mandátumot magának biztosítsa azáltal, hogy népszerűségét a lipótvárosi körökben ujnál-ujabb érdekekkel élessze és ébrentartsa. Ő tehát a kereskedelmi érdekek rettenthellen bajnokának nevezte ki önmagát s mivel a Lipótvárosban a kereskedelem igazi hivatásának megfelelőleg az üzletek szerzését és lebonyolítását tartja első sorban szem előtt, Sándor Pál urnak szűk lett

Macedónia, akarom mondani a Lipótváros, ahol ő a maga nagy terveinek sem elegendő hivat nem szerezhetett, sem működésének elegendő tág teret nem nyerhetett.

Sándor Pál ur tehát gondolt merészet és nagyot s a Lipótváros szűkebb határai közül az egész ország tágasabb mezőire lépett ki, zászlóján: a magyar kereskedelem szervezésének jelszavával. A vidéken tartott többszörös értekezletek és kongresszusok után a múlt vasárnap a fővárosban megalakította az „Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület” 12 kemény pontokban állapítván meg ennek az új szervezetnek célját és feladatait.

Sándor Pál egyesületének tizenkét parancsolatja, melyek hivatva vannak a pusztában cél nélkül bolyongó magyar kereskedőket egybekapcsolni és a közös cél elérésére képessé tenni, a következő:

1. A szövetség feladata *egye-ítem az ország minden részében széjjels-ört kereskedőket*, hogy az a befolyás, mely a kereskedő osztályt számánál a nemzeti munkában és a közteherviselésben való részvételénél fogva joggal megilleti, minden tekintetben egységesen érvényre juthasson.

2. A szövetség, bár politikai pártállást nem követ, mégis figyelemmel lesz arra, hogy a *politikai és községi választásoknál a kereskedelmi érdekek kellő képviseletet nyerjenek* és hogy ott, ahol a viszonyok erre nem alkalmasak, lehetőleg meggátoltassék vagy megnehezítettessék olyan törekvések érvényesülése, melyek nyiltan, vagy burkoltan tervszerűen és roszakaratulag a kereskedelem és annak munkásai ellen irányulnak. (?)

3. A szövetség feladata lesz *fokozni a kereskedői önértéket* és eloszlatni azokat az előítéleteket, melyek akadályozzák, hogy a keres-

Minden gazda kérje be most megjelent, 60 oldalas, sok ábrás

— Őszi és téli árjegyzékünket. —

Minden gazda tájékozódjék ez árjegyzékből minden anyag, eszköz és gépszükségletének beszerzése előtt.

Minden gazda bizalommal forduljon szövetkezetünkhöz, mert nemcsak a közös célt, hanem saját érdekét is ezzel mozdítja elő.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Mai számunk 20 oldal.

a vezető pozíciókról, mert a tulságos harczi zaj csak a be nem vallott czélok becsempészésére szolgáló tolvajkulcsok csörgésének elfojtására szolgál. Tudvalevő dolog u. i., hogy Mercurius nemcsak a kereskedőknek, hanem a csempészeknek is védőistene. Sz. Z.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

A melasszekeverékekről.

I.

A melassze a legkönnyebben emészthető s leghatásosabb takarmányok egyike, ami főleg onnét származik, hogy az emésztési nedvek nagyon könnyen férnek a melassze táplálóanyagaihoz s gyorsan juttatják azokat a vérkörbe. Ugyanis e takarmánynak a megemésztése alig okoz az állatnak több munkát, mint hogyha tisztán kapná azon táplálóanyagokat, melyek a melasszeban előfordulnak, mert a benne foglalt víz s ásványi anyagok nem nehezítik meg a szerves alkotórészek emésztését; azt pedig nagyon jól tudjuk, hogy a könnyű s gyors emésztés mennyire fokozza a takarmány táphatását.

A melassze hatásos alkotórészei azonban nemcsak a cukor, hanem a többi szervesanyagok is sőt Ramm s Kellner kimutatták, hogy utóbbiak hatásosabbak, mint maga a cukor, minélfogva nem jogosult az, amit sokan követnek, hogy a melassze értékesítésénél tisztán csak a cukortartalomra vannak tekintettel. A szakemberek általában azt tartják, hogy a melassze szerves alkotórészei mind emészthetők s hogy valamennyi táplál is s miután a szervesanyagok mennyisége 65–70% között változik, ennyi tápegységet tételeznek fel benne; azonban Kellnertől tudjuk, hogy ő egy ízben csak 58,5% emészthető szervesanyagot talált a melasszeban s ezért — ha nem akarjuk a szervesanyagokat mind emészthetőnek elfogadni — legalább annyit mondhatunk, hogy azon esetben, ha kerek számban 60%-ra becsüljük a melassze átlagos táptartalmát, semmiesetre sem kedvezünk neki, de egyúttal el kell ismernünk azt is, hogy tápdusabb s tápszegényebb melasszek is vannak, amiből a vásárlást illetőleg azt következtethetjük, hogy a melasszenál talán nem is annyira a cukortartalomnak, mint inkább a szervesanyagok mennyiségének az ismerete fontos, mert utóbbiból jobban ítélhetjük meg, hogy a vásárlásra felajánlott melassze táptartalma eléri-e az általunk átlagosnak vett 60% tápegységet vagy sem.

A legfontosabb dolog természetesen az, hogy itéletet alkossunk magunknak arról, vajjon megéri-e a melassze az érte követelt árt. Ezt újabb nagyon megkönnyítette Kellner azzal, hogy kísérletei alapján határozott számokba foglalta ugy a melassze, valamint a magában etetett táplálóanyagok zsirtermelő képességét, minélfogva — legalább a kifejlődött kérődzőállatokra vonatkozólag — igen megbízható

mértéket nyertünk arra, hogy a melassze értékét viszonyba hozzuk más, szintén igen hatásos táplálóanyagokat tartalmazó takarmányok piaci árával. Ugyanis Kellner szerint a melassze emészthető anyagainak kg.-ja 207 grm. állati zsirt képes termelni, míg ellenben pl. a gabonamagvak fehérjéjének kg.-ja 235 grm., azok zsirjának kg.-ja 540 grm. s végre szénhidrátjaik kg.-ja 248 grm. állati zsirt termel. Ha mi a melasszét ezen az alapon pl. az átlagos összetételű árpadarával hasonlítjuk össze, mely utóbbi 8% emészthető fehérjét, 17% emészthető zsirt és 59% emészthető szénhidrátot tartalmaz, akkor azt találjuk, hogy 1 kg. árpadara termel:

80 grm. fehérje	× 0.235 =	18.80 grm. zsirt
17 " zsir	× 0.540 =	9.18 " "
590 " szénhidr.	× 0.248 =	166.32 " "

Összesen = 194.30 grm. zsirt.

Ellenben a 60%-ig emészthető melassze kg.-ja 600 grm. emészthető szervesanyagot tartalmazván, számításunk így alakul:

600 grm. × 0.207 = 124.2 grm. zsir.

Az átlagos összetételű árpadara takarmányértéke tehát ugy viszonylik az átlagos összetételű melassze takarmányértékéhez, mint 194.3 a 124.2-hez s így 1 kg. árpadarával 1.564 kg. melassze vehető egyenértékűnek. Ha tehát a közepes takarmányárpa q.-jának piaci ára a darálási költségekkel együtt pl. 11 korona, akkor a melassze q.-ja 7.03 koronát ér; ha az árpadara ennél drágább, akkor természetesen a melassze is többet ér, míg ellenben ha az árpadara olcsóbb, akkor a melassze is kevesebbet fog érni. Ezzel tehát nagyon jó mértéket nyertünk arra, hogy körülbelül meddig mehetünk bele a melassze vásárlásába s hogy mikor hagyjuk azt abba; mértékünk ellen pedig aligha tehető kifogás, ha csak az nem bizonyulna be, hogy a melassze átlagos emészthetősége nem 60%, hanem valamivel több, amit mi is valószínűnek tartunk. Így pl. ha 65%-nak találjuk azt, akkor a 11 koronás árpadarához viszonyítva 7.61 koronát érne a melassze, vagyis akkor 1 q. árpadara 1.443 q. melasszeval volna helyettesíthető.

Megjegyzendő azonban, hogy a melassze-nak közvetett előnyei is vannak, melyek bizonyos esetekben még akkor is indokoltá tehetik a vásárlását, ha az árpadara piaci árához viszonyítva drága lenne. Ily közvetett előnyét különösen hármát emelünk ki, melyek a következők:

1. Az árpadara nagyon ki van téve a megdézsmáltatásnak, mert a cselédség disznót és baromfit tart, ahol igen jól használhatja az árpát; melasszet azonban aligha fog a cselédség csenni, mert ezt a ragadós természetű folyadékot nem lehet titokban oly könnyen félretenni, mint az árpadarát. Ha tehát nem gyakorolhatunk a cselédség fölött kellő fölügyeletet s ha azt különben is megbízhatatlannak ismerjük, akkor esetleg indokolt lehet az árpadarát melasszeval helyettesíteni, még ha utóbbi kissé drágább volna is.

2. A melassze kitünő szolgálatot tesz akkor, ha sok szalmát s polyvát akarunk etetni, ami pl. a heverő ökrök s a rideg marha teletetésénél ugyszólván a rendes. Ebben az esetben tehát arra képesít minket a melassze,

hogy sokkal több szecskát s polyvát vagyunk képesek az állatokkal megetetni, mint ahogy azt bárminő takarmánykészítéssel elérhetnének s így olcsóvá tehetjük a teletetést s az állatok mégis elég jó karban érik a tavaszt.

3. A melassze hashajtó hatása többnyire hátrányos ugyan, de néha előnyös is lehet, sőt ezen alapszik a melassze életrendi hatása, melyet különösen a lovaknál szeretünk igénybe venni. Ugyanis a tisztán csak száraztakarmányon tartott állatok bélműködését megnehezíti az, hogy a beltartalomban kevés a víz, amiért is szélrekedést okozhat, mely a lovaknál néha halálos kimenetelű kólikává fajul. S tényleg köztapasztalat szerint ritkább a kólika a mérsékelt mennyiségű melasszen tartott lovak között, s azok egyébként is egészségesebbek s fényesebb szőrűek, mint a kizárólag száraztakarmányon élők, minélfogva a lovak számára akkor is szeretünk melasszet vásárolni, ha az kissé drága lenne, ami azonban a folyékony melasszeval aligha történik meg. Ugyanis ha fentebbi számításunkat a zabra alkalmazzuk, akkor 1 q. zabbal 1.24 q. melassze tekinthető egyenértékűnek, sőt ha a melassze emészthetőségét 65%-nak vesszük, akkor csak 1.14 q. melassze. Ha tehát a zab piaci ára pl. 11 kor., akkor a melassze q.-ja megér az első esetben 8.86 s a másodikban 9.60 koronát. Ezt a számítást is aligha lehet megtagadni, részint mert a tapasztalás azt mutatja, hogy tartalma arányában a melassze sem rosszabb lótakarmány, mint a zab, részint mert amennyire az erő forrásairól tájékozva vagyunk, az elméleti okoskodás is a mellett szól, hogy a melassze táplálóanyagai hatékonyságának a Kellner által megállapított zsirtermelő számok arányában kell a zab táplálóanyagai hatékonyságához viszonyítani.

Számításunk egyelőre csak a kifejlődött hízó s erőtermelő állatoknál tekinthető megbízhatóknak, ellenben, hogy a tejelő s növendékállatokra mennyire alkalmazhatók, talán senki sem mondhatja meg. Adataink különben azt mutatják, hogy a ló a legjobb értékesítője a melasszenak, ami részint attól van, hogy a zab, mely — legalább részben — nagyon jól helyettesíthető vele, ugynevezett affekcionális árral bír, vagyis drágább, mint amit táptartalmanál fogva megér, részint mert a lónál legjobban érvényesül a melassze életrendi hatása, amennyiben többnyire csak ezt az állatot szoktuk száraz takarmányon tartani. Ellenben a többi állatokat részint olcsóbb takarmányfélékkel tápláljuk, részint vizenyőset is etetve, ritkán szorulunk a melassze életrendi hatására, s ezért nem is érhetünk el náluk oly nagy megtakarításokat, mint a lónál, csak hogy a többi állatok kiegyenlík nagyobb számukkal azt, amit az egyes állat a lóval szemben engedni kénytelen. Így tehát általában azt mondhatjuk, hogy a meddig a melassze ára nem nagyobb, mint a hogy azt az árpával szemben kimutattuk, bátran beszerezhetjük valamennyi állat számára, sőt bizonyos esetekben többet is adhatunk érte.

Ezen takarmány részint folyékony alakban, részint mint melasszekeverék vásárolható. Magyarázatot sem igényel, hogy az első olcsóbb, a második pedig kényelmesebben etethető, de a két előnyt nagyon jól biztosíthatja magának

MALOM- BERENDEZÉSEK **OLAJSAJTOK- ÉS GÉPEK** **KONKOLY- VÁLASZTÓK**

KAPHATÓK **GRAEPEL HUGÓ** **GÉPGYÁROSNAI**
BUDAPEST, V. KER., **VÁCI-UT 40—46. SZ.**

módjára. Sajnos látunk ma
szor látunk ma
dozatoktól se
év telén törte
dezzük, még
ságos utanjár
a szaklapokba
tett közlemén
gazdaközönség
gondolja: „ig
de sajnos, es
vége, félreter
az egész. Pé
volna, ha egy
nek az egye
körülményeik
resztülvinni. I
azért sokszor
látszólag igér
megtakarítást
hol a jeget 2-
rozni, Mennyi
ez, — nem is
igénybevételét
ha jégszükség
elő csekély fá
Mi, O
ur szomolányi
lethez egy 4
egy méter szé
négy egymásf
léczből készít
legfelső polcz
től 4 cm.-ny
pedig egymás
jával fektetve
a második rá
alá estek és
rácsot is. Ez
első, felső léc
pek a második
nak s mielőtt
rülne, kellőleg

agazda úgy, hogy folyékony melasszet vásárolva maga készít magának keveréket, mely esetben azonban a Schrader- vagy a Wülsche-féle keverőgépet kell meghozatnia, amit főleg csak a nagyobb birtokos tehet, mert csak az fogyaszt annyi melasszét, hogy a keverőgép kifizesse magát. Ellenben a kisebb birtokos, a városi lakos, a katonaság, a luxustárló tulajdonosa s mindazok, kik vagy kevés melasszet fogyasztanak, vagy akiknek se alkalmosságuk, se kedvük nincs házilag készíteni a melasszekeveréket, készen fogják azt vásárolni, ha egyáltalán bele akarnak menni abba, hogy melasszet etessenek, s ha a kényelmi szempontokra is fektetnek súlyt. Ilyenek pedig máris vannak sokan, s ezután lesznek még többen, mert a melassze etetés közvetett előnyei a keverékeknél is érvényesülnek. Élesztőleg hat továbbá a keverékek iránti keresletre az is, hogy cukorgyáraink egymásután átérnek arra, hogy folyékony melassze mellett melasszekeverékeket is hozzanak forgalomba, miáltal utóbbiak mindig szélesebb körben ismertessé válván, a beszerzésük is megkönnyítettetik azzal, hogy kiki többnyire a legközelebbi cukorgyárról hozhat magának keveréket. Miután tehát nálunk is már igen sok helyen lehet ily keveréket kapni, s miután cukorgyárainkban nagyon eltérő anyagokkal készítik azokat, nem árt, ha némi utbaigazítással szolgálunk arra, hogy mire nézzen az állatbirtokos akkor, ha készen akar melasszekeveréket vásárolni.

Cselkó István.

GAZDASÁGI JOG.

Rovatvezető: dr. Szilárd Ferencz.

Az eladó szavatossága a sertésüzlet terén.

Ezen című közleményünkre vonatkozólag a következő felszólalást vetjük:

A „Köztelek“ december 23-ik számában igen érdekes fejtegetés jelent meg fenti cím alatt Szilárd Ferencz dr. ur tollából.

En, ki már több évtized óta foglalkozom sertéstenyésztés- és hizlalással és akinek bő alkalma van ezen gazdasági ág minden jelentőségét alaposan megfigyelni, mindenben nem oszthatom a cikkíró ur nézetét.

Aki sertés hizlalással foglalkozik, feltétlenül elvárja, hogy az eladó, ki sertéseit hizlálási célra eladja, nyíltan bevallja, hogy azok sertésvészten átmentek-e vagy sem? Annál is inkább szükséges a nyíltság, mert a vészen átment malacok 24—30 fillérrel drágább áron jegyeztetnek, mint az át nem vészelték és nagyon természetes, hogy az, aki vészen át nem ment sertéseit a magasabb ár elérése végett mint vészen átmenteket bocsátja áruba, egyszerűen esalást követ el annak rendje-módja szerint.

Véleményem szerint tehát teljes kártérítés illeti meg azt a hizlálót amaz eladóval szemben, aki vészen át nem ment árut adott el, mint vészen átmentet, csak azért, hogy magasabb ár érjen el a becsapott hizlálótól.

Téves cikkíró urnak az a nézete, hogy a vészen átment sertésfalca, ha újból beleesik

a vészbe, egy szálíg elpusztulhat és így eladó szavatossága nem kívánható.

Ez teljesen ki van zárva.

Tapasztalatból tudom, hogy azok a sertések, melyek ha tényleg vészben voltak és ha olyan helyre vagy sertések közé jönnek, melyek között a vész pusztit, a betegség iránt teljesen indifferensek.

Ezt a tényt igazolva láttam nemcsak nálam, ki évek óta hizlalok, de tapasztaltam más hizlálónál is, úgy, hogy egész határozottan állítható, miszerint ha elő is fordul újabb megbetegedés, arra eset még nem volt soha sem, hogy másodszori megbetegedésnél 5—10%-nál nagyobb arány pusztult volna el.

Ily körülmények között csak természetes, hogy a hizláló jogosan követelheti az eladó nyílt bevallását, mert ellenkező esetben magának nemcsak jogtalan hasznót, de szándékos kárt is okoz a hizlálónak, mivel szemben kártérítésre szorítható.

Vatyai Gyula.

Tanulságosnak tartottuk ezen felszólalást közreadni már csak azért is, hogyha még mások is akadtak volna, akik a cikk tartalmát és célját ennyire félreértették, azoknak teljes fölvilágosítással szolgálunk. Előre kell bocsátanom, hogy a cikk utolsóelőtti bekezdésében sajtóhiba folytán egy „nem“ szócska kimaradt és ezt a bekezdést egész értelmétől megfosztotta. Mindazonáltal az olvasónak némi figyelem mellett a sajtóhibát föl kell ismernie.

Helyes szedéssel ez az utolsóelőtti bekezdés így szól:

„Tovább megyek és azt állítom, hogy a vevőnek jogában áll a vételt semmisnek tekinteni és a vételért visszakövetelni, anélkül, hogy a falkából csak egy darab is megbetegednék, vagy elhullana, ha bizonyítani képes, hogy az eladó által állított azon körülmény, hogy a falkában a sertésvész már uralkodott, a valószínűségnek meg nem felel.“

Hogy ennek a mondatnak csak ez lehetett az értelme, az kitűnik a cikk végső sorából is, amelyek világosan megmondják, hogy: „a sertésvészre vonatkozó kikötés olyan lényeges föltétele a szerződésnek, amelyek sérelme esetén a vevő jogosítva van a szerződéstől elállani, helyesebben szólva azt semmisnek tekinteni.“

Mindezek után nem tudom fölfogni, hogyan jöhetnek én abba a gyanuba, mintha pártját akarnám fogni azoknak az eladóknak, akik a vevőt megtévesztik és a vészen átment áruként adnak el olyan sertéseket, amelyek a vészen át nem mentek. Hiszen éppen azt állítottam, hogy az ilyen eladóval szemben a vevő még akkor is jogosítva van a vételt semmisnek tekinteni és a vételért visszakövetelni, ha a falkában a vész nem is üt ki, csak éppen kiderül, hogy az eladó a vevőt ebben a pontban megtévesztette.

Abban igaza van a felszólalás írójának, hogy az eladónak ezen eljárása az ugynevezett kereskedelmi csalás (1875. évi XXXVII. t. cz. 350-ik szakasza) esetét képezi és hogy ezen rosszhiszemű eljárás a vevőt a körülményekhez képest arra is feljogosítja, hogy esetleges kárának és elmaradt hasznának megtérítését is követelje. Amde ennek ellenkezőjét én sohasem

állítottam, csak éppen a dolognak eme részére helyszüke miatt ki nem terjeszkedtem.

Más helyütt tévedést akar fejmemre olvasni a fölszólalás írója, azt állítván, hogy téves azon nézetem, hogy a vészen átment sertésfalca, ha a vészbe újból beleesik, egy szálíg elpusztulhat és így az eladó szavatossága nem kívánható.

Nohát, könyörgöm alássan, én ilyen vagy ehhez hasonló nézetet sohasem nyilvánítottam.

Sohasem mondtam és nem is mondtam, hogy ilyen eset valaha valahol előfordult volna, mert hiszen a kérdésnek ezen állatörvi részével nem is foglalkoztam.

En tisztán és kizárólag azokkal a jogi konzekvenciákkal foglalkoztam, amelyeket az eladónak azon kijelentése, hogy a falca a vészen már átment, maga után von. Kifejtettem ezen kikötés értelmét és szembeállítottam két olyan szélsőséges esetet, amelyek a kérdésnek jogi részét kellő világításba helyezik.

Az egyik ilyen eset az, midőn egy sertés sem betegszik meg és a vevő mégis visszaléphet a vételtől, mert bizonyítani tudja, hogy az eladó őt azon állítással, mintha a sertések a vészen átmentek volna, megtévesztette.

A másik szélsőséges esetként hoztam fel azt, hogyha esetleg az egész falca megbetegszik vagy elhull is, az eladót mégsem lehet felelősségre vonni, mert azon állítása, hogy a falkában a vész már uralkodott, a valósággal megegyezik.

Ezt a második esetet tehát csak mint jogi lehetőséget említettem föl, de eszem ágában sem volt azt állítani, hogy hasonló eset valaha tényleg előfordult volna. Csak annyit mondtam, hogyha tényleg előfordulna, az eladót még ez esetben sem lehetne felelősségre vonni.

A tapasztalat által igazolt tényeket, hogy t. i. a vésznek egy falkában való ismételt föllépése alkalmával legfőkébb bizonyos kisebb % szokott elpusztulni, magam is jól ismerem és ezt a felszólalás írója is föl fogja rólam tenni, midőn látja és olvassa, hogy egy olyan kereskedelmi szokásról írok, amelynek alapját éppen a tudomány és az élet által megállapított ezen tapasztalatok képezik.

Tehát értsük meg egymást: Az eladót teljes kárpótlási felelősségterheli, ha a vészen át nem ment árut azon kijelentés mellett adja el, mintha az már a vészt kiállította volna és a vevő ez esetben a vétel sztorizását követelheti akkor is, ha a vész a falkában fel nem lépett. Viszont azonban azt az eladót, aki ilyen kijelentéssel nem élt, a vész tekintetében szavatosság nem terheli. Valamint nem terheli felelősség azt az eladót sem, aki a fönti kijelentés mellett a vészen átment árut ad el, ha mindjárt a vész a falkában újlag föllépett is, vagy ha akár az az eddig nem tapasztalt, mindazáltal teljesen ki nem zárt eset fordulna is elő, hogy a vészt már egyszer kiállott sertések a járvány újabb föllépte folytán egy szálíg elhullanának.

Még rövidebben szólva, az őszinte és jóhiszemű eladó semmi tekintetben sem viseli a felelősséget, a rosszhiszemű vagy csalárd eladó pedig a felelősség minden irányban terheli s az ilyen a körülményekhez képest még a vevő kárért és elmaradt hasznáért is kártérítéssel tartozik.

Szilárd Ferencz dr.

Jobb és

megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket 28 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császári és királyi udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

A természetes jégkészítés.

A „Köztelek” 1902. évi 11. számában Sporzon Pál tanár ur a „A mesterséges jégkészítés” című cikkében utbaigazítással szolgál a természetes jég legolcsóbb előállítási

A jégkészítéshez mintegy 15 méternyi természetes eséssel bíró vízvezetékre szereltük a permetet szolgáltatandó, egyenként 10 cm. átmérőjű, 5–6 tühegyni vékonyságú nyílással ellátott s egy vasos oldalába egymástól 2 méternyi távolságra beleerősített 2 rózsát egy horozható állványon úgy helyeztük el, hogy a szél a permetet a fagyasztó-állványra vigye.

A kísérlettel napján a levegő hőmér-

hagytuk az állványt s reggel hat órakor visszatérve az egész állvány, egy kis hely kivételével, ahova a vízcseppek a szél miatt nem eshettek, egy tömör jégtömbbé volt fagyva, mit legjobban e két fényképfelvétel igazol. Az így nyert jég 3 szekér volt, tehát aránylag elég sok, tekintve azt, hogy az állvány kicsiny és hogy a kísérlet éjjelen a minimális hőmérsék — 5 C° volt.

Látva e szép eredményt a fent nevezett uradalom lejte halgazdaságában, miután ott a tavak nem fagytak be annyira, hogy a halgazdaság jégészükségletét onnan fedezni lehetett volna, az ottani halászati intéző vezetése mellett távirdapóznákból róttak össze a már leirt módon egy állványt s erre a vizet egy kis szivattyú segélyével fecskendezve, a halgazdaságot ellátták jéggel.

Mint az előadottakból látni, a kísérlet igen szépen sikerült s ez bármely gazdaságban igen könnyen volna, keresztülvihető, de különösen oly helyen, ahol egy szélmotor vagy egyéb vízmű áll rendelkezésre s a víznek esése van, mert így a víznek elporlasztása, mielőtt a fagyasztó állványra jutna, minden fáradság és költség nélkül keresztülvihető. Mert a jégkészítés e módjánál az a fő, hogy a víz nem nagy cseppek, hanem ködalkban hulljon az állványra, így már — 2, — 3 C° mellett siker koronázza fáradságunkat.

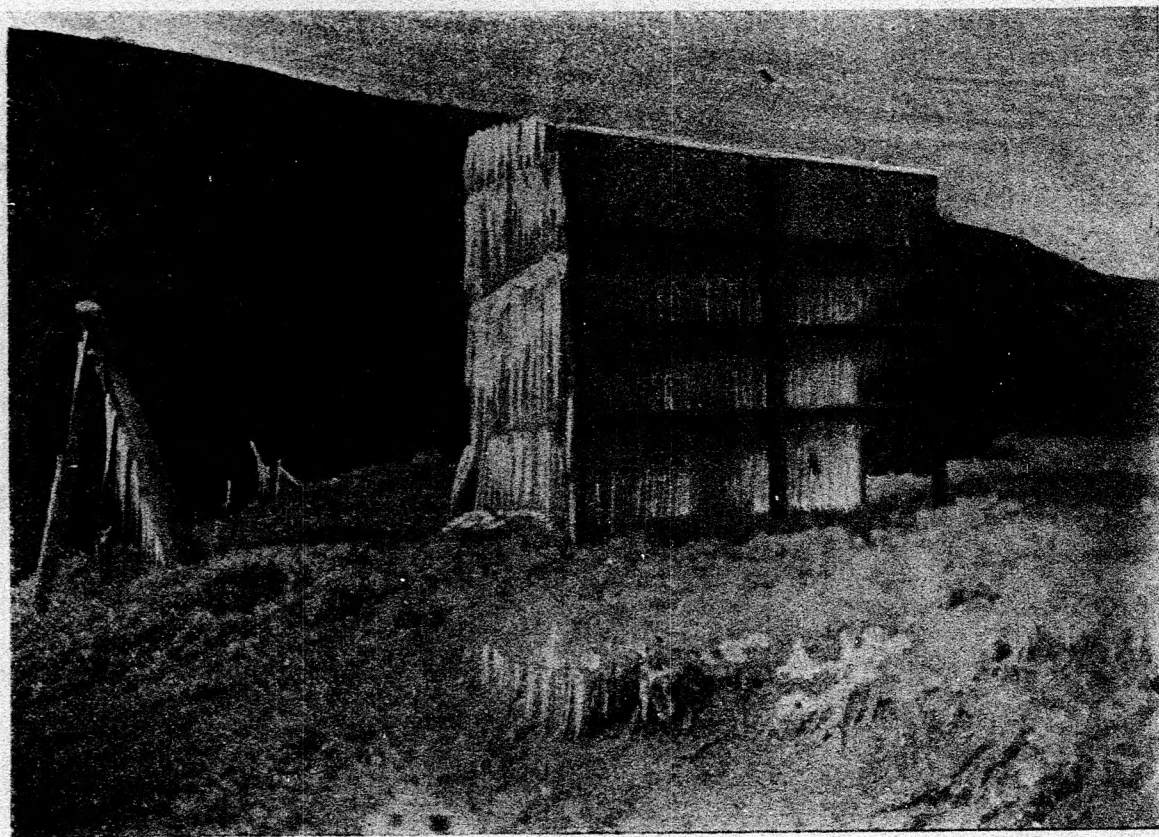
Bátran ajánlhatom e kísérlet keresztülvitelét.

Herczmanszky Imre.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

50. kérdés. 7–8 holdnyi szántóföldemen, melynek majd felerése alacsonyabb fekvésű, a perje igen el van terjedve. Ennek orvoslására már több kísérletet tettem, de mindig eredménytelenül. Tisztelettel kérem, mily módon tudnám legsikeresebben a perjét kirtani? S.

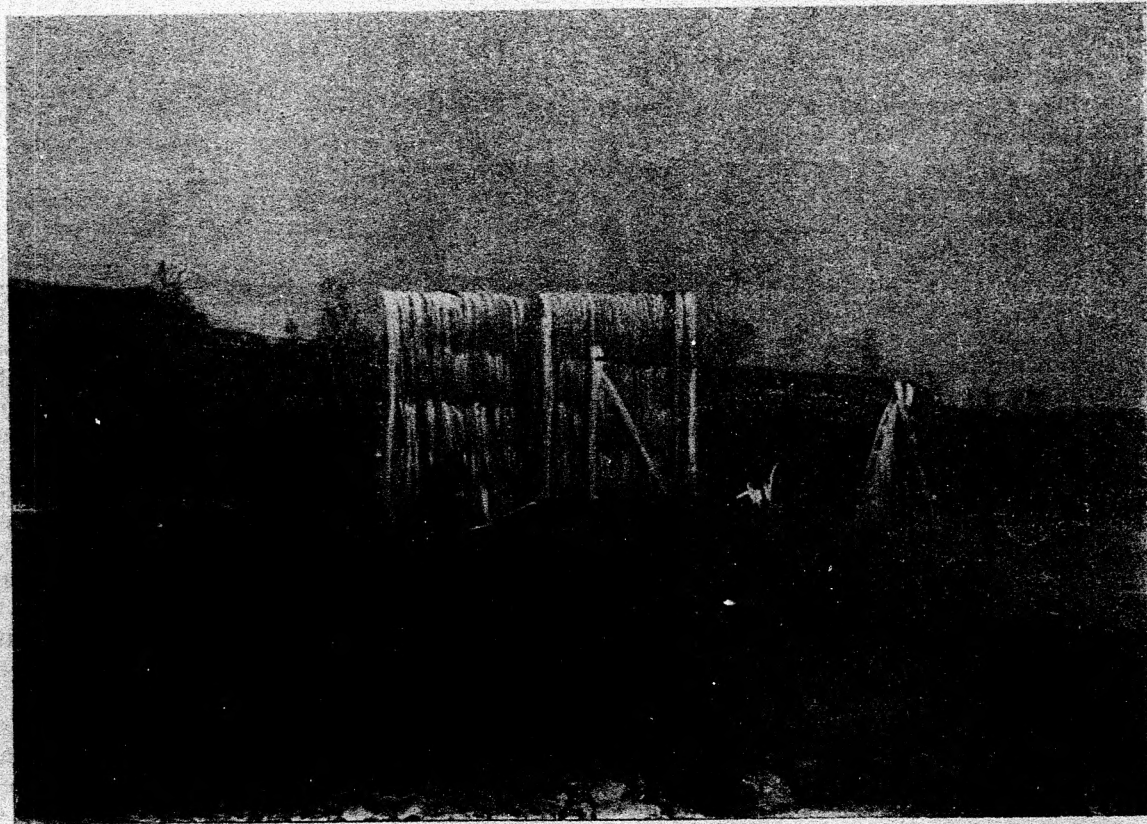

4. ábra. Jégkészítő állvány jéggel borítva.

módjára. Sajnos azonban, habár a jégnek sokszor láttuk már szükségét s néha nagyobb áldozatoktól sem riadunk vissza (mint az 1902. év telén történt), hogy jégészükségletünket fedezzük, még sem méltatjuk a szakfériak fáradságos utánjárásával s kitartó munkával szerzett s a szaklapokban kimerítő utbaigazítással közzétett közleményeit elég figyelemre, hanem a gazdaközönség nyugodtan olvassa el azokat s gondolja: „igazán jó volna ezt így csinálni,” de sajnos, csak a gondolatnál marad s ezzel vége, félre teszi a közleményt s el van temetve az egész. Pedig sokszor mennyire érdemes volna, ha egy kissé több figyelmet szentelnének az egyes tanácsoknak s megkísérlenék körülményeiknek megfelelően a kísérletet keresztülvinni. Persze ez fáradságot okoz, de azért sokszor kifizeti magát. Vegyük csak a látszólag igénytelen jégkészítést. Mily nagy megtakarítást tehetnénk, különösen oly helyen, hol a jeget 2–3 órányi távolságból kell fuvarozni, Mennyi idő, munka, pénzáldozatot kíván ez, — nem is számítva igásbarmunk tulságos igénybevételét — mennyivel előnyösebb volna, ha jégészükségletünket a majorban állíthatnók elő csekély fáradság és költséggel.

Mi, O méltósága Pálffy József gróf ur szomolányi birtokán 1902. év telén e kísérlethez egy 4 méter hosszú, 3·20 m. magas és egy méter széles állványt készítettünk, melybe négy egymásfölkött 80–80 cm.-nyi távolságra léczből készített polcot helyeztünk el, az első, legfelső polczon a léczek éllel fölfelé egymástól 4 cm.-nyi távolságra, a második polczon pedig egymástól ugyanily távolságra, de lapjával fektetve helyeztük el a léczeket úgy, hogy a második rács léczlapjai az első rács nyílásai alá estek és így helyeztük el a 3. és 4. léczrácsot is. Ezt azért készítettük így, hogy az első, felső léczrács nyílásai közé eső vízcseppek a második 3. és 4. léczrácsra megakadjanak s mielőtt a víz nagyobb cseppekben tömörülne, kellőleg lehülve megfagyjon.

séklete +8 C° volt s így azt nem kezdtük meg. Este 9 órakor azonban a levegő — 2 C°-ra hült le s így, habár nem is sok reményt füzve

5. ábra. Jégkészítő állvány jéggel borítva.

az eredményhez, a vízvezetékét megnyitottuk, melyben a víz +8 C° volt. Erre a rózsákból a víz finom permet alakjában az állvány fölé mintegy 130 centiméternyire emelkedett, a vízcseppek az állványra hullva fagygni kezdtek, fél óra múlva már kisebb-nagyobb jégesapok voltak láthatók az állvány rácsain. Ezután el-

51. kérdés. Van egy tábla földem egy darabban 80 m. hold, melyben ez idén *Märkische* burgonya volt, megjegyzem gözekével kétszer szántva s trágyázva lett jól ez idén burgonya alá, volt is holdankint 130 mmázsa és most szeretnék az egészbe olasz kenderet vetni. Méltóztassék velem tudatni a legközelebbi lapban,

hogy mennyi magot kell adnom holdankint, milyen sortávolságra, s hogy kell a virágos kendert annak idején 80 hold földről, mikor kinyövtetik, kihordani? Mert annyi utat hagyni költséges, hogy legázolás nélkül történjen, mi ennek a módja? Hálásabb volna-e a len, mint a kender?

F. S.

52. kérdés. Erősen kénporozott szőlő borseprűjéből pálinkát főztem, de ezen pálinkán nagyon megérezhető a kénzag és iz. Mit kell tenni, hogy ezt a pálinkából kiküszöbölhessem.

N. O.

53. kérdés. Sziveskedjenek b. lapjuk rovatában közölni, hogy a disznó- vagy libazsírnak van-e több zsirtartalma?

W. K.

54. kérdés. Köteles-e azon uradalom vagy gazdaság, mely iskolát pusztáján létesített, fenntart és a tanítót is fizeti, az 5 évenként fokozódó korpótlékot a tanítónak megfizetni vagy ezen ügyben mely hatóság illetékes?

J. A.

55. kérdés. 1904. év jan. hó 5-én szándékom 17 drb jármosökönek hizlalását megkezdeni. És pedig: 10 drb tarka 6 éves, 7 drb fehér 10 éves; ezek részére kérnék egy megfelelő élősúly szerinti adagolási előírást. Rendelkezésemre áll: 500 métermázsa burgonya; 130 métermázsa tengeri; 50 métermázsa II. rendű buza (1 hl. 60 kg.); 200 métermázsa árpásbüköny; 100 mm. lóhere; 100 mm. baltacsim; jó minőségű akár tavaszi akár őszi polyva ad libitum. Mindez a legjobb minőségben.

Milyen időszakba oszszam be a hizlalást?

Szeretném, ha június 15-én az ökrök eladásra készen állanának. Ugy a tarka, valamint a fehér ökrök megfelelő kondícióban vannak, december 1-től pihennek vagyis előhizlalóban vannak.

J.

56. kérdés. Uraságom 1904. január 1-től számítandó egy negyedévre, tehát 1904. április 1-re nekem felmondott. A felmondást december 28-án kaptam kézhez. Kérek szives felvilágosítást, köteles vagyok-e a felmondást egy negyedévre azon az alapon elfogadni, hogy ez nála így van bevezetve?

Megjegyzem, hogy nekem sem szerződés, sem írásbeli kinevezésem nincsen és amennyiben az uradalomban voltam alkalmazva önállóságom előtt is mint segédtsízt, csak egy körendelet alapján vettem át gazdaságom kezelését 5 $\frac{1}{2}$ évvel ezelőtt. Miután pedig Horvátországban vagyok alkalmazva, kérnék szives felvilágosítást, vonatkozik-e reám az 1900. évi XXVII. t.-cz.; meg kell még említenem, hogy okleveles gazdasági uradalmához voltam akceptálva s csak áthelyezés folytán kerültem ide.

X. Y.

57. kérdés. Mennyibe kerül a legkisebb csirkeköltő-gépek egyike? Hol kaphatok szép fajtyukokat és érdemes-e télen át a tyukókat fűtteni?

W. G.

58. kérdés. Egy tenyész bikát vásároltam, mely decz. 12-én érkezett meg vasuton. Hogy tenyész célra vásároltam, azt az eladó kétséget kizárólag tudta eladás előtt, mert tudja, hogy én gazdálkodással foglalkozom; a gazdasági egyesület által kiállított „tenyész-igazolvány” kíséretében ő tette vasutra, mérsékelt díjszabás céljából; hozzám intézett levelében jó „tenyész” sikert kívánt. Az impotenciáról alku közben nem tettem említést, mert ez szerintem a dolog természetéből folyó következmény és kívánság, hogy impotens ne legyen. A bika azonban hágóképtelen. Irtam az eladó-

nak, hogy intézkedését postafordulóval várom. Kérdezem: Minő és melyik törvényre hivatkozom vagy döntvényre? Az esetleges pórt melyik fél lakóhelyén indítsam meg? Jarásbíró-ság vagy főszolgabíró-ság illetékes? Az ide és visszafuvarozás költségeit az eladó féltől követelni akarom, ugyszintén a tartásdíjat is.

I. A.

59. kérdés. Tejgazdaságom úgy óhajtanám berendezni, hogy a kifejt tehenek egy-szersmind meg is hizlalódnak; hogy kell ezeknek etetési táblázatukat elrendezni? Rendelkezésemre áll hereszéna, luczerna, sarju, zabszalma, zabpolyva, korma, olajpogácsa és répa. 15 darab tehen volna így etetve, hogy a mikorra elapasztják tejüket, körülbelül 5, esetleg 6 hónap múlva, meg is legyenek hizlalva. A tehenek élő átlagsúlya 350 kg. 16 drb tenyész-tésre alkalmas tehenem etetési receptjét szintén kérném összeállíttatni, hogy helyesen takarmányozzam, ezek élősúlya 500 kg., de hogy ezeknél is a fejésre legyen a főszűly fektetve. De kérem tekintetbe venni, hogy az itteni drága szénárák miatt minél kevesebb szénát akarok feltakarmányozni, itt métermázsa a szénaféléknek 7 korona, sőt kissé jobb minőségűt 8 koronával értékesíthetem. A jelenben etetek naponta és fejenként: a 15 db 350 kg. súlyú tehenekkel: I. r. Vörös hereszéna 6 kg. a 3 kr. = 18 kr. Zabszalma 2 kg. 1'5 kr. = 3 kr. Zabpolyva 2 kg. 1'5 kr. = 3 kr. F. Buzakorpa 2 kg. a 5 kr. = 10 kr. Takarmányrépa 15 kg. a mm. 60 kr. = 8 kr. Így etetve fejenként kerül 42 kr., az itteni árakat tekintetbe véve és így van naponta 8 liter átlagfejésem. De ezen tehenek etetésének, hogy haszonnal záruljon számadásom, nem szabadna gondozással és a tőkebefektetéssel többre kerülni naponta 70, esetleg 80 fillérről. A 16 drb tenyésztehen 500 kg. élősúlyban kap fejenként és naponta I. r. vörös hereszénát 6 kg., zabszalmát 3 kg., zabpolyvát 3 kg., buzakorpát 1'5 kg., takarmányrépát 15 kg.

W. O.

60. kérdés. Hol kaphatnék egy család óriási emdeni ludat (egy gunár és két libát) és 2 drb fajkakast, egy orpington és egy bármely fajból másodíknak, amely keresztelésre alkalmas?

R. A.

61. kérdés. Haszonbéri szerződésen egyik pontja így szól: A bérlet tárgyát képező föld-birtok területe kitesz szántóföldek, rétek, kertek, belsőségek és szőlőkben 1550 holdat erdei és egyéb legelőkhöz pedig 1000 holdat. A következő pontja pedig így szól: a mennyiben pedig a bérlet tárgyát képező földbirtok 2650 holdnyi területet ki nem tenne, haszonbérlet jogositva lesz a haszonbérlet minden hiányzó 1 hold szántóföld, rét és szőlőért évenként 17 kor., legelőért 6 kor. leszámítani. Azonban a bérleti ingatlanok okleveles mérnök által leendő felmérése bérlet joga és azt saját költségén kell eszközölnie. A bérletből, melynek tartama 15 év, már 10 év letelt, kérem szives választást arra nézve, hogy ha a mostani felmérés által kitűnne, hogy a föld területe kisebb, jogom volna-e ahhoz, hogy a haszonbérlet a tíz évre visszamenőleg is követelhessem? Továbbá, hogy „belsőségekhez” tartoznak-e az utak, remise-ek, illetve sűrűk és vízmosások, vagy csak a majorudvar és pajtáskert, mert erről a szerződésben nem történt említés?

D. S.

62. kérdés. Gazdaságunkban a szarvasmarhaállományt évről-évre a lépene tizedeli, szándékunk ennél fogva a göbölözést, de az egész szarvasmarhatenyésztésünket redukálni és csakis az igásmarhalétszámra szorítkoznánk. De ezek után oly kevés trágyánk állna elő,

hogy a haszonbértszerződésnek megfelelni csak felibe, harmadába tudnánk, főleg pedig — mivel haszonbértszerződésünk lejár, nem hagyhatnánk annyi trágyázott földet hátra, amint kikötve van. Köteles-e a bérlet annyi szarvasmarhát tartani, hogy megfelelő holdszámot be-trágyázhasson, avagy ez utóbbi mulasztásának címén minő kártérítéssel tartoznék a bérlet?

B. A.

63. sz. kérdés. „A rácsálók szerepéről a természet háztartásában, különös tekintettel a mezőgazdaságra tett kárakra és hasznukra” című tárgyról miféle magyar szakkönyvek jelen-tek meg?

M. A.

64. sz. kérdés. 50 hold homokszőlőm trágyázására nem lévén elegendő mennyiségű istállótrágyám, kénytelen vagyok műtrágyát alkalmazni. E célból tisztelttel felkérem, sziveskedjék velem tudatni, mily fajta műtrágyát használjak, mennyi kell 1000 □-öles holdjára és mikor szórando el.

L. Zs.

65. sz. kérdés. A bor lassu fogyasztásánál előforduló virágosodás, megecetesedés és felfordulás ellen jó-e a már több czég által hirdetett borvédő, melyet a hordó tetején levő nagy lyukon üvegből használnak s amelyet desztilláló folyadékkal is ellátnak, megfelel-e ez a czélnak, s ha igen, hol és milyen áron kapható?

Palgári olvasóegylet.

Feleletek.

Perjeirtás. (Felelet a 50. sz. kérdésre.) A perjeirtásnak (a taraczkhoz hasonlóan) csak egy biztos irtási módja van: *belefojtani a talajba*. Az eljárás röviden a következő:

A gabona learatása után száraz, meleg időben meghántjuk a tarlót oly sekélyen, amint csak lehet, hogy a perje földfeletti részeit elválasszuk a földalattiaktól anélkül, hogy a lehántott rész sok földdel takaratsék, mert különben a levágott bűtykök újra megerednek. A lehető sekély szántásnak épp az a célja, hogy a lehántott leveles része a gyomnak elszáradjon, ami nem következik be, ha az földdel borítottatik. Ugyanezen oknál fogva kell ezen munkát száraz, meleg időben tenni, különben bizonytalan az eljárás. A talajban visszamaradó földalatti szár egy része ezen eljárás folytán elpusztul. Egy része azonban mégis ki fog hajtani és így zöld hajtásokat nevel. Amint észreveszünk, hogy a lehántott perjes tábla újra kezd kizöldülni, azonnal hozzá kell fogni az új hajtások elpusztításához. Ha juhokat tart a gazdaság, legjobb ezekkel több ízben megjárni a táblát, ezek lecsipik a fejlődő hajtásokat többször. Ha nincsenek juhok, akkor vagy ismételten boronálunk vagy ismételten sekélyen megszántjuk a táblát mindaddig, amíg zöld hajtások mutatkoznak.

A munka sikere tehát abban rejlik, hogy amint észreveszünk, hogy a lehántott tábla ismét kizöldülni kezd, azonnal szántunk, boronálunk vagy legeltetünk. Az ily módon életműködésében megzavart perje elpusztul. Elpusztul egyrészt azért, mert a leveleiktől megfosztott földalatti kifutók, a gyökerektől felvett tápanyagot nem tudják hova szállítani, ez megreked bennök s elpusztulásukat vonja maga után, másrészt elpusztul azért, mert a leveleiktől megfosztott földalatti kifutók (stólók) nem kapnak organikus tápanyagokat az elhasznált részek pótlására. Ha a gazda az előbb mondottak figyelembevételével kellő körültekintéssel jár el, a taraczkos perjeféléket biztosan kiirthatja. A tarlókántások nélkül alkalmazott egyszerű mély szántások is semmit sem érnek, sőt elősegítik a gyom terjeszkedését.

K. K.

Kendervetés

51. sz. kérdésre. alkalmasnak láts holdankint 30—4—4 $\frac{1}{2}$ sortávolság végén vetve. A tarló hagyásával magvas kóró egy kenderyárnak, ha

Ha a bevetés Szegedtől, úgy meszteni. Lenkék Tanyán Komár Székely-Keresztúr

Kénszagu

let az 52. sz. kérdésére. volítására nem pálinkát fa- vagy anyagok a szagot tanácsos leend a szor úgy átféjtet érintkezésbe.

Disznó- és

sz. kérdésre.) Az részt az elkészítésben állítják el a zsirtartalom. Így ki nem olvasztottan következő:

Ki nem olvasztott disznózsír — Kiolvasztott disznózsír —

A ludzsírrol dalomban nem adatokból azt kézzsirtartalma lért disznózsírétől. A ségében, hanem den állati zsír zsirsavnak glicerin sav-, stearinsav-oleinsav (olajalkatrész) fokon olvad. Az mérséken pedig megközelíti az igen nagy különbszirt közt. A (olajalkatrész) tel olvadásponjtja olvad. A disznó közt ingadozik, a vesebb olein-cava szerint a disznó alkatrész) és 3 (faggyualkatrész) és 32% palmitin

Az állati zsír mint minőségüknek fel, aszerint mányon tartjuk belől, mint a összetétele közt sorban azonban döntő, csak ez minőségének nagyobb ingadozás valószínűleg nagyobb a változás

Étkezési sz finomabb ételek disznózsirt. Ez zsiralkatrészekből zett zsirsavaknak, de csak el hogy a vaj min részeknek tulajd egyéb tulajdonszerint fel nem katrészek és a függé.

TATAI DARABOS SZÉN TOJÁS és TÉGLA BRIKETT

BÁNYÁK: Tata, Királd, Sajó-Szent-Péter, Dorogh, Tokod, Ebszöny. — EBSZÖNYI MÉSZ.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KOSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 19.

lokomobilnál, gőzekénél teljesen pótolják a porosz szenet, e mellett sokkal olcsóbbak, használatuk nagy megtakarítást eredményez.

Kendervetés burgonya után. (Felelet az 51. sz. kérdésre.) A kérdéses terület kenderre alkalmasnak látszik; a kendervetésre magyar holdankint 30—35 kg. olasz mag vetendő 4—4½ sortávolsággal, soros géppel, április végén vetve. A termés sarlóval, egészen rövid tarló hagyásával takarítandó le, virágos és magvas kóró együttesen is eladható a szegedi kendergyárnak, kg.-onként 4 koronájával.

Ha a bevetendő terület igen messze esnék Szegedtől, úgy inkább ajánlható ott lent termesztési. Lenkikészítő-gyár van: *Nemes-Ocsán Tanyán Komárom-megyében, Szepes-Olaszin, Székely-Keresztúron és Eszéken.*

Füredi Lajos.

Kénszagu és izü pálinka javítása. (Felelet az 52. sz. kérdésre.) A kénszagu és izü eltávolítására nem ajánlhatók egyebet, mint a pálinkát fa- vagy csontszézen átszűrni. Ezen anyagok a szagot és izt visszatartják. Ezenkívül tanácsos leendő már megszürt pálinkát néhány-szor úgy átfejtetni, hogy az a levegővel jöjjön érintkezésbe. — a — d.

Disznó- és libaszir értéke. (Felelet az 53. sz. kérdésre.) Az állati zsírok zsirtartalma nagyrészt az elkészítés módjától függ. Minél tisztábban állítják elő és minél tökéletesebben választják el a zsírszövetektől, annál több a tiszta zsirtartalom. Így például a disznózsir összetétele ki nem olvasztott, illetőleg kiolvasztott állapotban következő:

	nedvesség %	nitrogén %	zsir %
Ki nem olvasztott disznózsir	6.44	1.35	92.21
Kiolvasztott disznózsir	0.70	0.26	99.04

A ludzsirról hasonló adatokat a szakirodalomban nem találunk. De egyéb elemzési adatokból azt következtethetjük, hogy a ludzsir zsirtartalma lényegesen nem különbözik a disznózsirtól. A különbség nem a zsir mennyiségében, hanem minőségében keresendő. Minden állati zsir főtömegében következő három zsírsavnak glicerinvegyületéből áll: palmitin-, stearin- és oleinsavból. Minél több az oleinsav (olajalkatrész), annál alacsonyabb hőfokon olvad az illető zsiradék, közönséges hőmérséklen pedig halmazállapota annál jobban megközelíti az olajét. És e tekintetben sokszor igen nagy különbség van a disznózsir és ludzsir közt. A ludzsir mindig több oleinsavat (olajalkatrészt) tartalmaz s ennek következtében olvadáspontja is alacsonyabb: 25—26 C°-nál olvad. A disznózsir olvadáspontja 26—46 C° közt ingadozik, aszerint, hogy több, illetőleg kevesebb oleinsavat tartalmaz. Az átlagelemzések szerint a disznózsir áll: 62% oleinból (olajalkatrész) és 38% palmitin- és stearinból (faggyualkatrész), a ludzsir pedig 68% oleinból és 32% palmitin- és stearinból.

Az állati zsírok azonban úgy összetételük, mint minőségükben lényeges ingadozást tüntetnek fel, aszerint, hogy minő összetételű takarmányon tartjuk az állatot. Ugy van ez körülbelül, mint a vaj minősége és a takarmány összetétele közt előforduló összefüggésnél. Első sorban azonban az állat faja és egyénisége a döntő, csak ezután következik a takarmány minőségének hatása. A disznózsir összetétele nagyobb ingadozásokat mutat, mint a ludzsir, valószínűleg mivel takarmányozásánál is nagyobb a változatosság.

Étkezési szempontból általában a ludzsirt finomabb ételek készítésére használják, mint a disznózsirt. Ennek oka valószínűleg azon más zsíralkatrészekben keresendő, melyek fentnevezett zsírsavak társaságában szintén előfordulnak, de csak elenyésző mennyiségben. Tudjuk, hogy a vaj minőségénél is ezeknek a zsíralkatrészeknek tulajdoníthatjuk a vaj finomságát és egyéb tulajdonságait. Azt azonban még ezidő-szerint fel nem derítették, hogy az egyes alkatrészek és a minőség közt minő az összefüggés. *Sigmond Elek dr.*

Tanítói korpótlék. (Felelet az 54. sz. kérdésre.) Az ötödéves tanítói korpótléket az 1881. évi 32944. számú vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet rendszeresítette először és pedig az állami és az államilag segélyezett községi iskolák tanítói javára; később az 1893. évi XXVI. t.-czikknek 2. §-a ezt az összes elemi népiskolák tanítóira kiterjesztette ugyan, azonban a törvénynek címéből, amely szerint az a községi, valamint a hitfelekezetek által fenntartott elemi iskolákban működő tanítók és tanítónők fizetésének rendezéséről szól, kitűnik, hogy az egyesek és társulatok által fenntartott iskolák (1868. évi XXXVIII. t.-cz. 10. §.) ezen törvénynek keretén kívül esnek és így az ilyen iskoláknál alkalmazott tanítók a törvény alapján korpótlékhoz igényt nem formálhatnak. Sőt a 142. §-nak a tanítói fizetés minimumára vonatkozó intézkedései sem nyerne rájuk alkalmazást, hanem e tekintetben egyedül az iskola-fenntartó és a tanító közötti szerződés, mint magánjogviszony lesz irányadó.

Az a kérdés tehát, hogy az uradalom vagy gazdaság által létesített puszta iskola nem részesül-e állami vagy községi segélyben, vagy nem tekintendő-e valamely okból felekezeti iskolának, mert ha ezen esetek egyike sem forog fenn, akkor csakugyan a népoktatási törvény IV. fejezete alá tartozó iskolával van dolgunk, amelynek tanítóira az 1893. évi XXVI. t.-cz. nem vonatkozik. *Sz. F.*

Ökörhizlalás. (Felelet az 55. sz. kérdésre.) A 10 esztendőes fehér ökrök hizlalását úgy lehetne megkezdeni, hogy azok kapnának 1000 kilogramm élősulyra: 30 kg. burgonyát, 10 kg. árpásbükönnyt, 6 kg. lóherét, 5 kg. polyvát, 1.5 kg. buzadarát s 1.5 kg. tengerit. Ebben foglaltatik 27.4 kg. szárazanyag, 2.1 kg. fehérje, 0.4 kg. zsir és 15.7 kg. szénhidrát, vagyis összesen 18.2 kg. emészthető szervesanyag, melyből 9.0 kg. a szalastakarmányban van; emészthetetlen ballaszt 9.2 kg. Ellenben a 6 éves tarka ökröknél eleintén 30 kg. burgonyát, 6 kg. árpásbükönnyt, 6 kg. lóherét, 5 kg. polyvát, 3 kg. buzadarát s 3 kg. tengeridarát lehetne 1000 kg. élősulyra számítani. Ebben van 26.8 kg. szárazanyag, 2.1 kg. fehérje, 0.4 kg. zsir és 16.1 kg. szénhidrát, vagyis összesen 18.6 kg. emészthető szervesanyag, melyből 7.2 kg. a szalastakarmányban fordul elő; emészthetetlen balaszt 8.2 kg. Később mindkét csoportnál csökkentve a szénát, az abrakot szaporítani kellene, míg a burgonya s polyva mennyisége folyton változatlan maradna, mert utóbbi kettő összetartozik, amennyiben a burgonyát körülbelül ¼ annyi szecskával vagy polyvával keverve tanácsos etetni. *Cselkó.*

Gazdatiszti törvény hatálya. (Felelet az 56. sz. kérdésre.) Az 1900. évi XXVII. t.-cz. hatálya Horvát-Szlavon- és Dalmátországok területére az 1868. évi XXX. t.-cz. 3—10 §§-ainak folyamánként ki nem terjed és a horvát törvénynek ide vonatkozó intézkedései előttünk ismeretlenek. Ugy látszik azonban, hogy a fennforgó esetben a szerződés Magyarország területén kötöttet s hogy az alperes is Magyarországon lakván, az esetleges per az ő lakhelye szerint illetékes magyar bíróság előtt volna, megindítandó. Ha ez mind így áll, akkor a felek jogviszonyának elbírálásánál mégis az 1900. évi XXVII. t.-czikk az irányadó, mert annak hatályát azon körülmény, hogy a gazdatiszt később Horvátország területén folytatta működését ugyanazon tulajdonos szolgálatában, meg nem szünteti.

¼ évi felmondással a magyar törvény értelmében a gazdatiszt megelégedni egyáltalán nem köteles, mert oklevele alapján az egész évi felmondásra van joga s ezen jogot semmiféle eltérő szokás nem csorbíthatja. *Sz. F.*

Mibe kerül egy keltető-gép, hol kaphatók fajbaromfiak, kelle-e a tyukókat fűteni? (Felelet az 57. sz. kérdésre.) A legkisebb csibe-keltetőgép 50 tyuktojásra való s ára Geittner és Rausch hazai cégénél 60 korona. (Budapest, Andrassy-ut 8.) Fajtyukok beszerzésére

küldtünk nyomtatványt, amelyben sok czim van közölve s ezek közt a legmegfelelőbbet könnyen megtalálhatja.

A tyukólat télen rendes körülmények közt nem kell fűteni, mert ezzel a baromfiak csak elpuhíthatnak, hanem azért arra kell ügyelni, hogy az ől olyan helyen rendeztessék be, ahol a baromfiak a nagy hidegekben sem szenvednek a nagy hidegtől, mert az oly vastagfalú s oly terjedelmű, hogy a benne elhelyezett baromfiak maguk bemelegítik legalább annyira, hogy a víz benne meg ne fagyjon. Az az ől, melyben a víz megfagy, hideg ől, s ez ellen úgy lehet védekezni, hogy kívülről jó vastagon s legalább 2 m. magasságban megrakjuk istálló-trágyával és az ablakokat s egyéb nyílásokat betömjük szalmával.

Természetes dolog, hogyha van oly ló- vagy tehénistállónk, amelynek egy részét lécczel vagy sodronyhálóval elkerítve tyukólnak használhatjuk, ez a legjobb s legolcsóbb ől, amelynél jobbat még senki fel nem talált.

Vége megjegyezzük, hogy vannak tyukházak, amelyek fűthetők is, s ezek jók akkor, ha úgy vannak építve, hogy bennük fűteni csak akkor kell, ha a hideg kivételesen nagy, ami végre is néha előfordul s akkor a fűtés indokolt, de egyébként a tyukókat fűteni nem kell, sőt nem is szabad, mert ezzel csak a baromfiakat elpuhítjuk. *bl.*

Tenyészbika inpotenciája. (Felelet az 58. sz. kérdésre.) Az inpotencia tenyésztésre szánt bikánál mindenesetre olyan hiba, amely az átvételnél külsőleg fel nem ismerhető s a felforgó körülmények között az állatnak értékét annyira csökkenti, hogy a vevőt az ügylettől való visszalépésre és a vételár visszakövetelésére is feljogosítja. Törvényre vagy döntvényre ebben a tekintetben hivatkozni nem lehet, de nem is szükséges. A kereset azon járásbíró előtt indítandó, amelynek területén az eladó lakik. Feltesszük ugyanis, hogy a per tárgyának értéke az 1000 koronát meg nem haladja. Fuvarozási költséget, tartásdíjat és egyéb kártérítést a vevő csak akkor követelhet jogosan az eladótól, ha bizonyítani tudja, hogy az eladó rosszhiszeműen járt el, vagyis a bika hiháját ismerte és azt mégis a hiba elhallgatása mellett, mint tenyészbikát adta el a vevőnek. *Sz. F.*

Fejőstehenek takarmányozása. (Felelet az 59. sz. kérdésre.) Az I. csoportbeli tehének 6 kg. vörösherét, 2 kg. zabszalmát, 2 kg. zabpolyvát, 2 kg. finom buzakorpát és 15 kg. takarmányrépát kapván fejünkint, ebben az adagban foglaltatik 1: 11.8 kg. szárazanyag, 1.04 kg. fehérje, 0.18 kg. zsir és 6.21 kg. szénhidrát, a táparány pedig: 6.4. Miután a tehének átlagos sulya mintegy 350 kg. annál fogva elég gazdagnak találjuk a takarmányukat, sőt utóbbi még abban az esetben is elégséges volna, ha a tehének 400 kg.-ot nyomnának, mert még akkor is 29.5 kg. szárazanyag, 2.60 kg. fehérje, 0.45 kg. zsir és 15.52 kg. szénhidrát, vagyis összesen 18.57 kg. emészthető szervesanyag jutna 1000 kg. élősulyra. Azonban tekintve azt, hogy a kérdéses fejőstehenek egyuttal hizlaltatnak is, azt a hibát találjuk az adagolásban, hogy nagyon sok benne a szalastakarmány, amennyiben az 1000 kg. élősulyra számított 18.57 kg. emészthető szervesanyagból 11.22 kg. esik a szalastakarmányra s csak 7.35 kg. marad a nemszálásra, holott inkább megfordítva kellene lenni. Ezen a bajon úgy lehetne segíteni, hogy a vörösherét megkevesbitve, több répát s több abrakot, vagy ha a répát nem lehetne szaporítani, legalább több abrakot adnának a tehéneknek, ami azért is indokolt, mert a kérdéses esetben éppen a szénafélék azok, melyek tudrágák. Mi pl. a következő adagolást ajánlanánk 1000 kg. élősulyra illetve 2½ drb. tehenre: 60 kg. répa, 7.5 kg. vöröshere, 5 kg. zabszalma, 5 kg. zabpolyva, 5 kg. korpa s 2.5 kg. olajpogácsa tartalmaz 28.4 kg. szárazanyagot, 2.58 kg. fehérjét, 0.56 kg. zsirt és 15.51 kg. szénhidrátot, vagyis összesen 18.65 kg. emészthető

szervesanyagot, melyből 7.64 kg. a szálas és 11.01 kg. a nemszálas takarmányban foglaltatik; emészthetetlen ballaszt 9.8 kg., a táparány pedig 1: 6.5. Lehet, hogy így talán még többbe kerül a tehének tartása, mint előbb, csak hogy azok jobban is fognak most tejelni s hizni s így talán mégis csak kifizetik a kissé drágább tartást.

A II. csoportbeli fejőstehenek 500 kg. átlagos súlylyal bírván, az 1000 kg. élősúlyra adagolt 12 kg. vöröshere, 6 kg. zabszalma, 6 kg. zabpolyva, 3 kg. buzakorpa s 30 kg. takarmányrépa tartalmaz 26.5 kg. szárazanyagot, 1.86 kg. fehérjét, 0.33 kg. zsírt és 13.51 kg. szénhidrátot, a táparány pedig 1: 7.7. E számok azt mutatják, hogy a tenyésztésre is szolgáló tehének elegendő takarmányt kapnak ugyan, de a táparány nem megfelelő, vagyis, hogy a tehéneknek aránylag kevés fehérje jut. E bajon könnyű segíteni, mert olajpogácsával rendelkezve, csak azt kellene az adagolásba belehozni, mely alkalommal a drága herének is meg lehetne egy részét takarítani. Számítsunk pl. 1000 kg. élősúlyra, vagyis 2 drb. tehénre: 10 kg. vöröshere, 6 kg. zabszalmát, 6 kg. zabpolyvát, 2.5 kg. korpát, 2.5 kg. olajpogácsát s 30 kg. takarmányrépát. Ez tartalmaz 26.5 kg. szárazanyagot, 2.26 kg. fehérjét, 0.50 kg. zsírt és 13.12 kg. szénhidrátot, a táparány pedig 1: 6.3. A takarmány mennyisége most is csak akkora, mint előbb, de a fehérje s a szénhidrát közötti viszony kedvezőbb, s ezért ezt az adagolást hatásosabbnak is tartjuk mint az előbbent. Igaz ugyan, hogy a most ajánlott adagolás is valamivel drágább, de a tehének bizonyára ki fogják azt egyenlíteni nagyobb tejhozamuk s talán zsirosabb tejük által is.

Cselko.

Emdeni lud és fajkakas beszerzése. (Felelet a 60. sz. kérdésre.) Emdeni ludakat nálunk igen sokan tenyésztnek, de ily előrehaladott tenyésztési idényben már igen bajos jó és mindentekintben megfelelő tenyésztőrzseket beszerezni. Később még nem lenne, mert hisz az emdenti ludak legelőbbje február közepén kezd tojni, de akinek jó tenyész anyaga van, az nem szívesen válik most meg ettől, midőn már azt lehet mondani azokat kitelelte. Mindazonáltal ha mégis most óhajt emdenti ludakat venni, tessék azon címekhez fordulni, amelyeket b. címére megküldtünk, mert e helyen egyes tenyésztőket nem ajánlhatunk, de nem is tudjuk kinek mi van eladó.

Ami azt a kérdést illeti, hogy hol szerezhet be orpington és más fajta kakast, a beszerzési forrásokat a küldött nyomtatványban meg tetszik találni, nekünk csak az a megjegyzésünk, hogy ha közönséges tyukállományát nemes fajta kakasokkal keresztezni óhajtja, akkor e célra csupán egy fajtát tessék használni, mert különböző fajták alkalmazásával nem fog célt érni, mivel az ivadékok nem lesz egyenletes.

Az ily nemesítési eljárásra is elő kell készülni, mert ha csak úgy találomra a meglévő vegyes tyukokra nemes fajta kakast alkalmazunk, az ivadékok még akkor sem lesz, szinre és testre eléggé egyenletes, ha csak egy fajta kakas a javító. Az ily nemesítésre, hogy fardozásunk jutalmazva legyen s kedvünk a jövőben a további munkától el ne menjen, kellő megfontolással és talán megfelelő tanácsal elő kell készülni.

Az előkészítés abban áll, hogy a tyukokat szinre, korra és nagyságra nézve kiválogatjuk s azután az így kiválogatott tyukokra a legalkalmasabbnak látszó fajtát meghatározzuk s beszerezzük. Ha a tyukok sárgák vagy kendermagosak, akkor ezekre a sárga, ha pedig fehérek, egy a fehér orpington alkalmas. A fekete színű tyukokra a fekete langán-kakas való.

Természetes dolog, hogy ezt a válogatást és beosztást még ősszel kell végezni, de ha már az elkészítés megtörtént most hamarosan kell ezzel elkészülni, különben kárba vész minden fáradság, mert a tenyésztési idő igen előrehaladott.

Az ilyképp összeállított törzsek ivadéka

remek példányok szoktak lenni, amire nálunk már igen sok szép példát tudnánk felemlíteni.

Mindenki jól teszi, ha mielőtt tyukaszatában változást hozna be, szaktanácsot kér, amit mi mindenkinek e helyen szívesen megadunk, mert egy ily esetről igen sokan tanulnak.

bl.

Haszonbér visszatérítése. (Felelet a 61. sz. kérdésre.) Ha a haszonbérelt birtok területe a szerződésben kikötöttnél csekélyebbnek bizonyul, a haszonbérlőnek feltétlen joga van a jövőre nézve a haszonbérnek arányos leszállítását, a multa nézve pedig a tartozatlanul fizetett összegek visszatérítését követelni még akkor is, ha ezen jogát a haszonbéri szerződésben fenn nem tartotta volna. Kivételt csak az az eset képezhet, ha ezen jogáról a haszonbéri szerződésben lemondott volna. Ezen jog gyakorolhatására az időnek, elévülés esetét kivéve, befolyása nincs és így az elmúlt tíz év alatt a helytelen területi adatok alapján tulfizetett összegeket a haszonbérlő bármikor jogosan visszakövetelheti. Utak, remisek a belsőségekhez soha sem tartoznak. Vizmosások esetleg akkor, ha belső telken fekszenek, ami csak ritka esetben fog előfordulhatni.

Sz. F.

Köteles-e a bérlő annyi szarvasmarhát tartani, hogy a szerződésileg kikötött holdszámot betrágyázhassa? (Felelet a 62. sz. kérdésre.) A bérlő a szerződésileg kikötött területet okvetlenül tartozik betrágyázni, mert csak így tehet eleget a talajerőfenntartás követelményének; különben minden számított bérlő a bérlő utolsó éveiben abban hagyná a sok költség-gel járó trágyázást. Nem köteles azonban annyi szarvasmarhát tartani, hogy trágyaszükségletét abból fedezze, mert más haszonállatot is tarthat, sőt az ellen sem lehet kifogást emelni, ha esetleg vásárolt trágyával tesz eleget kötelezettségének, mert a fő az, hogy bizonyos terület bizonyos mennyiségű trágyával betrágyáztassék. Ezen kötelesege alól a lépfene föllépése sem menti föl a bérlőt, mivel ezen betegség ellen védőójtással lehet védekezni. Hogyha pedig a bérlő a trágyázás tekintetében fenforogó kötelezettségének eleget nem tesz és eziránt a bérbeadóval megegyezni nem tud, per esetén a szakértők feladata, hogy a kártérítést a helyi viszonyok figyelembevételével megállapítsák. Ez a kártérítés nagyon különbözően alakulhat ugyan, de tekintettel arra, hogy az istállótrágya ma már nagy értéket képvisel, amely átlagban 30—40 fillérre tehető q.-ként s hogy ennek kihordása és elterítése is költséget okoz, amely költségektől a bérlő nem trágyázás esetén megszabadul, könnyen megeshet, hogy a kat. holdankénti kártérítés 60—80 s több koronában is fog megállapíthatni, feltéve, hogy a bérlő közvetlenül megtrágyázott földet tartozik átadni.

Hensch.

A rágesálók szerepe a természet háztartásában. (Felelet a 63. sz. kérdésre.) Olyan önálló munkát, mely a rágesáló állatokkal, tehát a különféle egerekkel, poczkokkal, pelékkel, hódokkal, ürgekkkel, földi kutyával, hörsöggel, mókussal, nyulakkal stb.ivel akként foglalkoznak, miként azt a kérdéstevő kérdi, nem ismerem semmiféle irodalomban. Az egyes állatokok céljok szerint foglalkoznak ezekkel az állatokkal, de mindegyik más és más módon és más mértékben is azonban valamennyi — még a gazdasági állatokat sem véve ki — megegyezik abban, hogy a rágesálók mezőgazdasági jelentőségével igen alárendelt mértékben foglalkozik.

A rágesálókkal meglehetősen terjedelmesen foglalkozik a Brehm *Állatok Világának* magyar kiadása (II. kötete) ebben sokat talál; hogy megtalálja-e azt, amit keres, nem tudom.

Hogy ezen állatok mezőgazdasági jelentőségét teljesen megismerhesse, csak egy útja van s ez az, hogy előveszi az összes irodalmat (az összefoglaló munkákat s az összes szakfolyóiratokat, amelyekben az elléle vonatkozású közlemények megjelenhetnek), kijegyzi az idevonatkozó adatokat s azonkívül igyekszik

a szóbanlevő állatokat a természetben, kivált mezőgazdasági vonatkozású viszonyokban mennél hosszabb ideig és mennél több oldalról megfigyelni. S ehhez sok pénz, sok tanulmány, sok és fáradhatatlan kitartás, országsszerterő való baráti összeköttetés, sok szabad idő, jó és egészséges testszervezet, gondtalan és hosszú élet szükséges; ha a t. kérdéstevő mindezekkel bőven rendelkezik, fogjon e munkához. Magam csak jó szerencsét kívánok hozzá.

Jablonowski József.

Szőlőtrágyázás műtrágyával. (Felelet a 64. sz. kérdésre.) A magyarvári növénytermesztési állomás több éven át rendszeres szőlőtrágyázási kísérleteket végeztetett az ország különböző borvidékein műtrágyákkal. Ezekből a kísérletekből kitűnt az, hogy homoki szőlőkben a műtrágya alkalmazása általában ajánlható és előnyvel jár, még akkor is, ha egyidejűleg (3 évenként) istállótrágyát is alkalmaznak. A legtöbb végrehajtott kísérlet azt eredményezte ugyanis, hogy a műtrágya által létesített terméshozadék értéke jóval meghaladta a műtrágyázás költségeit. Szükséges azonban az, hogy a műtrágyákat sürűbb időközökben alkalmazzák, kivált a salétromot, amelynek hatása csak egy évre terjed, amelyet tehát minden tavasszal szükséges újból elhinteni. Már a kálisók és foszfortrágyák hatása több évre is kiterjed, amennyiben nemcsak az első évben mozditja elő a termés tökéletesebb kifejlődését, hanem a rákövetkező évre is kihát, mert a nyáron és ősszel kiképződő termőrügyek erőteljesebb fejlődését biztosíthatja.

Azok a műtrágyamennyiségek, amelyeket kat. holdanként (1600 □-öl) eredményeseknek talált a kísérleti állomás, a következők voltak:

- 4 métermázsa Thomassalak-liszt (vagy helyette 2 métermázsa szuperfoszfát),
- 4 métermázsa kainit (vagy helyette esetleg 1 métermázsa kénsavas kálium),
- 1 métermázsa chilisalétrom.

A két előbbi a szőlő nyugalmi idejében ajánlatos szétszórni és pedig vagy a tőkék körül készített, mintegy 20 cm. átmérőjű körökben (de nem a tőkényakhoz!), vagy pedig a bakhátak közé (20 cm. mély árkokba, megint letakarva a kiásott földdel), a salétromot azonban mindig késő tavasszal hintjük el és csak éppen be kell a földdel takarni, de nem ásni mélyebbre, mert ez ugys hamar levándorol s ha mélyre ásnánk be, sok veszendőbe menne belőle, minthogy a talaj ezt visszatartani nem képes. Éppen ezért akkor kell széthinteni, amikor a szőlő növekedése már megindult, tehát a táplálkozás erősen folyik. A salétrom hatása csak egy évre terjed, azért ezt okvetlenül évenként ismét alkalmazni kell.

Ajánlatos azonban még műtrágya alkalmazása mellett is adni időnként istállótrágyát is, hogy a talaj televénytartalma el ne pusztuljon, aminek jelenléte nagyon is kívánatos.

1000 öles holdra a fenti trágyákból alkalmazandó:

250 kg. Thomassalak-liszt (vagy 125 kg. szuperfoszfát).

250 kg. kainit (vagy 63 kg. kénsavas kálium).

63 kg. chilisalétrom. Gy. I. dr.

A „borvédő“ készülék hatása. (Felelet a 65. sz. kérdésre.) A hordóban eltartott bor virágosodása akkor lép fel, ha a bor erősen megapad, annyira, hogy az akonadugó alja nem érintkezik többé a borral, ennél fogva kiszárad, összecsúsz és nem zárja el tökéletesen az akonanyilást. Ilyenkor az akonanyilás és a dugó közt szüretlen levegő nyomul be a hordóba, magával vivén a virágosodást előidéző mikroszkopikus kicsinyiségű gombaszervezetek néhányát, amelyek a levegő jelenlétében csakhamar elszaporodnak és a bor felszínén az ismeretes fehéres réteget (borvirágot) képezik. Hasonló ok folytán léphet fel az ezettedés is, amelyet szintén parányi gombaszervezetek létesítenek, levegő és kellő melegség jelenlétében. A „bor-

védő“ hatása ma apadáskor benyugványos igyekszik tenni, gombák távollat levegő (vagyis léphetnek fel, szerkesztették, bemeget a hordó rékol valamely megsűrűdik vagy gyanánt kálium kálium) oldatát gyorsan átáraml gombamentessé bomlik, tehát ha védő eltörése, ill. beleömlik, azt többnek ugyan megvédők is, pl. a részint azért, mert ha a bor megmontják, nem biztosabban és a ködik, ezért újab

De ennek is az a baja lehet bejutottak az en a borvédőn átra tovább szaporodóknak a hordóba nem illeszkedik ami kiszáradás hetik — akkor szüretlen levegő, akonadugó melle Azok, akik a be bálták, részint hatásának, sőt fentebb kifejtett csodálkozni. Az akonanyilásában sen elkészített va visszatart a rajt vén, hogy a bor előzőleg nem virágo-odás és ében a magas sz egyébként sem ig

Tejhamisítás a 29. sz. kérdésre sának gyors és jó eszközünk vagy központnál — m Utasítása oly érth hogy bárki azon vizsgálatokat.

KÜLFÖ

Németbirod burgi háziorvosiak burgi háziorvosiak tás eredményét a mutatókban is díjazott sertés ké végső eredménye hogy azok a sertés állapotban a legna adtak, levágott áll szőr a követelmé ugy, hogy levág figyelembe sem mely a vágóknak okoz, szükségsze nyésztőket és vág próbavágatásokon forduló hibákat,

A Selypi

ajánlja: MELAS birást, tehenek és k

Telefon szám: 56

védő" hatása már most az, hogy a hordóba az apadásakor benyomuló levegőt gombamentessé igyekezik tenni, úgy okoskodván, hogyha ily gombák távoltartatnak, akkor a betegségek még levegő (vagyis oxigén-gáz) jelenlétében sem léphetnek fel. E célból a „borvédő“-t úgy szerkesztették, hogy a levegő rajta átmehet, bemehet a hordó belsejébe, de ilyenkor átbuborékol valamely gombaölő folyadékon vagy megsűrödik vatta-rétegen. Gombaölő folyadék gyanánt káliumpermanganát (permangánsavas kálium) oldatát próbálták meg; de ez a rajta gyorsan átáramló levegőt nem teszi biztosan gombamentessé s bizonyos idő múlva el is bomlik, tehát hatását veszíti; ha pedig a borvédő eltörése, illetve felbomlása folytán a borba beleömlik, azt többé-kevésbé megrontja. (Vólnak ugyan még biztosabban ható egyéb folyadékok is, pl. a maró kénsav; de ilyeneket, részint azért, mert maró hatásuk, részint azért, mert ha a borba véletlenül beleömlenek, azt megrontják, nem lehet ajánlani.) A vattadugó biztosabban és az előbbi hátrányok nélkül működik, ezért utjabban ezt alkalmazzák.

De ennek is, épp úgy mint az előbbinek, az a baja lehet, hogyha a borba már előbb bejutottak az említett gombaszervezetek, azok a borvédőn átment levegő hatására mégis tovább szaporodhatnak, valamint ha a borvédőnek a hordóba erősítésére szolgáló dugasza nem illeszkedik pontosan az akonanyilásba, — ami kiszáradás folytán elvégre is bekövetkezhetik — akkor mellette éppúgy bemehet a szűretlen levegő, mint a közönséges kiszáradt akonadugó mellett és így a baj mégis fellép. Azok, akik a borvédőket használatban kipróbálták, részint dicsérik, részint bizonytalan hatásúnak, sőt hatástalannak állítják, amin a fentebb kifejtett indokok alapján nincs mit csodálkozni. Az tény, hogy a csapon álló hordók akonanyilásában helyesen alkalmazott és helyesen elkészített vattadugó sok gombaszervezetet visszatart a rajta áthatoló levegőből és feltéven, hogy a borban a betegség csirája már előzőleg nem volt meg, védelmet nyújthat a virágodás és ecetesedés ellen, amire különben a magas szesztartalma — erős — borok egyébként sem igen hajlandók. Gy. I.

Tejhamisítás megállapítása. (II. felelet a 29. sz. kérdésre.) A tej vízzel való hamisításának gyors és biztos felismerésére egy kitünő jó eszközünk van, kapható a temesvári vajközpontnál — mi is onnan szereztük azt be. Utasítása oly érthető s az elbánás oly egyszerű, hogy bárki azonnal biztosan eszközölheti a vizsgálatokat. Kralovánszky.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Németbirodalom. Sertés-próbavágatás a hamburgi hizómarhakiállításon. Az október havi hamburgi hizómarhakiállításon rendezett próbavágatás eredményét a bíráló-bizottság táblázatos ki-mutatásokban most tette közzé. Összesen 69 díjazott sertés került a vágóhidra. A vágatás végső eredménye utolag igazolta azt a tényt, hogy azok a sertések, melyeknek külső előnyei élő-állapotban a legnagyobb díjazásokra is alkalmas adtak, levágott állapotban gyakran, sőt legtöbbször a követelményeknek meg nem felelnek, úgy, hogy levágva a díjazás szempontjából figyelembe sem jöhettek volna. Ez az ellentét, mely a vágóknak kétségtelenül üzleti hátrányt okoz, szükségszerűleg arra kényszeríti a tenyésztőket és vágókat egyaránt, hogy a hasonló próbavágatásokon együttesen figyeljék az előforduló hibákat, hogy ezeket a hizálás és te-

nyésztés alkalmával közös érdekükből kifolyólag is lehetőleg kiküszöbölni igyekezzenek. Szükséges azonban, hogy a gondosan összeállított vágatási eredmények pontosan kiegészíttessenek a tenyésztő által bejelentendő táplálási és tartási adatokkal és ilyen körülmények között remélhető, hogy az idővel felszaporodó adatokból végérvényes következtetések lesznek vonhatók a tenyésztésre nézve.

A vágatás eredménye felett az öt tagból álló bíráló-bizottság értékszámok szerint döntött, amelyek a hus színére, a hus tulajdonságaira, a zsír tulajdonságaira, a hus és zsír közötti arányra, végül a sonkák színére és tulajdonságaira vonatkoztak.

A bíráló alkalmával a sertések rendeltetésükhöz képest 3 csoportba osztottak és pedig: I. Sertések a friss hus-eladás céljaira; II. Sertések a friss huseladás és hurkagyártás céljaira; III. Sertések a tartósáruk és szalonna-eladás céljaira. Az I. csoportban 16, a II-ikben 26 és a III-ikben 27 díjazott sertés került bíráló alá.

Az I. csoportban az aranyérmét és az I. díjat olyan sertés kapta, mely élő állapotban csak 50 márkás III. díjjal jutalmaztatott. Az ide-tartozó sertések körülbelül 6 hónapos korukkal és átlagos 86½ kg. súlyjal általában megfelele-tek a követelményeknek. A II. csoportban az átlagos súly 112-6 kg. volt és ez már nehéz a friss huseladás céljaira. A sertések kora 6-7, legfeljebb 8-9 hónap volt. A III. csoportban a sertések életkora 8-18 hónap között váltakozott. 9 hónapos korukig a sertések általában nem feleltek meg a követelményeknek, mert a mozgás hiánya folytán a hus világos és vizenyös volt. A bíráló döntése szerint sem a II., sem a III. csoport sertései nem feleltek meg annak a követelménynek, hogy belőlük szép színű tartós-áru, illetőleg hurka legyen készíthető.

A hustermelésben kétségtelenül legfontosabb tér jut a sertés-hus tömegtermelésének; a sertés-hus fogyasztása már évek óta jelentékenyen felülmúlja a marhahus fogyasztását és ez a fejlődés állandó emelkedésben van és így a cél csak az lehet, hogy a tömegfogyasztás egyszerű-leg kielégíthessék, azaz a fogyasztónak egészséges és olesó hus szállítandó és emellett a tenyész-tőnek az öt megillető haszon biztosítandó.

Itt azonban különösen arra irányul a német tenyésztők törekvése, hogy tengeriszállít-ásra is alkalmas, szép színű és tartós hus-árut termeljenek, ezt pedig rendkívül gyors fejlődésű sertéseikkel elérni nem tudják. Szükséges tehát, hogy a tartósabb hus-áru előállítására tenyész-tett sertéseket a kevésbé gyors fejlődésű faj-tákból válasszák, vagyis hogy a tulbelterjes irányból extenzív tenyésztésre térjenek át. A németeknek azonban most már bajos az ilyen tenyészirányra átérniük és mivel immár Magyar-oroszán is huskivitelre akarunk berendezkedni, kívánatos, hogy az e célra szolgáló tenyész-hussertéseink fejlődését a kivitel céljainak megfelelőleg mérsékeljük.

Szibéria. Vajtermelés. Az omszki kormány-zóság egyik legjelentékenyebb jövedelmi forrása a vajtermelés. A kormányzóság területén — külön-nösen a vasút mentén — ezerszámra vannak elszórt majorok, melyek a tejet az Omszk-tól néhány verszinyre fekvő kruscei vajgyárba szállítják, hol viszont a beérkezett tejet szepará-torokkal dolgozzák fel és a kész vajat részben hordókba, részben bádognal dobozokba csomagol-ják. A gyár egész vonatokat meneszt Német-oroszországba, Dániába, Anglia felé stb. Az ottani tehenek aprók és rosszul gondozottak és bár kevés, de kövér tejet adnak; az ebből készült vaj nem elsőrendű ugyan, mégis igen jó minő-ségűnek mondható. A vajtermelés érdekében Omszkban egy állami major és tejgazdasági kísér-leti állomás is működik. Továbbá a vajkiviteli üzletben érdekeltnek egy központi irodájuk van, mely a vajüzlet keretében felmerülő minden vitás esetben döntési joggal bír. Ismét egy erős

konkurrens tehát, amelylyel dragább termelésünk miatt csak jobb minőség szállításával küzdhetünk meg a német piacokon.

Argentína tejgazdasága. A buenos-ayresi angol követség írja egyik jelentésében, hogy Argentína tejgazdaságának az utóbbi időben beállott jelentékeny fellendülése szoros össze-függésben áll a kiterjedt luczernatermesztéssel. Még kevéssel ezelőtt az argentinai tej és vaj gyenge minőségű és mindkettő nehezen nyer-hető volt, jelenleg pedig számos tejfőző álló-más és vajköpülő telep dolgozik, úgy, hogy Argentína előreláthatólag már a legközelebbi időben is egyike lesz a világ legnagyobb vaj-kiviteli államainak. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy pl. 1902-ben az argentinai vaj ára nem volt csekélyebb a londoni piacon a dán és svéd vaj áránál. A vajkivitel főleg Angliába és Dél-Afrikába irányul, míg Braziliában komo-lyan fenyegető versenyével a francia, a német-alföldi és a dán gyártmány kelendőségét. Az argentinai vajkivitel mennyisége 1902-ben 180 százalékkal haladta meg az előző évi kivitelt. Ujabban a sovány tejből való kazein-gyártás is nagy súlyt fektetnek. A Dos Hermanosban (Tandil kerület) felállított kazein-gyár naponta 2 tonna kazeint képes előállítani.

Kalifornia. A gyümölcströszt felbomlása. La-punkban annak idején jeleztük, hogy a kalif-orniai nagy gyümölcsértékesítő szövetkezetek és társulatok hatalmas tröszté alakultak, hogy ily módon eljárásuk egységességét biztosítsák. Ujabb hírek szerint azonban a San Bernardine kerületi értékesítő központ (County Exchange), melyhez a kerületbeli összes gyümölcstermelő és értékesítő szövetkezetek és társulatok tartoz-nak, kilépett a tröszt kötelékéből, hogy a hozzá-tartozó csoportok által termelt gyümölcs eladá-sáról és elszállításáról újból önmaga gondoskod-jék. Ilyen körülmények között a tröszt további működése rendkívül megnehezült, úgy, hogy annak mielőbbi teljes felbomlása előrelátható. A tröszt felbomlása esetleg nehézségeket okozhat az amerikai gyümölcs európai behozatalában és e körülményt hazai gyümölcskereskedőink kellő-képp kihasználhatnak, ha t. i. elég élelmese-k volnának hozzá.

Dánia. Tengeri felhasználás a sörfőző iparban. Malátakivitelünkre nézve kedvezőtlen hírt jelen-tenek Dániából, hol a magas fokon álló söripar majdnem kizárólag magyar malátát használt fel eddig. Ujabban ugyanis, különösen a könnyebb sörfajták előállítására nagy előszeretettel alkal-mazzák az amerikai tengerit. A tengeri felhasználásánál eleinte az a nehézség mutatkozott, hogy a magvak nagy mennyiségű növényi olaj-tartalma a sörnek kellemetlen mellékízt adott. Az amerikaiak azonban ezen mihamar segítettek oly módon, hogy a növényi olajat tartalmazó csirát mechanikai úton eltávolították a magvak-ból, úgy, hogy a felhasználásra kerülő tengeri teljesen olajmentes. A megtisztított tengeriből készült lisztben a nitrogénből is, mely pedig a sörre rossz hatást gyakorol, sokkal kevesebb található, mint a dán gabonában. Nagy előnye a tengeriből készült sörnek olesósságán kívüli tartóssága is, miért is az amerikaiak a tengeri-lisztet a sörgyártásnál mindenütt alkalmazásba vették. Ezt a példát szándékoznak követni a dán sörgyárak is, bár a mezőgazdák máris tiltakoznak az általuk nem termelt gabbanemüek felhasználása ellen.

Miután ez a kérdés a dán mezőgazdaság-nak létérdekét érinti, a dolog alkalmasint úgy fog alakulni, hogy a sörgyártásra ezentúl dán maláta és amerikai tengeri vegyesen fog fölhasználtatni, aminek következtében a monarchiából jövő maláta csakis jobb minősége által tarthatja majd meg eddigi pozícióját, ami tekintettel a dániai gabona nagymérvű nitrogéntartalmára, melyet Neu-Carlsberg tulajdonosa konstatált, kivihetőnek látszik.

A Selypi cukorgyár Részv.-Társ. (Erőtakaromány-osztálya)

ajánlja: **MELASSIT** erőtakaromány gyártmányait **igás** állatok, minden fajtájú **hizó** állatok és **tehenek** takarmányozására. **Igás** állatoknál fokozza a munka-bírást, **teheneknél** emeli a **tejelő képességet** és **javítja a tej minőségét**, **hizóknál** elősegíti a hus és zsírképződést — **Olesó takarmányozást** és **kitünő eredményeket** biztosít. — Árjajánlattal, mintákkal és egyéb szükségelt felvilágosításokkal szívesen szolgál a központi iroda:

Telefon szám: 56-35.

BUDAPEST, IX., Szvetenay-utca 10/B. sz.

Telefon szám: 56-35.

Gazdasági egyesületek mozgalmá.

A Fehérvármegyei G. E. 1903. december hó 15-ikén tartotta évi rendes közgyűlését *Fláth* Pál báró elnöke alatt. A közgyűlés *Tallán* Béla földművelésügyi miniszter leiratát örömmel fogadta és egyúttal elhatározta, hogy az egyesület küldöttségileg tisztelegjen az új miniszternél. Az „OMGE.”-nek a volt földművelésügyi miniszterhez, *Darányi* Ignácához intézendő albumszerű bucsuiratát az egyesület jelenlévő tagjai aláírták. Az egyesület jövő évi költségvetése előterjesztésének megvitatása után a közgyűlés a jövő évi munkaprogrammal foglalkozott, amely munkaprogramot *Burghardt - Bélaváry* Rezső ügyv. vál. tag terjesztett a közgyűlés elé. A munkaterv kiterjed a szövetkezetek létesítésére, egy szénkénegraktár felállítására, ismeretterjesztő előadások tartására és háziipari tanfolyamok rendezésére, az állattenyésztés és tejgazdaság fellendítésére, oly növények meghonosítására, amelyek termesztése jövedelmező és amelyek eddig még a megye területén nem természetnek, a hadsereg ellátására stb. Az „OMGE.” igazgató-választmányába, ugyis mint a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségé”-nek végrehajtó-bizottságába a közgyűlés *Czirák* Antal grófot, *Koller* Pált és *Mandorff* Géza bárót küldötte ki 1904. január hó elsejétől számított három évi időtartamra.

A Pozsonyvármegyei G. E. hivatalos lapja most teszi közzé az egyesület 1903. évi működéséről szóló jelentését. A múlt évek lázas munkája után, amelyet különösen az 1902. évi második mezőgazdasági országos kiállítás rendezésében fejtett ki az egyesület, az 1903. évben bizonyos szélesedést következett. Az egyesületnek ugyanis igen sok idejét kötötte le a kiállítás meg visszamaradt ügyeinek rendezése, a kiállítás továbbá anyagi erejét is erősen igénybevette és így minden irányban a legnagyobb takarékoságot kellett szem előtt tartani. Mindennek dacára, főképp társadalmi téren, igen élénk tevékenységet fejtett ki az egyesület. Püspökín, Bakán, Nagy-Légen, Felső Széleden. Fében gazdaköröket, hitelszövetkezeteket és fogyasztási szövetkezeteket alakított és erősen folyik a szervezkedés még más négy községben is. A szövetkezeti téren való tevékenység legnagyobb eredménye a „Pozsonyi Termelők és Fogyasztók Szövetkezeté”-nek megalakítása. Szeptember hó 10-én Stomfán és november 22-ikén Duna-Szerdahelyen rendezett az egyesület szarvasmarhadíjazásokat, amelyek összesen 1400 korona díj került kiosztásra. A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”-vel karöltve résztvett az egyesület a hadsereg élelmezésében, amennyiben a katonai lovak számára körülbelül 120 vasuti kocsirakomány zabot szállított. A szempezi gazdákör javaslatára egy szempezi kisgazda mintagazdasággá fog berendeztetni. A földművelésügyi miniszter jóakaratóból az egyesület három vasuti kocsirakomány Hanna árpa vetőmagot osztott ki a vármegye kisgazdái között, amely vetőmagot a közönség 11 korona kedvezményes áron kapta. Az erőtakarományok kedvezményes szállítását az egyesület a maga részéről erőlyesen mozdította elő és az elmúlt év folyamán 700 vasuti kocsirakomány erőtakaromány kedvezményes szállítására jogosító igazolványt osztott ki. Szőlővesszők és szőlőajtványok is ingyenes, vagy kedvezményes áron osztottak ki.

Hat gazdasági eselédet és hat gazdasági munkást a földművelésügyi miniszter 100 korona jutalomban és elismerő oklevélben részesített.

A Nyitrai megyei G. E. a földművelésügyi m. kir. miniszterium és Német-Próna, valamint Privigye városok anyagi támogatásával múlt évi december hó 22-én Privigyén szarvasmarhadíjazást rendezett. A díjazáson részt vehettek a privigyei járás kisgazdáinak szarvasmarhái. A bíráló-bizottság elnökéül *Tölg* Gyula m. kir. állatteny. felügyelő, a bíráló-bizottság tagjai gyanánt a privigyei járás intelligensebb gazdái, *Gyulay* János m. kir. állatorvos és *Velcsy* József egy. tikár választották meg. A bíráló-bizottság azon szarvasmarhák tulajdonosait részesítette jutalomban, akiknek állatai a bérni és simmenthali jelleget elég tisztán viselték magukon. A díjazásra felhajtott 30 darab tehén és 25 drb üsző; kiosztottat 350 K. jutalom.

A Veszprémi vármegyei G. E. Csekonics Endre gróf kezdeményezésére Kustyan puzstán

előreláthatólag a jövő év folyamán egy kenderfeldolgozót létesít, melyhez csupán az szükséges, hogy a vidéken a megfelelő számú hold kendertermesztése biztosított; mely ügyben a gazdasági egyesület elnöke alkalmasint január második felében Enyingre nagy értekezletet hív egybe.

A Biharvármegyei G. E. a tél folyamán Ér-Adonyban és Gálospetriben 8-8 bétre terjedő gyékény- és sásfonási tanfolyamot rendez. Az ér-Adonyi tanfolyam január 7-én, a gálospetri-i tanfolyam pedig január 9-én veszi kezdetét. A tanfolyam teljesen ingyenes, sőt a tanfolyam céljaira szükséges anyagot is az egyet bocsájtja rendelkezésre. A tanfolyam iránt Adonyban és Gálospetriben is nagy érdeklődés mutatkozik s így remélhető, hogy a sás- és gyékényfonás ezen két községben meghonosítva lesz, miáltal ezen két község lakossága egy új keresetforráshoz jut.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Oldal	
53	Az „OMGE.” közleményei
53	Harcos kereskedők
92	Gazdasági egyesületek mozgalmá
Takarányozás.	
85	A melasszekeverékekről
Gazdasági jog.	
86	Az eladó szavatossága a sertésüzlet terén
Gazdasági gépészet.	
87	A természetes jégkészítés
87	Levélsekreny.
91	Külföldi szemle.
92	Vegyesek.
93	Gyászír. — Gazdasági előadások. — Meghívó. — Meghívó. — Kivándorlók irányítása Antwerpenen át. — Osztrák bortermelek az olasz borvámklauzula ellen. — Biztosítási ügyek. — Az országos vizügi műszaki tanács tagjai. — Bortermelesi statisztika. — Védőegyesületek. — Műtrágya-megrendelés Mező-hegyesre.
93	Kereskedelem, térsége.
95	Szerkesztői üzenetek.

Gyászír. *Bendl* Godofréd, a kisbéri ménésbirtok igazgatója, hosszas szenvedés után meghalt. A földművelésügyi minisztert *Darányi* Béla miniszteri tanácsos, gazdasági főigazgató képviseli a temetésen, kivel együtt, a miniszterium több hivatalnoka is részt vesz a gyászszertartáson. Mi őszinte részvételt gyászoljuk az elhunyt jeles főtisztet, ki a ménésbirtok okszerű szervezése és vezetésével, a nyilvánosságtól elvont és mégis egy egész ország rész mezőgazdaságának fejlesztésére kiható működésével, kiváló érdemeket szerzett a mezőgazdálkodás terén.

Gazdasági előadások. A *Nógrádvármegyei Gazd. Egyesület* e hó 30-án és 31-én gazdasági előadásokat rendez a következő sorozatban: 30-án. 9-1/2-11-ig. Újabb tapasztalatok a szarvasmarhatenyésztés és hizlalás terén. *Kovácsy* Béla. — 1/2-11-12-ig: Kerti vetemények tömeges termesztése és értékesítése. *Huillier* István. — 12-1-ig: Újabb tapasztalatok a műtrágyázás terén. *Rácz* Imre. — 3-4-ig: A sertés-tenyésztésről, különös tekintettel az angol huszterésekre. *Kovácsy* Béla. — 4-5-ig: A takarmányfélék termesztése és azok eltartása. *Rácz* Imre. 31-én 9-1/2-11-ig. Gazdaságok üzemi berendezése. *Vörös* Pál. — 1/2-11-12-ig. Gyakrabban előforduló állati betegségek, különös tekintettel az azok elleni védekezésre. *Budai* Gyula. — 12-1-ig: A szövetkezetekről. *Szilassy* Zoltán.

Meghívó. A „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” folyó évi január hó 20-án, azaz szerdán délután 4 órakor az egyesület irodahelyiségében (Köztelek, I. emelet 10. sz.) tartandó választmányi ülésére. Tárgysorozat: 1. A múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása. 2. Két jegyzőkönyvhitelítő tag kiküldése. 3. Jelentés tagmozgalomról. 4. Pénztári jelentés. 5. Számvizsgáló-bizottság kiküldése múlt évi zárszámadás megvizsgálása tárgyában. 6. Folyamodványok segélyért. 7. Jelentés új

vidéki gazdatiszti körök megalakulásáról. 8. Jelentés a zircvidéki, hatvanvidéki és fehérmegyei gazdatiszti körök gyűléséről. 9. Folyó ügyek. *Az elnökség.*

Meghívó. A „Mezőgazdasággal és Erdőséttel foglalkozók Nyugdíjintézete” folyó évi január hó 20-án, azaz szerdán délután 4 1/2 órakor a nyugdíjintézet irodahelyiségében (Köztelek, I. em. 10. sz.) tartandó igazgató választmányi ülésére. Tárgysorozat: 1. A múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása. 2. Ügyvezetői jelentés. 3. A november havi nyersmérleg előterjesztése. 4. Folyó ügyek. *Az igazgatósg.*

Kivándorlók irányítása Antwerpenen át. A kivándorlási törvény intenciója szerint Magyarországról a kivándorlókat Fiumén át kellene Amerikába szállítani. Ezzel szemben a *Budapesti Levelező*-nek azt jelentik Fiuméből, hogy az *Adria* társaság a napokban 70 kivándorlót, akik a *Cunard* társaság visszatérő hajójára vártak, Antwerpenbe szállított, így ezek az Antwerpen-new-yorki utvonalon jutnak ki Amerikába. Ajánljuk e visszas dolgot a magyar kormány kivándorlási osztályának figyelmébe!

Osztrák bortermelek az olasz borvámklauzula ellen. Az osztrák vörösbortermelek mezőgazdasági egyesülete f. évi január 10-én Marburg-ban megtartott évi közgyűlésén határozottan állást foglalt az olasz kereskedelmi szerződés ideiglenes meghosszabbítása ellen is, minthogy a közgyűlés helyes nézete szerint a borvámklauzula hatályon kívül helyezése ezidőszert értéktelen vívmány, amennyiben ezt az intézkedést az átmeneti határozatok teljesen illuzóriussá teszik. A tárgyalás folyamán elhatározottat, hogy az osztrák kormányhoz az egyesület nevében megkeresést intéznek, hogy az olasz kereskedelmi szerződés végleges megújításánál a 100 kg.-ként 48 koronában megállapított vámtételtől semmi körülmény között el ne térjen. Elhatározottat végül, hogy a hatóságok tiltakozás érdekében f. évi február havában az összes stájer gazdasági egyesületek és társulatok bevonásával Grácban borászati közgyűlést fognak tartani.

Biztosítási ügyek. A „Gazdák Biztosító Szövetkezeté” és az „Osztrák Elemi Biztosító” között létrejött megállapodásról, szemben némely lapársunk helytelen közleményével, illetékes értesülésünk alapján a következőket jelenthetjük: Az *Elemi* redukálván üzletkörét, ebből csak a gyári üzleteket és a Budapest székesfőváros területére eső biztosításokat tartja fenn, a többi ugynevezett „civil” biztosítások lebonyolításával pedig a „Gazdák Biztosító Szövetkezeté”-t bízta meg olyformán, hogy a kiállított kötvényeket lejáratukig érvényben tartja és a vonatkozó díjak beszedését és a felmerülő tüzkároknak az *Elemi* Biztosító kötvényfeltételei alapján való rendezését a *Gazdák Biztosító Szövetkezeté* vállalja magára. Minthogy tehát az *Elemi* Biztosítótól átvett felek e biztosító kötvényfeltételeinek fenntartása mellett lépnek át, nem válnak a *Gazdák Biztosító Szövetkezeté* tagjaivá s így a szövetkezet alapszabályaiban gyökerező kölcsönös egyetemleges felelőség kötelezettsége ezen *Elemi* től átlépettetek nem is terheli, viszont azonban nem is részesülhetnek a „Gazdák Biztosító Szövetkezeté”-nek azon alapszabályszerű előnyében, hogy a szövetkezet üzletfeleslegéből díjvisszatérítést kapjanak. A „Gazdák Biztosító Szövetkezeté”-nek ezen ügy lebonyolításából az az előnye származhatik, hogy az *Elemi* által adott jognál fogva az *Elemi* lejáratú kötvényeit saját részére, saját feltételeivel újból megszerezheti. Az ekképp újonnan biztosítottak tekintetnek csak a „Gazdák Biztosító Szövetkezeté” tagjaiul, s mint ilyenek már a szövetkezeti alapszabályok kötelezetei közé fognak tartozni.

Az országos vizügi műszaki tanács tagjai. *Tallán* Béla földművelésügyi miniszter a hatósága alatt működő országos vizügi műszaki tanács tagjaivá 1904-6. évekre a következőket nevezte ki: *Bakos* Jánost, a székes-

fővárosi közmunk. Károly műszaki latú nyug. igazg. *Farkas* Kálmán oszt. tan. *Gond* társ. igazg., *He* Alajos oszt., *ta* *kés* Sándor m. műsz. tan., *Ko* *Sebestény* Al. János halászatú főmérnököt, *La* Sándor oszt. tá. könt. *Mezey* Gy. Ödön orsz. ke. *Rupcsics* Gy. Kálmán társ. társ. főmérnököt *Tóth* Károly tá. főmérnököt és az aludnai ható

Borterme érdekes cikkbe séről. *Viala* be borterme 160 hető. A legnagyobb 40-80 millió *Olaszország* 20-ország, mely 18 szűrt. Jelentéken *gália*, *Algir* és *Chili*, *Argentini* emelkedőben v. védvámokkal tö sára a *Kaukáz* Általában a tör mert ez csak h a fajtisza, érté

Magyaros idő szerint 10 azonban e term nyaink folytán irányzat ma ná itt ismételtük ajánljuk, hogy való, ez pedig fajtisza, kivite termelésére átte renoméját a b való pancsolás hető azonban, megszüntetésév borok behozatá a borhamisítási kiváló minőségű lete is emelked

Műtrágya földművelési m *E. Fogyasztási* meg 50 vagon beszerzésével. a *Zalathnai* két rendelte meg, a „*műtrágya* közt rendelését is te juk, hogy a föl társegyesületün és hogy annak érdemes, megb tott meg.

Magyar alakult védőegye nemzethez, am mezőgazdasági litja föl! Célj mezni a magy versenye ellen közönség szük melésből földz mintegy 900 m gyártmányt ho nyersanyagát a vásárolja be. jelentékeny rés erősítjük a ma fogyasztást, ny

fővárosi közmunkák tanácsának vezetőjét, *Barcza* Károly műszaki tanácsost, *Barocs* János társulati nyug. igazgatót, *Bolla* Mihály oszt. tan., *Farkas* Kálmán műsz. tan., *Fekete* Zsigmond oszt. tan. *Gonda* Béla min. tan., *Henicz* Albert társ. igazg., *Heuffel* Adolf kir. tan., *Hoszpótzky* Alajos oszt. tan., *Káló* Gyula főmérnököt, *Kecskés* Sándor min. oszt. tan., *Kherndl* Antal műsz. tan., *Korbély* József főmérnököt, *Kovács* Sebestyén Aladár műegy. tan., *Landgráf* János halászlai felügyelőt, *Leindl* Henrik társ. főmérnököt, *Lipthai* Sándor m. e. tan., *Lovas* Sándor oszt. tan., *Malina* Gyula társ. főmérnököt, *Mezey* Gyula igazgató-főmérnököt, *Miklós* Ödön orsz. képvis., *Péchy* László igazg. főm., *Rupcsics* György hajózási alelnököt, *Ruttkay* Kálmán társ. főmérnököt, *Szilágyi* Zsigmond társ. főmérnököt, *Tolnay* Lajos min. tanácsost, *Tóth* Károly társ. főmérnököt, *Ujj* János társ. főmérnököt és *Walland* Ernő min. tanácsost, az alduai hatóság főnökét.

Bortermelési statisztika. A „Hazánk” érdekes cikkekben értekezik a világ bortermeléséről. *Viala* becslése szerint a világ összes évi bortermése 160—171 millió hektoliterre becsülhető. A legnagyobb termelő *Franciaország* évi 40—80 millió h. terméssel. Utána következik *Olaszország* 20—40 millió hl. borral és *Spanyolország*, mely 1898-ban már 28 millió hl. bort szűrt. Jelentékeny bortermelő állam még *Portugália*, *Algír* és *Tunisz*, de az Egyesült-Államok, *Chili*, *Argentína* és *Ausztrália* bortermelése is emelkedőben van, *Oroszország* pedig szigorú védvámokkal törekszik bortermelésének fokozására a *Kaukázusban* és a *Krimi* félszigeten. Általában a tömegborok termelése dominál és mert ez csak helyi fogyasztásra való, egészen a fajtisza, értékes borok termelése kívánatos.

Magyarország a világ bortermelésében ez idő szerint 10 millió hektoliterrel szerepel, azonban e termés kedvező klimatikus stb. viszonyaink folytán még tetemesen fokozható. Az irányzat ma nálunk is a tömeg bortermelés és itt ismételjük és a bortermelők figyelmébe ajánljuk, hogy mert az csak helyi fogyasztásra való, ez pedig korlátolt, jó lesz lassankint a fajtisza, kivitelre alkalmas, értékes borok termelésére áttérni. Igaz ugyan, hogy boraink renométját a borhamisítás, az olasz borokkal való pancsolás jóformán tönkretette. Remélhető azonban, hogy az olasz borvámklauzula megszüntetésével a házasításra alkalmas olasz borok behozatala is akként korlátozódik, hogy a borhamisítási törvény szigorú végrehajtásával kiváló minőségű fajtisza boraink külföldi kereslete is emelkedni fog.

Mütrágya-megrendelés Mezőhegyesre. A földmívelési miniszter az „*Aradvármegyei G. E. Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet*”-t bízta meg 50 vagon ásványi szuperfoszfát mütrágya beszerzésével. A szövetkezet a szuperfoszfátot a *Zalathnai* kénkovand ipar részvénytársaságnál rendelte meg, amely tudvalevőleg egyesületünk „*mütrágya közvetítő központi irodájának*” megrendelését is teljesíti. Öröndetes dolognak tartjuk, hogy a földmívelési miniszter egyik kiváló társegyesületünket bízta meg a megrendeléssel és hogy annak szállításával egy arra valóban érdemes, megbízható hazai ipar vállalat bízott meg.

Magyar védőegyesület. A nyáron megalkult védőegyesület szózatot intéz a magyar nemzethez, amelyben azt a magyar ipari és mezőgazdasági érdekek megvédelmezésére szólítja föl! Célja minden irányban megvédeni a magyar munkát a külföld nyomástartó versenyében. Odahatni, hogy a magyar közönség szükségleteit lehetőleg a hazai termelésből fődözze. Kimutatja, hogy évenként mintegy 900 millió korona értékű kész- és félgyártmányt hozunk be a külföldről, amelynek nyersanyagát a külföld ismét jórészt tőlünk vásárolja be. Ha sikerül ezen ipari termékek jelentékeny részét itthon előállítanunk, megerősítjük a magyar ipart, növeljük a belföldi fogyasztást, nyerstermékeinket idehaza érté-

kesíthetjük és ezzel mezőgazdasági termelésünket is függetlenítjük a külföld nyomásától. Szép cél, mely megérdemli a hazai közönség lelkes támogatását és méltó tárgyát képezi a tervezett magyaránnyu társadalmi szervezkedésnek. Eszközei szakelőadások, fölolvasások, kiállítások, vásárok és raktárak rendezése, a magyarországi jelesebb termékek bemutatására, az egyes vidékek fölöslegének, a hazai beszerzési forrásoknak nyilvántartása, közvetítése, a hazai származás ellenőrzése a védőegyesület védjegyével, új egyesületek és szövetkezetek alkotása, a fennálló egyesítése közös üzleti központokban. Az egyesületnek tehát nemcsak céljai, de eszközei is hatalmasak és csak ezen nemes célnak köszönhető, hogy annak gyakorlati keresztülvitelére, *Vasary* herceg-prímás fővédő vezetése alatt az ország legjelesebb férfiai egyesültek az elnökség és az igazgatóságban. Részünkről a magyar termelés és főleg a magyar ipar támogatására alakult ezen egyesületet a legmelegebben ajánljuk az intelligens és hazafias magyar gazdaközönség méltó pártfogásába!

Felhívjuk a t. olvasóink figyelmét lapunk mai számához mellékelt *Thomassalak* és *kainittal* végzett mütrágyázási kísérletek eredményéről beszámoló közleményre.

A „Köztelek” kiadóhivatalában Budapest, *Köztelek* a következő gazdasági szakmunkák kaphatók:

A sertés javítása és hizlalása. Gazdák és hizlalók használatára. Irta: *K. Ruffy Pál* uradalmi főtiszt. Ára portómentes küldéssel együtt **2 korona 20 fillér.**

A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése. Irta *Hrebly Emil* állattenyésztési felügyelő. Ára portómentes küldéssel **1 korona 70 fillér.**

I. Káté községi mező- és hegyörök számára. A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-ik törvényzikk alapján összeállítva. Ára portómentes küldéssel **40 fillér.**

Nyílttér.

Szuperfoszfátot Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli=23—24%
kénsavaskáli tartalommal

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli=74—76%
kénsavaskáli tartalommal

Kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb mütrágyaféléket
azonkívül

Rézgáliczot

(98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

“HUNGÁRIA”

MÜTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI IPAR RÉSZV.-TÁRSASÁG
BUDAPEST, V., FURDO-UTCZA 8. sz.

1902. évi forgalom: 28000 bál.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukciókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti tervpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

HELLER M. s TÁRSA

BUDAPEST,

V., Erzsébet-tér 13.

MEGJELENT

„Szőlőművelés és borkezelés könyve”

Második javított és bővített kiadás.

Irta:

SZILARD GYULA

a gróf Esterházy-féle csákvári földmívelés-iskola tanára.

280 oldalra terjedő tartalommal gyakorlati tanácsokat ad a szőlőtelepítés, művelés, pince-kezelés és pálinkafőzés terén felmerülő összes szakkérdésekben.

Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalánál (IX., Üllői-ut 25.). Bolti ára 4 korona. Az O. M. G. E. tagjai és a „Köztelek” előfizetői 3 kor. 30 fill. portómentes küldéssel kedvezményes áron kapják.

Megjelent

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár

1904-évre.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen tizedik évfolyama régi köntösben, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagjai és a „KÖZTELEK” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt **3 korona 50 fillér.**

Megrendelhető a

KÖZTELEK

kiadóhivatalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

Napijelentés a gabonaüzletről.
1904. január 15.

A japán-orosz háború hírek hatása alatt keletkezett szilárd irányzat, a békés elintézésről szóló újabb jelentések, valamint az enyhébbre fordult időjárás következtében ismét lanyhábbra vált.

Gazdasági egyesületek mozgalmá.

A Fehérvármegyei G. E. 1903. december hó 15-ikén tartotta évi rendes közgyűlését *Fiáth* Pál báró elnöke alatt. A közgyűlés *Tallán* Béla földmivvelésügyi miniszter leiratát örömmel fogadta és egyúttal elhatározta, hogy az egyesület küldöttségileg tisztelegjen az új miniszternél. Az „OMGE.”-nek a volt földmivvelésügyi miniszterhez, *Darányi* Ignác-hoz intézendő albumszerű bucsuiratát az egyesület jelenlévő tagjai aláírták. Az egyesület a jövő évi költségvetése előterjesztésének megvitatása után a közgyűlés a jövő évi munkaprogrammal foglalkozott, amely munkaprogramot *Burghardt-Béla* Rezső ügyv. vál. tag terjesztette a közgyűlés elé. A munkaterv kiterjed a szövetkezetek létesítésére, egy szénkénegraktár felállítására, ismeretterjesztő előadások tartására és háziipari tanfolyamok rendezésére, az állattenyésztés és tejgazdaság fellendítésére, oly növények meghonosítására, amelyek termesztése jövedelmező és amelyek eddig még a megye területén nem természetnek, a hadsereg ellátására stb. Az „OMGE.” igazgató-választmányába, ugyis mint a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségé”-nek végrehajtó-bizottságába a közgyűlés *Czirák* Antal grófot, *Koller* Pált és *Mandorff* Géza bárót küldötte ki 1904. január hó elsejétől számított három évi időtartamra.

A Pozsonyvármegyei G. E. hivatalos lapja most teszi közzé az egyesület 1903. évi működéséről szóló jelentését. A múlt évek lázas munkája után, amelyet különösen az 1902. évi második mezőgazdasági országos kiállítás rendezésében fejtett ki az egyesület, az 1903. évben bizonyos szélesend következett. Az egyesületnek ugyanis igen sok idejét kötötte le a kiállítás meg visszamaradt ügyeinek rendezése, a kiállítás továbbá anyagi erejét is erősen igénybevette és így minden irányban a legnagyobb takarékoságot kellett szem előtt tartani. Mindennek dacára, főképp társadalmi téren, igen élénk tevékenységet fejtett ki az egyesület. Püspökín, Bakán, Nagy-Légen, Felső Széleden, Félben gazdaköröket, hitelszövetkezeteket és fogyasztási szövetkezeteket alakított és erősen folyik a szervezkedés még más négy községben is. A szövetkezeti téren való tevékenység legnagyobb eredménye a „Pozsonyi Termelők és Fogyasztók Szövetkezeté”-nek megalakítása. Szeptember hó 10-én Stomfán és november 22-ikén Duna-Szerdahelyen rendezett az egyesület szarvasmarhadíjazásokat, amelyek összesen 1400 korona díj került kiosztásra. A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”-vel karöltve résztvevett az egyesület a hadsereg élelmezésében, amennyiben a katonai lovak számára körülbelül 120 vasuti kocsi rakományt szállított. A szempezi gazdakör javaslatára egy szempezi kiscsiga mintagazdasággá fog berendeztetni. A földmivvelésügyi miniszter jóakarata-ból az egyesület három vasuti kocsit rakomány Hanna árpa vetőmagot osztott ki a vármegye kiscsiga között, amely vetőmagot a közönség 11 korona kedvezményes áron kapta. Az erőtakarományok kedvezményes szállítását az egyesület a maga részéről erélyesen mozdította elő és az elmúlt év folyamán 700 vasuti kocsit rakomány erőtakaromány kedvezményes szállítására jogosító igazolványt osztott ki. Szőlővesszők és szőlőajtványok is ingyenes, vagy kedvezményes áron osztottak ki.

Hat gazdasági cselédet és hat gazdasági munkást a földmivvelésügyi miniszter 100 korona jutalomban és elismerő oklevélben részesített.

A Nyitrai megyei G. E. a földmivvelésügyi m. kir. miniszterium és Német-Próna, valamint Privigye városok anyagi támogatásával múlt évi december hó 22-én Privigyén szarvasmarhadíjazást rendezett. A díjazáson részt vehettek a privigyei járás kiscsigaainak szarvasmarhái. A bíráló-bizottság elnökéül Tölg Gyula m. kir. állatteny. felügyelő, a bíráló-bizottság tagjai gyanánt a privigyei járás intelligensebb gazdái, Gyulay János m. kir. állatorvos és Velesey József egy. titkár választották meg. A bíráló-bizottság azon szarvasmarhák tulajdonosait részesítette jutalomban, akiknek állatai a berni és simmenthali jelleget elég tisztán viselték magukon. A díjazásra felhajtott 30 darab tehén és 25 drb üsző; kiosztott 350 K. jutalom.

A Veszprémmegyei G. E. Csekonic Endre gróf kezdeményezésére Kustyan pusztán

előreláthatólag a jövő év folyamán egy kenderfeldolgozót létesít, melyhez csupán az szükséges, hogy a vidéken a megfelelő számú hold kendertermesztése biztosított legyen; mely ügyben a gazdasági egyesület elnöke alkalmasint január második felében Eoyingre nagy értekezletet hív egybe.

A Biharvármegyei G. E. a tél folyamán Ér-Adonyban és Gálospetriben 8-8 hétre terjedő gyékény- és sásfonási tanfolyamot rendez. Az ér-Adonyi tanfolyam január 7-én, a gálospetri-i tanfolyam pedig január 9-én veszi kezdetét. A tanfolyam teljesen ingyenes, sőt a tanfolyam céljaira szükséges anyagot is az egyet bocsátja rendelkezésre. A tanfolyam iránt Adonyban és Gálospetriben is nagy érdeklődés mutatkozik s így remélhető, hogy a sás- és gyékényfonás ezen két községben meghonosítva lesz, miáltal ezen két község lakossága egy új keresetforráshoz jut.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	
Oldal	
Az „OMGE.” közleményei	83
Harcos kereskedők	83
Gazdasági egyesületek mozgalmá	92
Takarmányozás.	
A melasszekeverékekről	85
Gazdasági jog.	
Az eladó szavatossága a sertésüzlet terén	86
Gazdasági gépészet.	
A természetes jégkészítés	87
Levelszekrény.	87
Külföldi szemle.	91
Vegyesek.	92
Gyászhir. — Gazdasági előadások. — Meghívó. — Meghívó. — Kivándorlók irányítása Antwerpenen át. — Osztrák bortermelek az olasz borvámklauzula ellen. — Biztosítási ügyek. — Az országos vízügyi műszaki tanács tagjai. — Bortermelek statisztika. — Védőegyesületek. — Mútrágya-megrendelés Mező-hegyesre.	93
Kereskedelem, térsz. — Szerkesztői üzenetek.	95

Gyászhir. *Bend* Godofréd, a kisbéri ménésbirtok igazgatója, hosszas szenvedés után meghalt. A földmivvelésügyi minisztert *Darányi* Béla miniszteri ténácsos, gazdasági főigazgató képviseli a temetésen, kivel együtt, a miniszterium több hivatalnokai is részt vesz a gyászszertartáson. Mi őszinte részvétellel gyászoljuk az elhunyt jeles főtisztet, ki a ménésbirtok okos szervezése és vezetésével, a nyilvánosságtól elvonat és mégis egy egész országrész mezőgazdaságának fejlesztésére kiható működésével, kiváló érdemeket szerzett a mezőgazdálkodás terén.

Gazdasági előadások. A *Nógrádvármegyei Gazd. Egyesület* e hó 30-án és 31-én gazdasági előadásokat rendez a következő sorozatban: 30-án. 9-1/2-ig. Újabb tapasztalatok a szarvasmarhatenyésztés és hizlalás terén. *Kovácsy* Béla. — 1/2-ig. Kerti vetemények tömeges termesztése és értékesítése. *Huillier* István. — 12-1-ig: Újabb tapasztalatok a mútrágyázás terén. *Rácz* Imre. — 3-4-ig: A sertés-tenyésztésről, különös tekintettel az angol huszterésekre. *Kovácsy* Béla. — 4-5-ig: A takarmányfélék termesztése és azok eltartása. *Rácz* Imre. 31-én 9-1/2-ig. Gazdaságok üzemi berendezése. *Vörös* Pál. — 1/2-ig. Gyakrabban előforduló állati betegségek, különös tekintettel az azok elleni védekezésre. *Budai* Gyula. — 12-1-ig: A szövetkezetekről. *Szilassy* Zoltán.

Meghívó. A „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” folyó évi január hó 20-án, azaz szerdán délután 4 órakor az egyesület irodahelyiségében (Köztelek, I. emelet 10. sz.) tartandó választmányi ülésére. Tárgysorozat: 1. A múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása. 2. Két jegyzőkönyvhitelítő tag kiküldése. 3. Jelentés tagmozgalomról. 4. Pénztári jelentés. 5. Számvizsgáló-bizottság kiküldése múlt évi zárszámadás megvizsgálása tárgyában. 6. Folyamodványok segélyért. 7. Jelentés új

vidéki gazdasági körök megalakulásáról. 8. Jelentés a zircvidéki, hatvanvidéki és fehérmegyei gazdasági körök gyűléséről. 9. Folyó ügyek. *Az elnökség.*

Meghívó. A „Mezőgazdasággal és Erdőszettel foglalkozók Nyugdíjintézete” folyó évi január hó 20-án, azaz szerdán délután 4 1/2 órakor a nyugdíjintézet irodahelyiségében (Köztelek, I. em. 10. sz.) tartandó igazgató választmányi ülésére. Tárgysorozat: 1. A múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása. 2. Ügyvezetői jelentés. 3. A november havi nyersmérleg előterjesztése. 4. Folyó ügyek. *Az igazgatóság.*

Kivándorlók irányítása Antwerpenen át. A kivándorlási törvény intenciója szerint Magyarországról a kivándorlókat Fiumén át kellene Amerikába szállítani. Ezzel szemben a *Budapesti Levelező*-nek azt jelentik Fiuméből, hogy az *Adria* társaság a napokban 70 kivándorlót, akik a *Cunard* társaság visszatérő hajójára vártak, Antwerpenbe szállított, így ezek az Antwerpen-new-yorki útvonalon jutnak ki Amerikába. Ajánljuk e visszas dolgot a magyar kormány kivándorlási osztályának figyelmébe!

Osztrák bortermelek az olasz borvámklauzula ellen. Az osztrák vörösbortermelek mezőgazdasági egyesülete f. évi január 10-én Marburg-ban megtartott évi közgyűlésén határozottan állást foglalt az olasz kereskedelmi szerződés ideiglenes meghosszabbítása ellen is, minthogy a közgyűlés helyes nézete szerint a borvámklauzula hatályon kívül helyezése ezidőszert értéktelen vívmány, amennyiben ezt az intézkedést az átmeneti határozatok teljes illuzóriussá teszik. A tárgyalás folyamán elhatározott, hogy az osztrák kormányhoz az egyesület nevében megkeresést intéznek, hogy az olasz kereskedelmi szerződés végleges megújításánál a 100 kg.-ként 48 koronában megállapított vámtételtől semmi körülmény között el ne térjen. Elhatározott tovább, hogy a határozat tiltakozás érdekében f. évi február havában az ö-szes stájer gazdasági egyesületek és társulatok bevonásával Grácban borászati közgyűlést fognak tartani.

Biztosítási ügyek. A „Gazdák Biztosító Szövetkezeté” és az „Osztrák Elemi Biztosító” között létrejött megállapodásról, szemben némely lapársunk helytelen közleményével, illetékes értesülésünk alapján a következőket jelenthetjük: Az *Elemi* redukálván üzletkörét, ebből csak a gyári üzleteket és a Budapest székesfőváros területére eső biztosításokat tartja fenn, a többi ugynevezett „civil” biztosítások lebonyolításával pedig a „Gazdák Biztosító Szövetkezeté”-t bízza meg olyformán, hogy a kiállított kötvényeket lejáratiuk érvényben tartja és a vonatkozó díjak beszedését és a felmerülő tüzkároknak az Elemi Biztosító kötvényfeltételei alapján való rendezését a Gazdák Biztosító Szövetkezeté vállalja magára. Minthogy tehát az Elemi Biztosítótól átvett felek a biztosító kötvényfeltételeinek fentartása mellett lépnek át, nem válnak a Gazdák Biztosító Szövetkezeté tagjaivá s így a szövetkezet alapszabályaiban gyökerező kölcsönös egyetemleges felelőség kötelezettsége ezen Elemitől átlépettetek nem is terheli, viszont azonban nem is részesülhetnek a „Gazdák Biztosító Szövetkezeté”-nek azon alapszabályszerű előnyében, hogy a szövetkezet üzletfeleslegéből díjvisszatérítést kapjanak. A „Gazdák Biztosító Szövetkezeté”-nek ezen ügy lebonyolításából az az előnye származhatik, hogy az Elemi által adott jognál fogva az Elemi lejárt kötvényeit saját részére, saját feltételeivel újból megszerezheti. Az ekképp ujonnan biztosítottak tekintetnek csak a „Gazdák Biztosító Szövetkezeté” tagjaiul, s mint ilyenek már a szövetkezeti alapszabályok kötelezetei közé fognak tartozni.

Az országos vízügyi műszaki tanács tagjai. *Tallán* Béla földmivvelésügyi miniszter a hatósága alatt működő országos vízügyi műszaki tanács tagjaivá 1904-6. évekre a következőket nevezte ki: *Bakos* Jánost, a székes-

fővárosi közp. Károly műsz. lati nyug.

Farkas Károly oszt. tan. *G* társ. igazg. *Alajos* oszt. *kés* Sándor műsz. tan. *Sebestyén* János halász főmérnököt. *Sándor* oszt. *köt.* *Mezey* Ödön orsz. *Rupcsics* Gy. Kálmán társ. főmérn. *Tóth* Károly főmérnököt az alduai l.

Bortermelek érdekes cik séről. *Viala* bortermele hető. A legn 40-80 millió *Olaszország* ország, mely szűrt. *Jelenté* *gália*, *Algir* *Chili*, *Argen* emelkedőben védvámokkal sára a *Kau* Általában az mert ez csak a fajtisztá, *Magyar*

idő szerint azonban e te nyaink folyta irányzat ma itt ismételt ajánljuk, hog való, ez ped fajtisztá, kiv termelésére renoméját a való pancso hető azonban megszünteté borok behoz a borhamisit kiváló minős lete is emel

Mútrágya földmivvelési *E. Fogyasztó* meg 50 vagy beszerzéséve a *Zalathnai* rendelte meg „mútrágya” rendelését is juk, hogy a társagesület és hogy ann érdemes, me tott meg.

Magyar alakult vedő nemzethez, mezőgazdasá litja föl! *C* mezni a ma versenye ell közönség sz melésből fő mintegy 900 gyártmányt nyersanyagá vásárolja be jelentékeny erősítjük a fogyasztást,

fővárosi-közmunkák tanácsának vezetőjét, *Barcza* Károly műszaki tanácsost, *Barocs* János társulati nyug. igazgatót, *Bolla* Mihály oszt. tan., *Farkas* Kálmán műsz. tan., *Fekete* Zsigmond oszt. tan. *Gonda* Béla min. tan., *Henicz* Albert társ. igazg., *Heuffel* Adolf kir. tan., *Hospotzky* Alajos oszt. tan., *Káló* Gyula főmérnököt, *Kecskés* Sándor min. oszt. tan., *Khernál* Antal műsz. tan., *Korbély* József főmérnököt, *Kovács* Sebestyén Aladár műegy. tan., *Landgráf* János halászlai felügyelőt, *Leindl* Henrik társ. főmérnököt, *Lipthai* Sándor m. e. tan., *Lovas* Sándor oszt. tan., *Malina* Gyula társ. főmérnököt, *Mezey* Gyula igazgató-főmérnököt, *Miklós* Ödön orsz. képvis., *Péchy* László igazg. fóm., *Rupesics* György hajózási alelnököt, *Ruttkay* Kálmán társ. főmérnököt, *Szilágyi* Zsigmond társ. főmérnököt, *Tolnay* Lajos min. tanácsost, *Tóth* Károly társ. főmérnököt, *Ujj* János társ. főmérnököt és *Wallandt* Ernő min. tanácsost, az alduhai hatóság főnökét.

Bortermelési statisztika. A „Hazánk“ érdekes cikkben értekezik a világ bortermeléséről. *Viala* becslése szerint a világ összes évi bortermése 160—171 millió hektoliterre becsülhető. A legnagyobb termelő *Franciaország* évi 40—80 millió h. termékkel. Utána következnek *Olaszország* 20—40 millió hl. borral és *Spanyolország*, mely 1898-ban már 28 millió hl. bort szüret. Jelentékeny bortermelő állam még *Portugália*, *Algír* és *Tunisz*, de az Egyesült-Államok, *Chili*, *Argentína* és *Ausztrália* bortermelése is emelkedőben van, *Oroszország* pedig szigorú védvámokkal törekszik bortermelésének fokozására a *Kaukázusban* és a *Krimi* félszigeten. Általában a tömegborok termelése dominál és mert ez csak helyi fogyasztásra való, egészben a fajtisza, értékes borok termelése kívánatos.

Magyarország a világ bortermelésében ez idő szerint 10 millió hektoliterrel szerepel, azonban e termés kedvező klimatikus stb. viszonyaink folytán még tetemesen fokozható. Az irányzat ma nálunk is a tömeg bortermelés és itt ismétljük és a bortermelők figyelmébe ajánljuk, hogy mert az csak helyi fogyasztásra való, ez pedig korlátolt, jó lesz lassankint a fajtisza, kivitelre alkalmas, értékes borok termelésére áttérni. Igaz ugyan, hogy boraink renométját a borhamisítás, az olasz borokkal való pancsolás jóformán tönkretette. Remélhető azonban, hogy az olasz borvámklauzula megszüntetésével a házasításra alkalmas olasz borok behozatala is akként korlátoztatik, hogy a borhamisítási törvény szigorú végrehajtásával kiváló minőségű fajtisza boraink külföldi kereslete is emelkedni fog.

Mütrágya-megrendelés Mezőhegyesre. A földmívelési miniszter az „*Aradvármegyei G. E. Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete*“-t bízta meg 50 vagon ásványi szuperfoszfát mütrágya beszerzésével. A szövetkezet a szuperfoszfátot a *Zalathnai* kénkovandó ipar részvénytársaságnál rendelte meg, amely tudvalevőleg egyesületünk „*mütrágya közvetítő központi irodájának*“ megrendelését is teljesíti. Öröndetes dolognak tartjuk, hogy a földmívelési miniszter egyik kiváló társegyesületünket bízta meg a megrendeléssel és hogy annak szállításával egy arra valóban érdemes, megbízható hazai ipar vállalat bízott meg.

Magyar védőegyesület. A nyáron megalakult védőegyesület szózatot intéz a magyar nemzethez, amelyben azt a magyar ipari és mezőgazdasági érdekek megvédésére szólítja föl! Célja minden irányban megvédeni a magyar munkát a külföld nyomásztó versenyé ellenében. Odahatni, hogy a magyar közönség szükségleteit lehetőleg a hazai termelésből fődözze. Kimutatja, hogy évenként mintegy 900 millió korona értékű kész- és félgyártmányt hozunk be a külföldről, amelynek nyersanyagát a külföld ismét jórészt tőlünk vásárolja be. Ha sikerül ezen ipari termékek jelentékeny részét itthon előállítanunk, megőrösítjük a magyar ipart, növeljük a belföldi fogyasztást, nyereségünket idehaza érté-

kesíthetjük és ezzel mezőgazdasági termelésünket is függetlenítjük a külföld nyomásától. Szép cél, mely megérdemli a hazai közönség lelkes támogatását és méltó tárgyát képezi a tervezett magyarországi társadalmi szervezkedésnek. Eszközei szakelőadások, fölolvadások, kiállítások, vásárok és raktárak rendezése, a magyarországi jelesebb termékek bemutatására, az egyes vidékek fölölsegépek, a hazai beszerzési forrásoknak nyilvántartása, közvetítése, a hazai származás ellenőrzése a védőegyesület védjeggyel, új egyesületek és szövetkezetek alkotása, a fennállók egyesítése közös üzleti központokban. Az egyesületnek tehát nemcsak céljai, de eszközei is hatalmasak és csak ezen nemes céljának köszönhető, hogy annak gyakorlati keresztülvitelére, *Vasary* herceg-primás fővédő vezetése alatt az ország legjelesebb férfiai egyesültek az elnökség és az igazgatóságban. Részünkről a magyar termelés és főleg a magyar ipar támogatására alakult ezen egyesületet a legmelegebben ajánljuk az intelligens és hazafias magyar gazdaközönség méltó pártfogásába!

Felhívjuk a t. olvasóink figyelmét lapunk mai számához mellékelt *Thomassalok és kainitok* végzett mütrágyázási kísérletek eredményéről beszámoló közleményre.

A „Köztelek“ kiadóhivatalában Budapest, *Köztelek* a következő gazdasági szakmunkák kaphatók:

A sertés javítása és hizlalása. Gazdák és hizlalók használatára. Irta: *K. Ruffy Pál* uradalmi főtitkár. Ára portómentes küldéssel együtt **2 korona 20 fillér.**

A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése. Irta *Hreblay Emil* állattenyésztési felügyelő. Ára portómentes küldéssel **1 korona 70 fillér.**

I. Káté községi mező- és hegyörök számára. A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-ik törvényzikk alapján összeállítva. Ára portómentes küldéssel **40 fillér.**

Nyilttér.

Szuperfoszfátot

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli=23—24% kénsavaskáli tartalommal

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli=74—76% kénsavaskáli tartalommal

Kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb mütrágyaféléket azonkívül

Rézgáliczot

(98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

“HUNGÁRIA”

MÜTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI IPAR RÉSZV.-TÁRSASÁG
BUDAPEST, V., FURDO-UTCZA 8. SZ.

1902. évi forgalom: 28000 bál.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapju-árverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál.

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

HELLER M. S TÁRSA

BUDAPEST,

V., Erzsébet-tér 13.

MEGJELENT

„Szőlőművelés és borkezelés könyve“

Második javított és bővített kiadás.

Irta:

SZILARD GYULA

a gróf Esterházy-féle csákvári földműves-iskola tanára.

280 oldalra terjedő tartalommal gyakorlati tanácsokat ad a szőlőtelepítés, művelés, pincze-kezelés és pálinkafőzés terén felmerülő összes szakkérdésekben.

Megrendelhető a „Köztelek“ kiadóhivatalánál (IX., Üllői-ut 25.). Bolti ára 4 korona. Az O. M. G. E. tagja és a „Köztelek“ előfizetői 3 kor. 30 fill. portómentes küldéssel kedvezményes áron kapják.

Megjelent

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár

1904-évre.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTAR“ ezen tizedik évfolyama régi köntösből, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár“ ára az O. M. G. E. tagjai és a „KÖZTELEK“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt **3 korona 50 fillér.**

Megrendelhető a

KÖZTELEK

kiadóhivatalában,

Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

Napijelentés a gabonaüzletről.
1904. január 15.

A japán-orosz háború híre hatása alatt elkezdett szilárd irányzat, a békés elintézésről szóló újabb jelentések, valamint az enyhébbre fordult időjárás következtében ismét lanyhábbra vált.

Készüzében az irányzat, mérsékelt kínálat és ugyanoly vételek mellett, lanya volt, elkelt mintegy 8000 métermázsra, öt fillérig olcsóbb áron.

Rozsban a hangulat gyenge forgalomnál ugyan csak esedesebb s azonnal szállítandó áru, helybeli egyenértékre 6:37 1/2 K-ig, helyben pedig 6:55 K-ig 3 óra volt értékesíthető.

Takarmányárpa iránt valamivel jobb érdeklődés mutatkozik és helyben, ugyancsak helybeli egyenértékben 5:65-5:75 K-ig jegyez. Hízalók és szeszegetők minőség szerint 5:90 K-ig fizetnek.

Sóvárpá alig van forgalomban és lanya irányzatot követ.

Zab mérsékelt üzlet mellett változatlanul csendes, helyben 5:65 K-ig érhető el. Finom urasági áruért valamivel többet is fizetnek.

Tengeri 0-áru 5:50-5:55 K-ig jegyez helyben: új-tengeri, prompt szállításra, helybeni egyenértékben 4:0 K-ig értékesíthető. Kőhányán 5:05 K-ig fizetnek.

A ma délelőtti tőzsdén a következő készáru-kötések jegyeztettek hivatalosan:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 8 K. 32.5 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 1000 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 1000 mm. 79.5 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79.5 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 27.5 f., 300 mm. 79.5 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 12.5 f., 100 mm. 78 k. 8 K.

Fejérmegyei: 500 mm. 77 k. 7 K. 90 f. Pestmegyevidéki: 100 mm. 81 k. 8 K. 25 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 17.5 f., 300 mm. 79.5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 78 k. 8 K.

Bácskai: 100 mm. 78 k. 8 K. 12.5 f. Raktáru: 2500 mm. 76.3 k. 7 K. 77.5 f. Rozs: 300 mm. 6 K. 37.5 f. kp., 200 mm. 6 K. 37.5 f. kp.

Zab: 200 mm. 5 K. 75 f. kp., 100 mm. 5 K. 70 f. kp., 100 mm. 5 K. 65 f. kp., 100 mm. 5 K. 50 f. kp., 350 mm. 5 K. 42.5 f. kp.

Tengeri: 200 mm. 4 K. 90 f. kp. Lóhere: 100 mm. 65 K. kp., 100 mm. 65 K. kp.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mesterutca, 1904. január hó 15-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 185 szekér réti széna, 28 szekér muhar, 33 szekér zsupszalma, 12 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — tengeriszár, 10 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles, stb.), 400 zsák szecska.

A forgalom élénk. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 480-600, muhar 560-640, zsupszalma 240-280, alomszalma 220-240, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 500-560, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 480-460, szalmaszezska 340-340. Összes kocsiszám 272. Összes súly 366,400 kg.

Szeszület.

A bécsi szilárd kontingens nyersszesz jegyzése folytán szilárdabb irányzat uralkodott és nagyobb fedezési vételek folytán több zárlat tartott áron eszközölve lett.

Helybeli és vidéki egyesült szeszgyárak részéről finomított szesz nagyban adózva 149:50-150 K., adózatlanul 50:50 K., élesztőszesz adózva 149:50-150 K., adózatlanul 50:50 K. ig kelt nagyban és 2-3 koronával drágábban kicsinyben.

Denaturált szesz szilárd és hordóval együtt 44-45 K-ig kelt azonnali szállásra és január-márciusi kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz nagyban ab termelő állomás 44-45 K-ig kelt el és állandó jó vételkedv mellett több tétel zárulva is lett. Exkontingens szeszben gyér a kínálat.

Kivitelre több tétel egy —25 K. drágábban kelt. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 44:50-45:50 korona.

Bécs. Kontingens nyersszesz 44.80-45.— K. Prága. 134.— K. adózott tripló és 43.— K. adózatlan szeszért.

Budapesti heti jegyzés:

Table with 2 columns: item name and price. Items include Finomított szesz, Élesztőszesz, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Mauthner Odön tudósítása.)

Az eladási idény már megkezdődött s konstátálnunk kell azon tényre, hogy ezidén a gazdák máris sokkal nagyobb mennyiségekben rendelnek, mint a múlt év ugyanezen időszakában. A hercepi hangulata igen szilárd, mert már tiszta képet lehet alkotni egy a vöröshere, mint a luczernamag terméséből. Vöröshere. (Lóhermag.) Immár bizonyos, hogy Németország termése ugy mennyiség, mint minőség tekintetében távolról sem felel meg a várakozásnak, mert Magyarországból kénytelen exportálni. Franciaországnak kivételre nem maradt áruja, mert termése igen megázott s azonkívül

is nagyon csekély volt. Oroszországnak ugyan közép-termése volt, de feleslegét máris elhelyezte. A többi termelő országokat illetőleg Cseh-Morvaországnak, Galiciának és Sziléziának termése oly csekély ez idén, hogy ezen mennyiségek az áralakulásra semminemű befolyással sem lehetnek. Röviden összefoglalva a mondottakat, a vöröshere magpiac helyzete oly szilárd, hogy a jelenlegi árak — melyek még nem érték el a tavalyi jegyzéseket — igen alacsonyaknak mondhatók. Luczernamag. Nincsen kizárva, hogy ezen magféle némi meglepetést fog okozni. Amerika tudvalevőleg évente nagyobb mennyiségeket küldött az európai piacra. Ezidén azonban bevitelre szorult és már eddig is vagy 10,000 bála különböző európai eredetű árut importált. Az európai szükséglet azonban még nincsen fedezve s ha már most Amerika még folytatja az importot, úgy az árak, magától értetődőleg, egyszerre fognak emelkedni. Fehér-ere, söréhere és nyulszapuka jegyzése a múlt hét óta nem változott. Baltaczinmag. A kínálat élénkebb. Mivel azonban az első szükséglet már fedezve van, a magkereskedők a jelenlegi árköveteléseket magasnak találják. Takarmányrépamag. A forgalom igen élénk, ami a jelenlegi alacsony árjegyzéseknek tulajdonítható. Bükönymag. Az irány lanya, mert a kínálat sokkal nagyobb a keresletnél. Muharmag valamivel szilárdabb.

Table with 2 columns: item name and price. Items include Vöröshere, Luczernamag, Muhar, Büköny.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1904. január hó 15-én. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 66 árus 46 drb sertést, 2 árus 60 drb süldöt, 4000 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 900 kg. szalonnát, 600 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. főlbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg. tőpörtöt.

Videkről és pedig: összesen 330 drb sertés. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 128-136 fillér, 1 q 112-116 kor. süldő 1 kg. 136-152 fillér, 1 q — korona, füstölt sertés 1 kg. 152-160 fillér, 1 q — korona, szalonna zsirnák 1 kg. 128-136 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 100-160 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 136-144 fillér, 1 q — korona, disznózsir 1 kg. 144-144 fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 70-80 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 180-200 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, tőpört 1 kg. — fillér.

Hideghusvásár az Orczi-uti élelmi piacon. 1904. január hó 15-én. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 24 árus 37 drb sertést, — árus — drb süldöt, 2000 kg. friss húst, 700 füstölt húst, 1000 kg. szalonnát, 700 kg. hájat — kg. kocsonyahúst.

Videkről és pedig: Összesen 49 drb sertést. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 128-136 fillér, 1 q 114-119 K., süldő 1 kg. 136-144 fillér, 1 q — K., füstölt sertés 1 kg. 136-144 fillér, 1 q — K., szalonna zsirnák 1 kg. 132-136 fillér, 1 q — K., füstölt szalonna 1 kg. 136-144 fillér, 1 p — K., háj 1 kg. 140-144 fillér, 1 q — K., disznózsir 1 kg. 144-148 fillér, 1 q — K., kocsonyahús 1 kg. 60-100 fillér, füstölt sonka 1 kg. — fillér, 1 q — K.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet jelentése 1904. január 15-én.

Az üzletmenet a lefolyt héten csendes mederben folyt le. Husféleken valamint vágott baromfiiban a kereslet kielégítő volt, a vajüzlet azonban mindvégig anya maradt, amennyiben a fogyasztás messze mögötte maradt a nagymennyiségű kínálatnak s tekintélyes készletek eladatlanul vesztegelnek. Nyul élénk hozatalok mellett is jó elhelyezést talált. Gyümölcsfélékből tekintettel a megindult narancsszezonra, csak elsőrendű válogatott alma keresett. Déligyümölcs (narancs s citrom) az utolsó aukció óta olcsóbb lett. Tojásban az irányzat kissé szilárdult, a megennyitült időjárás azonban alighanem árhanatlásra fog vezetni.

Mai árak:

Husneműk: marhahus 112-120 K., helybeli borjúhús 110-130 K., vidéki borjúhús 90-110 K., sertés 104-128 K., szalonna friss 130-140 K., szalonna, sózott 126-128 K., szalonna, füstölt 130-136 K., szalonna, olvasztani való 135-140 K., háj 140-144 K., sertészsir 136-140 K. Bányai párja: 10-26 K. Füstölthús (vidéki) kgja 1:60-1:80 K., hazai sonka 1:60-2:— K., szalámi 3:—-3:20 K. Vad: nyul darabja 2:40-2:50 K., fogoly 0:00-0:— K., fácán 2:50-3:20 K., szalonna 2:—-2:30 K. darabonként. Vaddisznó 60-80 fillér. Özhus 1:20-1:30 K., szarvas és dámvad — K. kgként. Fenyves madár kötege 0:80-1 K. Baromfifélék: élő tyúk 2:20-3:10 K., rántani való csirke 1:40-1:80 K., sütni való csirke 1:80-2:70 K., kacsa, sovány — K., hizott 4:80-5:60 K., lud,

hizott 12-16 K., pulyka, sovány 0.—0.— K., hizott 0.—0.— koronával páronként.

Vágott hizott lya 1.24-1.36 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1:30-1:50 K. kg-kint.

Teavaj: (centrifugált) 1.90-2:10 K. főzövaj 1:60-1:70 K. kgként. Tehénturó kgja 10-20 fillér.

Zöldsefélék: Burgonya (waggonáru) sárga 340-380 K., rózsás 1. 320-360 K., kifli fehér 600-800 K. 100 mm.-kint. Hagyma 50 kgos zsákokban zsákkal együtt 0.—0.— mm.-kint. Makói 0.—0.— K. Sárgarépa — K., petrezselyem — K., szép vastagszárú torma — K. mm.-kint. Fehér burgonya kerestetik Trans-waal részére egész kocsiakományokban. A készletek szövetkezetünkél bejelenthetők.

Gyümölcsfélék: szőlő; chasselas — fillér, muskotály — fillér kgkint. Alma, válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Török-Bálint stb.) 50-80 K., másodrendű alma — K. harmadrendű apró áru — K. métermázsánként. Körte, elsőrendű — K., másodrendű — K. mm.-kint. Mogyoró: — K., Dió: — K. mm.-kint. Aszalt szilva — K. Szilvaiz — K. mm.-kint.

Déligyümölcs: (gondosan átsomagolva, vidékre is), citrom 300-as 5:75-6:75-8-10 K., 360-as 5:75-6:50-7:50 K. Narancs 160-as 6:50-7-7:50 K., 200-as 5:50-6-6:50 K., 300-as 6:25-6:75-7:25 K., 360-as 5:75-6-7 K. Mandarin 100-as 3:30-4:50 K., Vérébéli narancs 100-as 6:50 K., 150-es 6:50 K.

Méz: pergetett akác 0:90-1:10 K., hárs — 8c-1 korona kgként. Gyümölcsíz 2 K. kgkint, szárított gomba 2:40-4 K. kgkint. Mák (kék) 50-60 f. kilónként. Sajtok: Romadour 25-50 dekagrammos tejszállóban 50-60 fillér, grói 1.—1:20 K. kgként. Juhsajtok 0:80-1.— K. kgként.

Tojás: bácskai 80-84 K., erdélyi apróbb áru 77-80 K. ládként (1440 drb.), apadt 70-74 K., meszes 56-68 K.

Vetőmagvak ólomzárólasa. *)

Budapest, 1904. január 14.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1903-1904. idényben, azaz 1903. évi július hó 1-étől a mai napig az alant megnevezett magkereskedőknél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket ólomzáróltatta:

Table with 5 columns: item name, Luczerna, Lóhere, Egyéb, Összesen. Lists various seed types and their quantities.

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai hereféle magvakat a magvizsgáló állomás nem ólomzáróltja. **) Leszámítoló és pénzváltó banknak olvasandó L. P.

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1904. jan. 14-én. Kötelezettség nélküli árak 50 kilónként, zsákosul, összesült tiszta súlynak véve, a budapesti vasuti és hajóállomásokhoz szállítva:

Table with 2 columns: item name and price. Items include Sz., Ar., Rozsliszt.

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1904. jan. hó 14-én. Netto-árak 50 kgként, Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákosul. Kötelezettség nélkül.

Table with 2 columns: item name and price. Items include Szám, Ár K., Korpa.

Hedrich és Strauss „Királymalom” üzleti tudósítása a „Köztelek” részére 1904. jan. 15-én.

Table with 2 columns: item name and price. Items include Szám, Ár: Kor.

Vertical text on the right side of the page, including 'Szám: 0', 'Ar: Kor. 12', 'Kukoriczadara: E', 'Kor: 0', 'Rizstakarmányliszt', 'Riz', 'Araink 50 kg', 'nak véve, zsákkal e', 'Bu', '(Kredeti jel', 'Főlhajt', 'Jobb minőségű háta', 'Könnyű kocsió (hú', 'Nehéz kocsió (hú', 'Ígás kocsió (nyugat', 'Ponny', 'Fuvároslovak', 'Paraszlovak', 'Alarendelt minőség', 'Eladatlan maradt', 'Irányzat: a', 'Budapes', 'Főhöz', 'Ausztriából élő borj', 'szurott', 'Magyarországból élő', 'szuro', 'Ausztriából élő bár', 'szurott', 'Magyarországból élő', 'leszu', 'Ösz', 'Irányzat: élén', 'Budape', '(Kredeti jele', 'Főlhajtás összeg', 'Uj folhajtás 26', 'Mult vásárról', 'visszamaradt', 'Összeg 266', 'Eladatlan maradt', 'Szarmazási hely sz', 'Magyar eredeti 14', 'Magyar tarka 50', 'Szerbiai marhák 6', 'Horvátors. mar', 'hák', 'Boszniai marhák', 'Összeg 266', '(100 kilogr.-kint 615sult', 'Magyar hizott ök', 'Tarka hizott ökör', 'Szerbiai ökör', 'Tehén', 'Bika', 'Növendékmarcha', 'Bivaly', 'Irányzat: élén', 'néi 1-2 koronával es', 'Budapesti gazda', 'Főlhajtato', 'Elsőrendű magyar já', 'Másodrendű', 'Alarendelt min. mag', 'Tarka növendéktinó', 'Hízalminvaló tinó', 'Tarka fejős tehén', 'Bonyhádi fejős tehén', 'Jármos bivaly', 'Tenyészbika', 'Eladatlanul maradt', 'Irányzat: vál'

Köleskása					
Szám:	0	1	2	3	4
Ar: Kor.	12	11.50	11.	10.50	9.75
Kukoriczadara:	Finom (Polenta)	Polenta	goromba		
Kor:	8.50	9.50	10.75		
Rizstakarmányliszt	Királyalmi derce	Takarmánydara			
Kor:	0.	5.20	4.70		
	Rizskorpa	Rozskorpa			
	0.	4.50			

Áraink 50 kg.-ként, helyben, elegysúly tisztasulynak véve, szákkal együtt értendők.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1904. január 14.

Főlhajtott:	Árak
(drb-kint korona)	(drb-kint korona)
Jobb minőségű hátsó	— drb
Könnyű kocsi (jukker)	16 „ 300—560
Nehéz kocsi (hintós)	— „
Igás kocsi (nyugati vér)	40 „ 270—360
Ponny	— „
Fuvaroslovak	140 „ 100—240
Parasztlovak	260 „ 34—90
Alarendelt minőség	52 „
Összesen	508 drb
Eladatlan maradt	220 drb

Irányzat: a vásár hangulata közepes.

Budapesti szarómarhavásár.

1904. január 14.

Főlhajtott:	Árak
(kilogrammonként élő súlyban vagy vágósúlyban fillérekben.)	(kilogrammonként élő súlyban vagy vágósúlyban fillérekben.)
I. oszt.	II. oszt.
Ausziából élő borjú	265 „ 82—104
„ szurott „	6 „ 72—110
Magyarországból élő bárány	21 „ 6—
„ szurott „	— „ 14—16
Ausziából élő bárány	— „
„ szurott „	169 „
Magyarországból élő borjú	— drb
„ leszurtt „	— „
Összesen	461 drb

Irányzat: élénk, árak változatlanok.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. január 14.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:
Uj főlhajtás	2636 drb
Mult vásárról visszamaradt	10 „
Összeg	2666 drb
Eladatlan maradt	3 drb
Származási hely szerint:	Összeg 2666 drb
Magyar eredeti	1458 drb
Magyar tarka	509 „
Szerbiai marhák	687 „
Horvátors. marhák	— „
Boszniai marhák	12 „
Összeg	2666 drb
Minőség szerint:	Nem szerint:
Elsőrendű hizott	197 drb
Másodrendű	2024 „
Alarendelt minőség	351 „
Növendékmарha	11 „
Bivaly	83 „
Összeg	2666 drb
Nem szerint:	Összeg 2666 drb
Bika	145 drb
Ökör	1800 „
Tehén	721 „
Bivaly	— „
Összeg	2666 drb

Irányzat: élénk, az árak a gyengébb minőségűeknél 1—2 koronával estek, jobb minőségűeknél változatlanok.

Budapesti gazdasági és tenyészmарhavásár.

1904. január 14.

Főlhajtott:	Árak
(drb-kint K.-ban)	(drb-kint K.-ban)
Elsőrendű magyar jármos ökör	— drb
Másodrendű „	— „
Alarendelt min. magy. járm. ökör	— „
Tarka növendékfinó	— „
Hizlalnivaló tinó	— „
Tarka fejős tehén	119 „ 200—290
Bonyhádi fejős tehén	63 „ 280—380
Jármos bivaly	— „
Tenyészbika	— „
Összesen	187 drb
Eladatlanul maradt	33 „

Irányzat: változatlan.

Budapest ferencvárosi sertésconzumvásár.

1904. január 8-tól január 14-ig.

Heti főlhajtás összege	Erkezett waggon	Erkezett összesen darab	Sertésköz-vágóhidra elszállított	Eladatlanul maradt
jan. 8-tól jan. 14-ig	96	3600	3700	900

Napi árak fillérekben						
N a p	Óreg nehéz páronként 380—550	Kanott	Páronként 300 klg. feletl	Páronként 280—300 klg.	Könnyű 250 kgr.	Husos fajta
jan. 8.	94—98	—	94—100	92—100	87—94	—
jan. 14.	94—95	—	92—100	92—100	86—92	—

Árak élő súlyban levonás nélkül jegyeztetnek. Irányzat: vásár lanyha.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker. József-körut 22.) a „Köztelek” részére.)

1904. január 14.

Sertésvészenátment	kilogrammig	fillér
—	60—100	148—140
—	100—120	140—134
—	120—160	134—126
—	160—200	126—120
Sertésvészen átmen ment	60—100	120—114
—	100—120	114—110
—	120—160	110—108
—	160—200	108—106

Irányzat: üzlet lanyha.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. január 14.

Főlhajtás:	Árak:
drb	fillér
Magyarországból	Angol husos ürök
Galicziából	Elsőrendű hizott ürű 52—54
Osztrák tartományokból	Középm. hizott ürű 46—51
	Kecske
Összesen	872
	Bárány

(Az árak kg.-ként fillérekben, élő súlyban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: élénk; árak 1—2 fillérrel emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. január 12.

Főlhajtás:	Származás szerint:
Minőség szerint:	drb
Husértés	Magyarországból
Zsirértés	Magyarországból
	zsirfajta
Összesen	13.079
	Galicziából
	Osztr. tartományokból
	319
Eladatlan maradt	Összesen 13.079

Árak: (kilogrammonként élő súlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar	106—108 kiv 110
Könnyű és szedett magyar	94—98
Óreg nehéz és közép magyar	100—104
Német és lengyel husfajták	72—88

Irányzat: a szükséglethez képest tetemesen nagy főlhajtás folytán igen lanyha; az összes árak tetemes hanyatlást szenvedtek.

Bécsi szarómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. január 14.

Főlhajtott:	Árak
(kilogrammonként élő súlyban vagy vágósúlyban)	(kilogrammonként élő súlyban vagy vágósúlyban)
I. oszt.	II. oszt.
Élő borjú	— drb
Leölt borjú	3777 „ 80—130
Leölt bárány	971 drb páronk. 12—28
Élő sertés	— „
Leölt sertés	2342 „ 70—116
Leölt juh	597 „ 52—86
Összesen	7687 drb

Irányzat: igen lanyha; az árak hanyatlottak.

Ingtatlanok árverései (40,000 korona becsértéken felül.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 18. Győri kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Sibrik Etelka	114380
Január 18. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Back Károly	610087

Január 20. Szinyérváraljai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Jeszzenszky Béla	40302
Január 22. Szt. gotthárdi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Pázmándy Dénes	40632
Január 22. Aradi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Zimmermann József	71382
Január 26. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Ruzitska István	112640
Január 26. Nagykőrösi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Ádám Szilveszter	118000
Január 27. Budapest kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Rosenberg Róza	164719
Január 28. Rétsági kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Sembery István	76680
Január 29. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Martinelli Antal	183515
Január 30. Komáromi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Kálmán János	52128
Február 8. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Weinreb Fülöp	1.386.533
9. és 10.-én			
Február 8. Marosvásárhelyi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Désy Zoltán	144914
Február 15. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Riffert János	235118
Február 15. Debreczeni kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Szabó Bálint	48652
Február 25. Ipolysági kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Bartakovics Ágost	130000

Szerkesztői üzenetek.

K. A. urnak *Kapocvár*. Miután a sertésvész elleni eljárásának lényegét nem ismerteti, cikkét nem közölhetjük.

Gr. T. A. urnak *Konca*. Gyógyszerszámlák felülvizsgálatával *Nusbaum* László, Budapest, I. Attila-utca 12. sz. alatt, foglalkozik.

Z. J. urnak *Farád*. A bécsi marhaárakról lapunk minden száma megbízható jelentéseket ad és így német lapra e végből szüksége nincs. A göbővölkért a folyó napi árnál magasabb, árt kéri kérhet, de hogy megkapja-e, az már nagy kérdés. Egyébként az I. rendű hizott marhát igen gyakran direkt németországi kivitelre vásárolják meg a bécsinél magasabb áron. A jövőbeli áralakulásra nézve jóslásokba nem bocsátkozhatunk. E tárgyra vonatkozó magyar szakmvet nem ismerünk, németet pedig elvből nem ajánlunk. Tessék figyelemmel kísérni lapunk megfelelő rovatát.

N. J. urnak *Nagy-Doszra*. A gazdasági kéttös könyvtel elisajátítására a legalkalmasabb munka: *Zachár Gyula*, Mezőgazdasági könyvtel. Budapest, 1896. című mű, amely a gyakorlati kereskedelmi tudományok című mű ötödik kötetét képezi és Sporzon Pálnak erre vonatkozó művét. Kapható a szerzőnél: Budapest, Apór-utca 3. sz. Ára 12 korona.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság,
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépjármű-
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégely**aczél**-ekfej.
Pánczél**aczél**-kormánylemez.
Magasított **aczél**ekfej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitémasztott **nyeregkerettel** bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén **legelső** rangú
magyar gyártmány **fe-**
lülmulja még a legneve-
zetesebb **idegen** gyártmányokat is.

Kérjük árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmvelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levél cím:
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgöny cím: „AGRARIA“ Budapest.

A Párisi világiállításon
„GRAND PRIX“ a legnagyobb
kitüntetés.

A m. kir. államvasutak gép- gyárának vezérigazgatója

Budapest, V., Váci-körút 32.

ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit,
14, 16 és 20 lóerejű compound lokomobiljait

„Millennium“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó és kévekötő aratógépeit

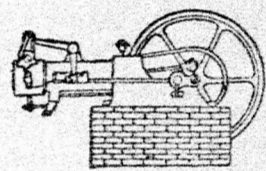
továbbá: aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Legkitünőbb egyszerű szerkezetű

benzin és gázmotorok

jótállás mellett kaphatók:

BECK és GERGELY cégénél

BUDAPEST, V. ker.
Váci-ut 12. szám.
Tessék árjegyzéket
és ajánlatot kérni.

VILLAMVILÁGÍTÁSI BERENDEZÉSEK

Elektromotorok
Dynamógépek

egyenáramra és váltakozó áramra

Ventilátorok

Csillárok

nagy választékban

Iv lámpák

Izzólámpák

Égőtestek

Deckert és Homolka

elektrotechnikai gyára

Budapest, VI., Izabella-u. 88.

Elvállalják a villamos vi-
lágítási telepek berende-
zését és létesítését egyenáram-
ra és váltakozóáramra, gazda-
ságok, majorok és malmok
részére.

Teljes elektromos erőátvi-
teli berendezések.

Villamos ellenőrző órák
malmok és gazdaságok ré-
szére.

Elektromos vizállásmutatók.

Telefon. Házi sürgöny.

Eladó tenyészmének.

A sárvári uradalom félvér-ménésében
több kitünő, erős csontozatu, kifejlődött mén **eladó.**
Bővebb felvilágosítást ad

az uradalmi jószágigazgatóság
Sárvár (Vasmegeye).

2110

Elsőrendű

disznózsirt és szalonnát

ajánlunk földbirtokosoknak és gyáraknak igen
előnyösen, mindig a napi áron

Kovács Mátyás és társa terménynagykereskedők
BUDAPEST, VI. ker., Vörösmarty-utca 36. szám.

Kívánatra árjegyzékkel szolgálunk.

1149

180241/C III. szám.

Magyar királyi államvasutak Igazgatóság.
HIRDETÉMÉNY.

(Uj személydijszabás életbeléptetése a Bicske-Székesfehérvár-Sárbogárdi h. é. vasuton.)
Ezen vasuton 1904. évi február hó 1-én új személydijszabás lép életbe, mely
által a menetdíjak részint leszállítatnak, részint felemeltek.

Az új dijszabás, melylyel az 1900. évi február hó 1-én életbeléptett dijszabás
érvényen kívül helyeztetik, a magy. kir. államvasutak dijszabás elárusító irodájában
(Budapest, Csengeri-utca 33. sz.) 20 fillérért kapható.
Budapest, 1903. december 21-én. Az igazgatóság.

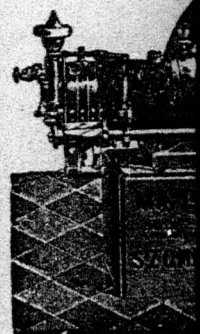
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

A szemétben is kincset lelhetnek mindazok,

kik megismerkednek az országszerte elismert, kitünő szerkezetű és legolesőbb, eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító
gépek és rosták sokoldalú előnyeivel. — Sziveskedjen vagyongyűjtés céljából ezen kiváló magyar gyártmány
legújabb ingyen árjegyzékét kérni: 1540

KALMÁR ZS. UTÓDA különleges terménytisztító gépgyártól, melynek áttekintése után tisztában
Hódmező-Vásárhelyről, lesz ön a dolog valóságával.

„MAY

TH

a legjobb

az összes k
éppen oly
Ezen kitünő
hatóság és

Kalmár

a Thomas-

Óvakodjunk
től és csak
védegyezel
= kokat va

Igen szép v

te

Korn

Na

A BUDA

védnöksége alatt

B

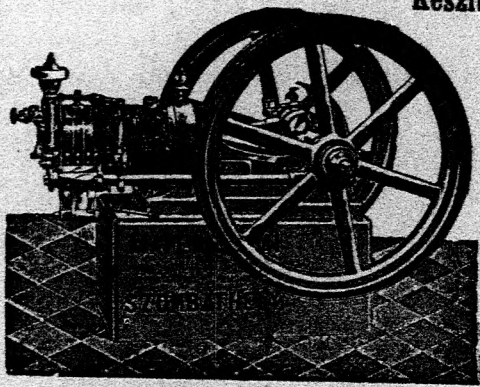
CSE

mint az Orszá
nak, buda

J

dusan fölszerel
ségletét közvetl
és lakás

„MAYER“ gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely

Készít: **Benzinmótorokat** 2-50 lóerig, stabil és locomobil alakban egyszerű könnyen kezelhető szerkezettel. Megbízható és legolcsóbb üzemi gazdaság és kisipar részére!

Benzin-mótoros (lokomobil) cséplőkészleteket

560 mm.-től 1250 mm. dobszélességig! Mindennemű gazdasági gépet mint különlegességet! Kiváló szerkezetű borsajtókat minden nagyságban, kivált legjobb szerkezetű szabad. víznyomású (hidraulikus) borsajtókat.

Malomépítéset: Új hengerek, használt hengerek rovátkolása. Minden e szakmába vágó gép gyártása.

Osborne D. M.-féle amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya

az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kiváló műtrágyát úgy foszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és teljességgel szállításra alkalmasan szállítja

Kalmár Vilmos, Budapest, VI. Teréz-körut 3.

a Thomas-salakgyárak, Berlin, W. vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Óvakodjunk a hamisításoktól és csak a csillag védjeggyel ellátott zákokat vegyük át.

Minden zsák ölmézzel és tartalomjelzéssel van ellátva

Superfoszfátok

állati és ásványi eredetűek,

legolcsóbb

foszforsavas trágyaszer minden talajra.

Gyors hatásért kezeség, legnagyobb eredmény.

Nélkülözhetetlen a tavaszi vetéseknél,

semmi más foszforsavakkal nem pótolható.

Ajánlok továbbá:

Osontlisztet, Chilisalétromot, kénsavas ammóniákat, kálisót, kainitot, különleges műtrágyákat kapás és kalászos növények alá, **themenai szab. szuperfoszfát-gipszet**

herések trágyájai és az istállótrágya konzerválása:

takarmánymeszet stb.

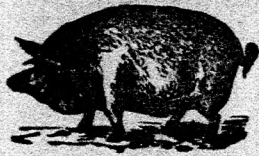
bárhova **versenyképes áron szállít a legszebb tartalomszavatolás mellett**

Kénsav- és műtrágyagyár

A. SCHRAM

Ludenburg-Themenau és Lissek Restok m.

Központi iroda: **Prága, Heinrichsgasse 27.**

Igen szép **vészen átment**, másfél éves mangalicza

tenyészkánok

kaphatók

2098

Kornstein testvéreknél,

Nagy-Szalonta, (Pata-pusztá.)

A BUDAPESTI ASZTALOS-IPARTESTÜLET

védnöksége alatt álló és a kereskedelmi ministerium által államilag segélyezett

BUTOR-

csarnok és hitelszövetkezet,

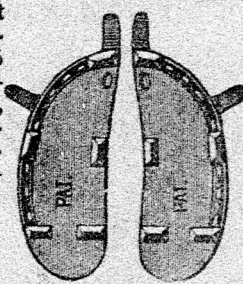
mint az **Országos központi hitelszövetkezet** tagja, ajánlja tagjainak, budapesti asztalosmestereknek, legjobb kivitelben készített,

József-körut 28. sz. alatti

dusan felszerelt raktárában elhelyezett butorait. A vevőközönség itt szükségletét közvetlen a készítőnél **jutányos áron** szerezheti be. Tervezetek és lakásberendezések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 7293

Ajánlják nagyraktárukat minden patkolási cikkből és ezen szakmába vágó különlegességekből. - Továbbá ajánlják **szabalmazott**, kiváló szakférfiak által **legjobban ajánlott patkóit** igazlovak és paripák, úgyszintén

ökrökvasalására.

Különösen kiemeljük cégünknek legújabbán szabadalmazott rudvasalásait és kengyeleit.

M. HANN'S SÖHNE

os. és kir. udvari patkolási eszköz-szállítók

WIEN, I, RENGASSE 6. SZÁM.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme; házi, nyilvános, mezőgazdasági és ipari célokra.

Legjobb gummi- és kender-tömlők. Mindenféle csövek, csapok stb.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. **W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6.**

legújabb javított rendszerű tizedes futó-súlyú és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártás: a.

Értékesítési értékeit az előirt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást V ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-előszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

Budapesti Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában. SÜRGÖNYCZIM: AURORA-BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: Husnömök, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, V tojást, vajat, halat, borsgyórt, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb. V

Schustler József urnak

okl. mérnök, betonépítő vállalkozó

Budapest, VII., Damjanich-utca 39.

Kérésére szívesen igazoljuk, hogy mérnök ur a süttői uradalomhoz tartozó rábaréti és mexikói majorokban egy-egy, 52-52 ökrre való istálló födémét a szab. Visintini-féle rácsos vasbetongerendákkal készítette el, melyek padlása magtár czéljaira szolgál és négyzetméterenkint 500 kg. terhelést kell elbírnia.

A födém az ezzel a terheléssel általunk meg-ejtett próbaterhelést kifogástalanul kiállotta, a legnagyobb behajlás 24 órai terhelés folytán csak 17 mm. volt és semmiféle repedés vagy egyéb hiány észlelhető nem volt.

Mindezek folytán ezzel a födémrendszerrel, valamint az istállóban végzett többi betonmunkáival, u. m.: padlózatok, csatornák, jássalakkal, igen meg vagyunk elégedve, s alkalomadtán nemcsak magunk fogjuk ezt a rendszert jövőben is alkalmazni, hanem azt másoknak is legmelegebben ajánljuk.

Eszterháza, 1903. december 14-én.

Tisztelettel

Herczeg ESTERHÁZY

süttői uradalmának

Tisztartósága Eszterháza.

Molnár Endre s. k. hercegi építész.

Franca Lajos s. k. tisztartó.

SZŐLŐLUGASZ

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Ezre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat illettek, azok bőven ellátják házu-kat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskátly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s ninosen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítésnek stb. a legremekebb díszé anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldeték meg, a ki címzett egy levelezőlapon tudatja. Cím: Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

A sertés javítása és hizlalása

gazdák és hizlalók használatára. Irta K. Ruffy Pál.

Ára portómentesen küldésért 1 forint és 10 krajczár

Magy. kir. államvas. tak 188,888/903. HIRDETMÉNY.

Mérsékeltáru menettérti jegyek életbeléptetése Möriczföld-Sósd-Deffa és Möriczföld-Sósd-Temesvár-Józsefváros között:

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint 1904. évi január hó 15-től kezdve Möriczföld-Sósd-Deffa és Möriczföld-Sósd-Temesvár-Józsefváros állomások között 2 napig érvényes mérsékeltáru menettérti jegyek léptetelnek életbe az előbbi viszonylatban a II. osztályban 2.60, a III. osztályban 1.60, az utóbbi viszonylatban a II. oszt. 5.60, a III. oszt. pedig 3.50 kor. áron.

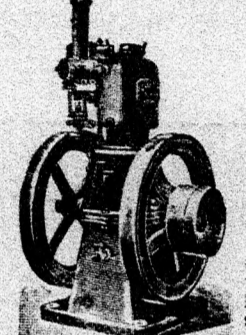
Budapest, 1903. december hóban. Az igazgatóság.

Kitűnő bedörzsölőszer LOVAKNAK! a Szentmihályi-féle „VIKTORIA” ERŐSÍTŐ FOLYADÉK (Restitutionsfluid)

A m. kir. földművelésügyi ministerium 31289-903. sa. rendeléssel engedélyezve. Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitűnő hatású, a hóf. a f. áradt és beteg állatok erőitől vagy gyöngyíté bedörzsölésre van szüksege. Raktáron: Budapesten Török József gyógyszerárában és Kochmeister Frigyes gyógyszerkereskedésében és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetnél.

Készíti: Szentmihályi Gyula gyógyszerész Balaton-Boglár. Ára 2 korona 40 fillér.

Egy rationális gazdaságban nélkülözhetetlen a szab.

Reformatore motor és lokomobil

benzin vagy spiritus üzemre gazdasági gépek, szivattyuk stb. hajtására. Kérjen teljes költségvetést 2097

Signer F. és R. mérnöki iroda Budapest, Röck Szilárd-utca 17.

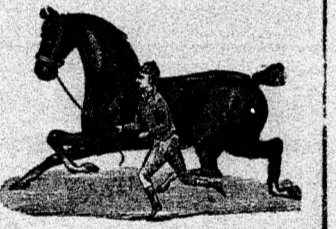
Párisi világiállitás „Grand Prix” 1900. KWIZDA FERENCZ JÁNOS

csász. és kir. osztrák-magyar, kir. román és bolgár hercegi udvari szállító kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szabadalmazott mosóvíz lovak számára. 1 liter ára K. 2.80.

Negyven év óta van használatban az udvari istállókban a legnagyobb katonai és polgári istállókban is lovak izmai erősítésére, faszto menetek előtti és után fiamodásoknál és az izmok merevedésénél stb. a lovat a trainingban bámulatos eredmények felmutatására képesíti.

Valódi csak ezen védjeggyel ellátott. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár Budapest, Király-utca 12. sz. — Andrassy-ut 26. sz.

Lótarajosoknak fontos!

Azon kiváló eredmény, melyet tavaly az általam forgalomba hozott kitűnő minőségű GAZDASÁGI lótarokkal

a gazdák és földbirtokosoknál elértem, arra ösztökélt, hogy az hoztam forgalomba: a) Gazdasági lótarok 145/195 cm. darabja 2.10 ft., párja 1.— ft. b) Sport tarok 6 (finom barnapamut) 125/185 cm. drb. 3.80 ft., párja 7.20 ft. Sörházi és bánya-pokrócz kiváló jó minőség gyapju (double) 135/185 cm. drb. 6 ft., párja 11.50. 6 pár vételnél bérmentesen szállítás. Nem teiszó árúért a pénzt visszaküldöm. Referenciák és utórendelések Auersperg hercegi uradalom, Wlaschin. Gróf Kaunte-féle uradalom, Magyar-Bród, Hercourt-féle erdészeti felügyelőség Dubnitz, Uradalmi igazgatóság Mnisek (Csehország) Schuman-féle cirkusz stb. stb.

Széküldés utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett. Adolf Salzman gazdasági cikkek áruház Wien, II/2. Lichtenauer-gasse No. 1.

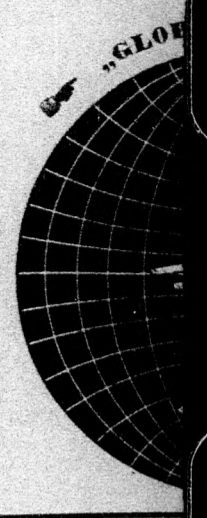
ROMLOTT BOROKAT dohos, penész vagy hordó-zúléket és szagukat azonnal és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen íz nem ad. A BONORAL úgy hat, mint valami derítő szer; a kellemeda dohoz izt tartalmazó alkotórészeket és csupán ezeket a borból kiválasztja és magában tartja úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható. Hatása biztos! Ára egy hektóra 3 korona, 5 hektóra 14 korona használati utasítással. Kapható: 1164

Erdős Jenő gyógyszerésznél. EGERBEN (Hevesm).

Fé svéd G vaj készíthető. Te szintén mindenne

Ta ajánl a Proskow H Hectoliter Sárvár önkö urad.

Felt kábel- BUDA Gyár Göze szab. lapos, va hez szükséges

E hó végén meg! Az Orsz. Magy. Egyesült kiadás A Magyar Juhászok tejsz. és irángairó Simonyák Antal-pitványból jutalm. Irta: dr. Rodicz Kötve bolti ára 3 O. M. G. E. tá -Köztelek- előfizet 80 filléért rendel portómentesen küld „Köztelek” kiadó ban.

Sajátterm vetőmagvak el Vö. 6s 10her (árán 150.—. Czukoreczre Septrétrek 11.—. Tár köny 12.—. Tavaszl korona értéken per klg. Gróf Zselén dalmi jószágig sága, Uj-Áradon. Löhere és luczernamagvak tá arankmentesítési munkadíj ellenében e Deutsch Albert és reczen.

A békési uradalom tiszta magyar alföldi fajta gulyabeli szarvasmarha tenyésztéséből származó

14 drb 2 éves hágóképes tenyészbika

folyó év február 1-től kezdve szabad kézből eladandó.

Venni szándékozók felkéretnek, miszerint esetleges felvilágosítások érdekében alulírotthoz fordulni sziveskedjenek.

Vasúti állomás és posta: Békés. 2109

EMPERL ERNŐ, urad. tisztartó.

Fontos a tejjgazdaságban
a legújabb és legobbnak bevált

svéd GLOBE Separator, melylyel a legtöbb és legfinomabb tejavaj készíthető. Teljes tejszövetkezeti berendezések kézi, erő- és turbina hajtásra úgyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgártáshoz, legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszközgyár
Fuchs és Schlichter,
Budapest, VI., Jász-u. 7.

VAJKIVITEL! Friss vaját, évi kérés mellett minden mennyiségben a legmagasabb áron átvesszük. 1504

Különlegesség: Tejtelepek és tejszövetkezeti berendezése és azok által termelt vajnak átvétele.

Árjegyzékek költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Tavaszi vetésre

ajánl a nyögéri uradalom Kwassitzból beszerzett, Proskowitz-fele eredeti mag után termelt

Hanna árpát.

Hectoliter sulya 71 kilogramm; ára métermázsanként, Sárvár állomásra szállítva, 16 korona. — Zsákok önköltségen számíttatnak. — Megrendelések

Nauratyill Oszkár

urad. intézőhöz Nyögéren, per Sárvár küldendők.

Felten és Guillaume

kábel- sodrony- és sodronykötélgár részvény-társaság
BUDAPEST, V., Vizafogó 1458/60.

Gyárt: Mindennemű sodronykötelet.

Gőzkesodronyköteleteket

szab. lapos, vagy gömbölyű osztályrészekkel. Mezőgazdasági üzemekhez szükséges felvonó- és erőátviteli-sodronyköteleteket, stb. stb.

E hó végén jelenik meg!

Az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesült kiadásában

A Magyar Juttényész-tés múlt és jelen

irányairól

Simunyák Antal-féle alapítványból jutalmazott pályamű.

Irtá: dr. Rodiczky Jenő.

Köve holti ára 3 korona O. M. G. E. tagok és «Köztelek» előfizetői 2 K. 80 filléért rendelheti meg portómentes küldéssel a «Köztelek» kiadóhivatalában.

Sajáttermésű

vetőmagvak eladása:
Vörös lóher (arankamentes) 150.—, Czukorezok 14.—, Seprézok 11.—, Tavaszú büköny 12.—, Tavaszú borsó 13.— korona értékben per nettó 100 klg. Gróf Zselénski uradalmai igazgató-
sága, Uj-Aradon. 5100

Lóhere

és luczernmagvak tisztítását és arankamentesítését csakóly munkadíj ellenében elvállaljuk. Deutsch Albert és fia, Debreczen. 5091

197529/903. b. I.

HIRDETMÉNY.

Osztrák-magyar vasúti kötelek. (A II. rész 1. és 4. valamint a 2. és 5. díjszabási füzetekhez egy-egy új függelék kiadása.)

Az osztrák-magyar vasúti kötelekben, 1904. január hó 1-én, díjmeléseknél pedig 1904. évi február hó 15-én, a II. rész 1. és 4. illetve a II. rész 2. és 5. díjszabási füzetekhez egy-egy új függelék lép életbe, amelyekben egyes árucikkekre és viszonylatokra közvetlen díjtételek foglaltatnak.

Az új függelék megjelenésével az 1901. évi január hó 1-től érvényben állott II. rész 1. ill. II. rész 2. füzetének függelékét, összes pótlékaival együtt hatályon kívül helyezettük.

Az említett függelék példányai a részes vasutak utján lesznek megszerezhetők.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Nemesi birtok

600 magyar holdas, Berzén, Gömörmegyében, vasút, országút mellett, haláleset miatt eladó. Felvilágosítással Glos Barna szolgál a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest V., Alkotmány-u. 31.

Most jelent meg

Tejjgazdasági Zsebnaptár

az 1904. évre.

V. évfolyam szerkeszti és kiadja

Jeszenszky Pál

OMGE, titkár.

Tejjgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen. Megrendelhető a Köztelek kiadóhivatalában. Budapest, Köztelek, Üllői-út 25. Ara (bérmentve és ajánlott küldéssel) 3 kor. 70 fill.

A laczházai uradalom intézősége eladásra bocsát:

Oroszországból importált eredeti mag után termelt magas növesű kóro és bő szemtermésű len vetőmagot, igen magas kóroval eredeti fehér olasz kendermagot, úgyszintén „óriás” napraforgó-magot.

A vetőmagvak magas csiraképességgel elsőrendű minőségűek a lenmag ára 30.—, kendermag 26.—, napraforgóé 24.— korona netto 100 klg.-ként, vevő bérmentve észéki állomásra küldendő zsákjaiban az észéki állomáson feladva, előzetes készpénz beküldése mellett.

Minta és felvilágosítással szolgál

az Uradalom intézősége

Laczháza, posta Čepin.

2077

Árjegyzék ingyen bérmentve.

DÉNES B., BUDAPEST, VI., Váci-körút 61. sz.

Bauer és Klasek utóda PLEWA E. mérnök csász. és kir. szabadalm. gép- és motorgyárának magyarországi vezérképviselete és raktára.

Legújabb rendszerű

Benzin-, gáz-, petrolin- és gőz-

MOTOROK 2-100 HP.

Benzin- és petrolin-

LOCOMOBILOK 2-20 HP.

Ugyanezen motorok szívógáz-berendezéssel ellátva az üzemeltetést leörönlent és óránként 2-3 fillérral leszállítják. Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek.

Szolid vidéki képviselők alkalmaztatnak.

Foglalkozik: Birtokok adásvételének s birtokoknak közvetítésével, valamint jelzálog kölcsönöknek a legkedvezőbb feltételekkel való felvételével

BEYER KÁROLY földbirtokos, fővárosi gyárral, közel egy város és a vasúthoz; továbbá 1200-1400 hold birtokot, lehetőleg Somogy v. Tolnában.

Keresek: 2-300 hold prima földbirtokot, lehetőleg sze sz. Budapest, VI., Andrásy-ut 100.

Keresek: 4-600 holdas birtokot. Budapest—Bécsi fővonalhoz közel.

Eladó: Budapesthez igen közel 2000 holdas birtok frt 5.000.—

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900.

erkölcsi támogatásával.

Alakult 1900.

BIZTOSITÉKI ALAP:

Kormány hozzájárulásával 400.000.— kor.
Alapítványok 1.268.120.—
Tartalékok 190.400.30

Összesen: 1.858.520.30

Első évi felesleg 90.349.—

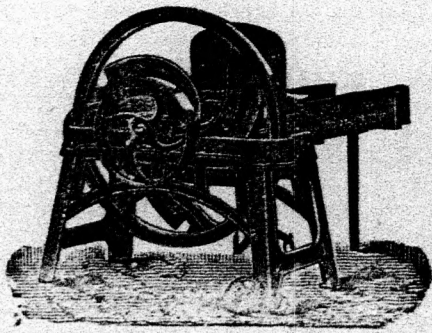
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, úgyszintén az ember életre különféle módok szerinti.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi tiszteletdíjából úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványon és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

Balesetek

Kizárva!

Szecskaavágók szab. önműk. kiemelővel,

répavágók, darálómalmok.

Gőzfűllesztő-készülékek!

legújabb, legkényelmesebb szerkezetben

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosoknál

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 10 lóerőig. Ipari mozdonyok 100 lóerőig.

Magyar tenyész-bika eladós.

Gróf Draskovich Irán ur baranya-sellyei uradalmaiban tenyészített többszörösen ki-tüntetett nagyhírnevű magyar törzsgulyájából származó 18 darab 2 éves tenyész-bika eladó. Az eladási Máttyus Samu urad. kasznár esküzdli Erzsébet-pusztán, u. p. Baranya-Sellye. Vasút és távirat: Sztára-Zaláta. 2111

Párjának

eidőlegse következtében egy Apponyi-jéle 170 cm. hibátlan, 8 éves pej kanca, mely kilométerjét 2.25 alatt könnyen és kitaróan ügeti, 1000 koronáért eladó. Levelek Farkas, Marczelháza intézőnk. Ugyanott Maerker és Carew-na f-jisza burgonya a rad-ványi hajó, vagy a neszélyi va-utállomásra szállítva 4 ko-ronáért q. előjegyezhető. 5990

Eredeti

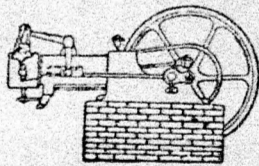
első évi utántermett kwassitzi Hanna-Pedigree vetőmagárpát Gyöngyös állomáshoz szállítva vevő zsákjában métermázsán-ként 14 koronáért elad a ese-repsi bér gazdaság Gyöngyös-sön. 5111

Szép

kék franczi vetőmák elad. 50 kilón alul nem rendelhető, vas-uthoz szállítva 70 korona má-zsája, zsák külön számítandó. Cím: Pinczehely miszlai gazda-ság. 5115

Állandóan dus választék elsőrendű magyarfajta Erdélyi jármosökrök, valamint 1 és 2 éves Erdélyi tinókból a széplaki bér gazdaságban, Szamosujvár vasutállomás-tól 20 perc távolságra. Körülményes felvilágosi-tást készséggel ad:

Alexa Miklós, Szamosujvart (Szolnok-Dobokamegye).

Legkötönyb

Benzinmotoraink

gyárunkban mindenkor üzem-ben megtekinthetők. Árjegyzé-kek és költségvetések díjmen-tesen adtnak. 1815

Beck és Gergely motor- és gépgyár Budapest, V. Váci-ut 12

Eredeti HANNA vetőárpát ajánl

Vodička fő dbirtokos, Smrztiz, Hanna Mähren.

Parasztolajpogácsát, u. m. tiszta repce, tök-mag és napraforgópogácsát ajánlunk, franco minden állomásra, egy-zintén vető-bükkönyt a legju-tányosabb áron kisebb és na-gyobb mennyiségben. Klein Ferenc és Fia, Budapest, VI., Andrásy-ut 64. sz. 5057

Eladó.

Ligowó zab, eredeti utántermés, vevő zsákjában vasutállomásra szállítva 100 kg.-ként 14 korona. Bőven termé, nagy fehér szemű, buzával nem érik össze, 1903. évben termés kat. h. 1350 kHó. Miniat bérmentve küld Lázár Géza krasznai gazdasága, Szil-ágymegye. 5072

Jármos ökrök, tinók, lovak, sertések és juhok.

tenyésztés vagy használati állatok beszerzésére megbízásokat elfogad és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan, direkt forrásokból közvetit, ugyszinté göboly-eladásokat is

Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvárt. Szentgyörgy-utca 2. sz. Telefon 311

Pozsony, 1904. jan. 3. Az Erdélyi Kereskedelmi Társaságnak

Kolozsvár. Poór Tiszsz gazdaságban m. év november havában a tisztelt Társaság közvetítésével fehér tinókat vett Erdélyországban. Ezen al-kalomból a tisztelt Társaság, különösen pedig Fodor ur annyi előzetes engedély, köbül-tekintést és gondoskodást ta-nusított, hogy kedves kérés-ségemnek tekintem, hála kö-zönnetemet nyilvánítani egy a tisztelt Társaságnak, mint Fodor urnak mindazon fár-adozásokért, melyeket kü-lönösen azon kellemetlen incidens alkalmával kifejtettek, midőn t. i. a száji-és körbőrtájás az általam vett tinóknak kitört. Hogy a baj ugyszólván még est-rájában el lett fojtva, hogy a csordát nagyobb baj nem érte és hogy az állatok végre mégis rendeltetésük hely-re szerencsésen megér-keztek, ezt csakis azon kö-rültekintő intézkedéseknek köszönhetem, melyeket Önök rögtön megtettek, ez tehát Önöknek kizárólagos érdeme. Fogadják ezért ismé-telten hála és legmolegebb köszönetemet stb. stb.

Kiváló tisztelettel: Gróf Ponrácz Frigyes.

Győr, 1904. január 2. T. Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Kolozsvár. A részemre vett 12 drb üsző legnapelött szerencsés-n megérkezett s azokkal igen meg vagyok elégedve és nagy örömmre szolgál. Ezt Önöknek tudtukra adhatom. Meg voltam ugyan győződve róla, hogy Önök igyekvési fognak engem ezen vételük-kei is kielégíteni. — mint a hogy már az idén előzett há-roz rendbeli megbízásomat is a legkötönyben végezték el — mégis ezen vételük minden várakozásomon felül jól si-került. Szives üdvözettel Dr. Gyertyánffy László.

Az ihárosi tőgazdaságnál

Iháros, u. p. Ihárosberény, So-mogymegye, egész éven át kapható különböző koru tenyészhal u. m. 1, 2 és 3 nyaras gyors-növésű csehpony, csuka, czippó, süllőivadék és süllőikra. 1068

Zsupszalmát és csirkot veszek bármely mennyiségben, ajánlatokat kér Kohn Emil, Temesvár. 5062

Szép vetőre való magbükköny és sulyos begyi zab kapható Br. Schell uradalmaiban Nagy-Idán Kassa mellett. 5069

Bonyhádi faj, tenyész- és beál-lítani való vagy használati állatok

beszerzésére megbízásokat elfogad, felelőséggel mellett szállit és direkt forrásokból közvetit, ugyszinté göboly-eladásokat is

Klein Pál Baranya - Mágocs. 2103

Kramer Lipót BUDAPEST,

V., Kálmán-utca 3., Honvéd-utca sarkán.

TELEFON: 38-11.

Sürgőnyozim: „Ceres“ Budapest.

A legjutányosabb áron ajánl:

Oliva gépolajat, repceolajat, ásványolajat, sűrített gépkoc-sót, hengerolajat, lámpaolaj-at, petrolumot, kocsikenőcsöt, olvasztott szinifagyót, kenő-szappant, lékkövet, kénvirágot, Raffles-háncsot, saponariát, creo, lint, carbollumot, fedéllakot, zsákot, ponyvát, kész kékvető-lőmútrágyát és minden e szakba vágó cikket. Továbbá: Szalonnát, disznósirt a legolcsóbb napi árban. Szalonnáról lerázott söt marha-hizlalat szelajra stb.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlattal kívánásgra díjtalanul készséggel szolgálók

Átiskolozott rostos gyökérű akácsemete-tek és szép, sima kérű, til-tetni való derekas akáczifák kaphatók gróf Wenckheim Antal főrkörei uradalmaiban Csor-váson (Békésmegye). 5001

Gőzmozgony, 10-12 lóerőig. 1898-as gyár-mány, olyan mint az új, ki-tűnő állapotban, olcsó áron, kedvező fizetési feltételek mel-lett kapható. Cím: Agraria, Budapest, Váci-ut 2 5105

Eladó Ráth János ur gazdaságában (Csanád.) 4 drb 1 1/2 éves, 3 drb 8 hónapos telvér szimmenthali bika. Bővebb felvilágosítást ad Ifj. Miksa Béla, Kunágota. 5071

Nélkülözhetetlen a foszforsavas csontmész, tehének, ökrök, borjak, malac-zok, lovak, csikók, szarvasok, özek és a baromfiak takarmá-nyozásánál, kapható: Neubauer Adolf műtrágya és vegyi-ipar gyárak megnatalmazottjánál Győr. 2101

Uj és használt burgonya-, hagyma- és heremag-

ZSÁK a legjutányosabb áron kapható a FISCHER-féle zsák- és ponyvaürühözban Budapest, Nádor-u. 31-33. Alapított 1882. Legszolidabb kiszolgálás

Alapított 1873. Magyarország és Ausztria elsőrangú nagy raktára

Uj és használt ZSÁK ÉS VIZMENTES PONYVÁKBAN

Zsákosztály: gabnás, lisztes, korpás, fa-szén, kőszén, gyümölcs, só, hagyma, burgonya, kuko-ricza stb. zsákok egész 100.000 darabig.

Ponyvasztály: kazal, vasuti rakományok, cséplőszekrény, locomobil, teherkocsi, rosta, repcező, behordási, kocsis stb. pony-vák, készen varrva, kari-kázva, jetezve, minden mennyiségben.

Uj lópokrócok kölcsönponyvák, kölcsönzsákok min-den nemből és célra.

Nagel Adolf, Budapest. Telepek: V., Arany János-utca 7., 11., 12. IX., ker., Soroksári-ut 56. sz. Irodák: V., Arany János-utca 12.

Használt zsákok minden mennyiségben megvételnek Árjegyzék kívánásra bér-mentve.

Gazdák figyelmébe 50% olcsóbb M. kir. szab. mint bármely 12321. 900. más világító A. 905.

pyroleum világitása. A pyroleum szagtalan, nem fu-tól, nem gyúlékony és már több ezer ura-dalomban bevezettetett.

Számos elismerő levél nálam betekinthető. Próbá küldemé-nyek 2 korona utánvét mellett. Kívánára prospectus ingyen és bérmentve. 1467

Degen Jakob Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 28.

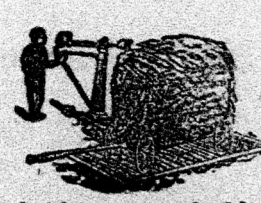
Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyalva, Alsó Fohér-m., megbízásokat fogad el igaz ökrök, lekötmi való ökrök, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szives megkeresést kér:

Bedőházi Pál, Kutyalva Vasúti megállóhely helyt.

Ne vezesse magát félre, ha ÉPP OLY JÓT ajánlanak, mert

SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST Foncière palota.

„FAURIL“ a jelen-kor legszívó-sabb tömítőanyaga áll ellent legjobban: a magas és tulhevített nyomású gőznek Ismertetéssel, mintákka és ajánlattal díjmentesen szolgál

lutányosan eladók Százados

uj marhamérlegek 1500 kg. hordképességű erős vaskoriáttal 2 1/2 mé-ter hosszú 1 1/2 m. széles

Uj szekér hidmérlegek 4000 és 3000 kg. horderejtű százasok, toló súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserőlek ócska marhamérszákai a j hidmérlegekre. Minden székely törvényes hitelesítve 31 évi jókarban tar-2902 tás mellett.

DÉNES MANÓ mérlegműszerész BUDAPEST, VII., Dohány-utca 7P.

A legnagyobb állami díjjakk a és hercegi tiszteletdíjjal ki-tüntetve.

KOEHLER FRIGYES tájkertész

BUDAPEST. KERTI TECHNIKAI IRODA. Damjanich-utca 47. sz., I. 8

ELVÁLLAL: park, kert stb. beren-dezésekre vonatkozó ter-vek, költségvetések kidol-gozását, berendezé-sét, szakszerű átalaki-tását, gondozását, par-kokban szikla csoportok és barangok építését, Lawn-Tennis pályák, terek ké-szítését, fanyesést stb. —

Duppai zab korán érő, bőtermő, — aicsuthi tengeri első után ter-més, kézzel morzsoló, 100 kg.-ként 13 koronáért kapható az intéző-ségnél. Pa-Bélahalom u. p. Csácsé, Nógrádmegye. 5988

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyalva, Alsó Fohér-m., megbízásokat fogad el igaz ökrök, lekötmi való ökrök, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szives megkeresést kér:

Bedőházi Pál, Kutyalva Vasúti megállóhely helyt.

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyalva, Alsó Fohér-m., megbízásokat fogad el igaz ökrök, lekötmi való ökrök, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szives megkeresést kér:

Bedőházi Pál, Kutyalva Vasúti megállóhely helyt.

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyalva, Alsó Fohér-m., megbízásokat fogad el igaz ökrök, lekötmi való ökrök, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szives megkeresést kér:

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyalva, Alsó Fohér-m., megbízásokat fogad el igaz ökrök, lekötmi való ökrök, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szives megkeresést kér:

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyalva, Alsó Fohér-m., megbízásokat fogad el igaz ökrök, lekötmi való ökrök, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szives megkeresést kér:

Hirdetési ár 20 minden szó 4 den szó 6 A logkisebb

Betöltendő

Egy kov...

Kertész...

Báró Soly...

Herczeg Yp...

Ispánt...

Gőzekegy...

Gyakorn...

Kertész...

ALLÁST KER...

Intéző...

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom ter- mékei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címé- nek kitételével közölünk.
KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza- rra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Egy kovács,
tanonczsal, azonnal felvétetik konvenczióállás fizetés mellett. Előnyben részesülnek, kik már voltak gazdaságban alkalmazva. Pályázók Klein és Melsels bér- gazdasága, Tiszta-Dada, intézők kérvényeiket. 5064

Kertész
kerestetik a valkányi gazda- ságba, április 1-ére, 30-35 éves munkabíró egyén, ki a dísz, könyhakert, virágház, meleg- ágyak, s rózsanemesítésben tel- jesen jártas, évi fizetés 200 kor., 1500 l. buza, 500 l. árpa, 40 kg. szalonna, 24 kg. só, naponta 1 liter tej és lakás, 1200 □-31 tengeri föld, 100 □-öt vetemény- föld, 2 drb kocazásznó tartás saját takarmányozása mellett, bizonyítványmásokat külden- dők be, melyek vissza nem küldetnek. Cím: Nagys. Weiler Rezső ur Arad. 5087

Báró Solymosy
László borosjenői uradalmá- ban egy gazdasági gyakornoki állás azonnal betöltendő. Javá- dalmas: évi 500 korona, étel- mezés, lakás, fűtés, világítás és kiszolgálás. Gazdasági tanítá- zottat végzett egyének küldjék pályázati kérvényeiket és bizo- nyítvány-másolataikat az ura- dalom címére, Apatelkére, Aradmegye. 5088

Herczeg Ypsilanti
örökösök kezezési uradalmá- ban folyó év március hó 1-én egy gazdasági segédi állás lesz betöltendő. Felsőbb gazdasági tanítzotot végzett pályázók kérvényeiket és okmány-máso- lataikat, melyek vissza nem küldetnek az uradalmi jószág- felügyelőséghez, Kevermes, Csanádmegye Intézve küldjék be. Német nyelv bírása előnyös, arczkép melléktele megkülván- tatik. 5089

Ispánt
keresek Zágráb melletti gazda- ságunkba, erőlyes, józan, az állattenyésztéshez, tehénészet- hez értő, gyermektelen vagy kis családú, a szerb vagy horvát nyelvet beszélő gazdaságok adják be ajánlatukat fizetési igényekkel nagys. Albertó Müller urnak Zágráb. Ajánlatok német nyelven irandók. 5090

Gőzekegépész
ügyes, megbízható, jó bizonyít- ványnal, ki már hosszabb ideje gőzekeket szánt, azonnal állást talál a szandai gazdaságnál u. p. Szolnok. 5108

Gyakornok.
Nagyobb főhermeggel urada- dalomban olyan gyakornok ke- restetik, ki egy évi gyakorlat után akadémiára készül. Teljes ellátás, lakás, világitás és tül- sen kívül fizetésben nem része- sül, a magyar és német nyelv- nek az és irásban való bírása feltétlenül szükséges. Kiltásba helyeztetik, hogy bevégzett ta- nulmánya után az uradalomban továbbra alkalmazást nyer. Oly pályázók, kik gazdasági iskolát vagy akadémiát végeztek, előny- ben részesülnek és egy évi ki- fogástalan működés után fizet- téssel állandó alkalmazást nyer- nek. Pályázati kérvények eset- leges okmánymásokkal báró Springer uradalmi tisztartósá- gának, Pa-Szabolcs, u. p. Adony-Szabolcs küldendők. 5106

Kertész
feles két holdas kertbe, sza- bad lakás és tüzelővel küldjék ajánlatukat Nógrád-Vadkert Fischer Józsefné urnához. 5109

ÁLLÁST KERESŐK.

Intézői
vagy ehhez hasonló állást keres, 34 éves, kereszényi, a debre- czeni gazdasági tanítzotot végzett gazdasztizt. Címe: T. B. J. J. gazdasztizt. Kis-Kovács, u. p. Gige, Somogy-m. 5082

Intézői
állást keres nagyobb uradalom- ban, 32 éves, r. kath., családos gazdasztizt, kinek egy helyen 12 évi gyakorlata és óvári oklevele van, 6 éve önálló, beszéd ma- gyarol és németül, a növény- termelés és állattenyésztés min- den ágában, valamint iprodai teendőiben nagy jártassággal bír. Cím: A kiadóhivatalban. 5052

Ehanyagolt birtok
kezelését és fejlesztését ellálla- lom első évre fix, azután %-os fizetésért. Cím: A kiadóhiva- talban. 5043

Számvevői.
könyveit, vagy ehhez ha- sonló állást keres gazdaságban, kereskedelmileg képzett, a **ket- tős könyvitelben teljesjen jártas**, jó bizonyítványokkal rendelkező, nős, 35 éves, izr. egyén. Szíves megkereséseket **F. M. alati Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 19. I. 5.** alá kérek. 5043

Gazdasági gyakornoki vagy segédi állásra 19 éves, jó családból való, földmives-iskolát végzett, szorgalmas és lelkiismeretes fiatalembert melegen ajánlja- tok. Szíves megkereséseiket ké- rem címre **Wittich Sándor, Budapest, VIII. ker., József-körút 71/73.** intézni. 5098

Gazdasági intézői
állást — lehetőleg Erdélyben — 1904. január 1-én betöltendő, a legintenzívebben kezelt ura- dalomban számos éven át mű- ködtött s a legkötőbb **bizo- nyítványokkal rendel- kező fiatal okleveles gazda.** Az okzeri gazdálko- dá minden ágában teljes jár- tassággal bír. Évek óta a **gazdasági szakirodalom terén is működik.** Szíves meg- keresések „Erdély” jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1446

Könyvelő,
nős, izr., a kétfős könyvitel- ben mérlegképes, magyar és német levelező, ki hosszabb ideig egy belterjesen kezelt birtokon mint számvevő, nagy tehénészet és a belső majorság teendőinek felügyeletével volt megbízva, újvire szerény igé- nyek mellett állást keres. Jó bizonyítványokkal rendelkezik. Ajánlatokat 3600. sz. alatt e lap kiadóhivatalába kér. 1447

10 éves gyakorlati bírő intelli- gens, jelesen végzett ok- leveles gazda, 30 éves, nős, beszéli a magyar, német és szláv nyelvet, nagyobb urada- lombba gazdasztizti állás betölté- sére ajánlik. A földmive- lés és állattenyésztés **öss- zes ágazataiban nagy jártassággal bír; aján- latot küldjék.** Megkeres- esek a kiadóhivatalba kéret- nek. 1447

Gazdai,
majorgazdai állást keres, 45 éves, erőteljes, nős férfi, egy gyermekkel, ki hasonlóságban évek óta működik. Bizo- nyítványai kitűnők. Címe: **Soltész Mihály, Hajsa, Bács m.**

Nős kulcsári,
majors gazdai vagy ehhez ha- sonló állást elfogad melletti belépésre, földmives-iskolát végzett, némi gyakorlati bírő fiatalember, ki jártas a barom- fiak hizlalásában és értékesíté- sében, jelenleg is baromfi-szállí- tító üzletnél mint üzletvezető van alkalmazásban. Cím: **Port- scher Károly, Perjámos. 5 82**

Ispáni
nős állást keres bármikori be- lépéssel, 9 évi gyakorlattal bírő, magyar, német, horvát nyelv- ket beszéli, 29 éves, ev. ref. vallásu, földmives-iskolát vég- zett gazdasztizt. Címe: **T. B. J. J. gazdasztizt. Kis-Kovács, u. p. Gige, Somogy-m.** 5082

IV. gimnásiumot
és földmivesiskolát jelesen vég- zett 19 éves fiatalember, gazdasági irnoki vagy gyakornoki állást keres szerény fizetés vagy kez- detben csupán ellátás ellenében. **Bonczos László Nagy-Szalonta Toldy-ut.** 5113

Uradalmi főgépész.
nagyobb főuri uradalomban 10 év óta működik, jeles képesítő- vel és gyakorlati bizonyítvá- nyokkal bír, állást keres. Val- lakozik a gőzgépek valamint az összes gazdasági gépezetkötők fenntartását kellő biztosíték le- tetele mellett saját költségén eszközölni, amiért a cséplésnél 100000 forintot megállapított díj- szorzóval számolják. Cím: A kiadó- hivatalban. 5077

Házvezetőnek,
anyahelyettesnek ajánlik szőlő szőlő üveggy üzemét, ki az ös- zes kül- és bel-gazdálkodást tökéletesen érti. Megbízhatósá- gáról származása kezeskedik. Cím: A kiadóhivatalban. 5098

Intéző-tiszt
vagy ehhez hasonló állást keres **bármikori belépésre**, egy gazdasági iskolát jelesen vég- zett, kereszényi, 28 éves, nős gazdasztizt 7 éve, hogy a gazda- sági téren működik, azelőtt atyja mellett — kizárólag gazda- stizt — kis korától fogva prak- tizált: kiváló szorgalma, miről előző **grófi és bérleti** nagy uradalmaktól nyert kitűnő ya- korlati bizonyítványai igazolják. Jelenleg egy 1200 holdas nemesi birtokon mint ispán működik — jártas a gazdaság összes mi- veleti ágában, valamint az iprodai számvitelben is, feltétlen meg- bírható, józan, erőlyes, **szé- rény igényű legyen.** Szíves megkereséseket kér **Kárpáthy István gazdasztizt, Vajk, u. p. Verebely, Nyitra.** 5090

Gazdatiszt
állást keres egy 20 évi praxis- sal bírő, 40 éves, nős, gyermek- telen, erőlyes gazdaszt, az ös- zes gazdasági ágazatokban jár- tas, érti a földművelést, czu- korrépa, burgonya, hgyama- termelést, dohánytermeszt, specialista a tehénészetben és állattenyésztésben, ennek be- vásárlása és eladása körül nagy jártassággal bír, ugy a sertés- hizlalda és tenyésztése körül bő gyakorlatiain vannak, vala- mint a lótenyésztés és idomítá- sában jártas és érti ennek üzleti ágait. Magam is könnyű lovas vagyok és szolgálati lovaim is idomított, miként növelem a gazdaság jóvedelmét; beszélem a magyar, német, tót, szerb, román nyelvet, kitűnő referen- ciákra hivatkozhatom. Igényeim szerények, inkább jó báná- smódra és önállóságra refilek- tálók. Bővebb felvilágosítással szolgál szíveslegből nagys. Kis- teleki ur, Budapest, Kerepesi-ut 14. I. em. 5103

Gazdatiszt
azonnali belépésre állást keres 32 évi gyakorlati bírő r. k. 50 éves, nős egyén, ki nagyobb uradalmakat már önállóan ve- zett, legutóbb 19 évig volt egy helyben, mely szeszgyárral és malomiparral volt összekötve. Cím: A kiadóhivatalban. 5096

Főtiszt állást
keres egy elméletileg és 18 éven át gyakorlatilag — kitűnően — képzett gazdaszt, aki 7 év óta nagyobb uradalmakat teljesen önállóan kezel. Czukorrépa-és dohány-termelésben, állate- nyésztés és hizlalásokban betö- szintén puritán jellemű, igazi erőlye és fáradhatlan szorgalm- tól fényes bizonyítványai, vala- mint elsőrendű referenciái szépen igazolják. Cím: A kiadó- hivatalban. 5065

24 éves,
izr. vallásu, hadkötelezettség- nek elengedett, külső és belső gazdaság összes ágában kellő jártassággal bír, jó bizonyít- ványokkal, azonnali belépésre irnoki, segédtiszt állást keres. Cím: A kiadóhivatalban. 5080

Egy
42 éves, nős, családos gépész, kinek fűtő, lokomobilkezelői, stabil és dinamogépkezelői vizs- gája van, alkalmazást keres. Kisebb helyet is elfogad vidé- ken vagy helyben. Cím: **Dudás György, Budakesz, erdő-u. 137.**

Földmivesiskolát
kitűnő sikerrel végzett 20 éves ev. ref. v. gazdaszt azonnali be- lépésre állást keres. Megkeres- eseket Mönus Pál Hódmezővásár- hely II. Százaz-u. 14. kéretnek. 5407

Gazdasszonyok
nagy kulcsárnőnek ajánlikozik középkori intelligens nő, ki a falusi gazdaságban, mint a fő- zésben kifogástalan. Leveleket kér: **S. Linka cizim, Balassa- gyarmat, poste restante. 5079**

Majorgazdai
állást keres, nős, családos egyén, 1904. év április 24-ére, ki a mező gazdaságban több számos évig jó sikerrel gyakorolta ma- gát, jelenleg ugyanezen minőségben van alkalmazva. Szíves megkereséseket kér **Szabó György Somogy-Szent-Miklós.** 5078

Műkertész,
erőteljes, szorgalmas munkás, jó kintézési külsővel, nős, gyer- mektelen, beszéd magyarul, né- metül, tótul, elsőrendű parki- rozó, díszítő, valamint a korai zöldek hajtásához a s gyil- mölősfák kezeléséhez és tenyész- téséhez is kitűnően ért, állást keres. Cím: A kiadóhivatalban. 5081

Földmives-iskolát
jelen sikerrel végzett 29 éves r. kath. vallásu, nős egyén a gazdaság mindenágában, czukor- répa-termelés, állattenyésztés, könyvvezetés, teljes elés és azok számdásában teljes jártassággal bír, ki most is 100 holdas birtokban s nagyobb tehén- szetben mint felügyelő és gazda- ságvezető működik, február 1-ére vagy későbbi belépésre ispani vagy gazdai állást keres „Gazdaszt” jellege alatt a kiadó- hivatalba. 5112

Ispáni
számartó állást keres azonnali vagy későbbi belépésre okleve- les gazdaszt, ki jelenleg egy nagy uradalomnál van. A gazda- sági, állattenyésztés, hizlása, kertés könyvvezetés és magtar- kezelésben kellő jártassággal bír. Cím: A kiadóhivatalban. 5114

Tehénész-gazdai
állást keres nagyobb uradalom- ban, nőten középkori férfi, ki eddig is nagyobb tehénészetben volt alkalmazva s a tejgazdaság- hoz teljesen ért. Cím: **Jandák József Budapest, II., Fény-u. 4. I. 5. ajtó.** 5118

ÁLLATOK.
— Sovány és hizott —
sörtéseket
legjobban értékesít:
BAUER B. GYULA
Bpest, VIII. Kerepesi-ut 73.

Csebzai
uradalomban tiszta emdeni tenyészgunarak megvételre ajánl- tatnak; drbja 10 kor. u. p. Csé- kova. 5117

Szép
rambouillet és ercino neg- retti kosok. 3-4 évesek, kaphatók a gátsfai gazdaság- ban, darabonként 15-25 frt.-ért. Cím: **Kunfy Károly, Gátsfai, Somogy megye.** 5110

Erdélyi magyar faj
ökörborju
8-12 hónaposok — elsőrendű ígás erő anyag nevelésére leg- megfelelőbb minőség- ben állandóan kapható: **kovácsnai Gócs Sándor földbirtokosnál Nagy-Iklódon Dés-Kolozsvári vonalon. 1699**

Muraközi
női fajú lovak beszerzésére ajánlkozom. Mindennemű és korúak a legintenzívabb árban. **Steiner Hermann, Csáktornya, Zala-m., Muraköz.** 5097

Bonyhádi faj
saját nevelésű 12 darab, fele borjas, fele hasas tehén, nagy példányok és 12 drb 2 és 3 éves tiszó első Tárkányi gazdaság- ban, u. p. Tolna-Szakáll, ugyan- itt **patkányfogó Rattler** kutyakölykök, 8 hetesek, darabja 5 forintért kaphatók. 5096

Magyar fajta,
különböző korú üszöket keresek megvételre, circa 30-40 darabot. Cím: **Rürti Emil, Pészóradacs, u. p. Tálár-Szt-György.** 5102

Női fogatba
megvételre kerestetik egy pár teljesen ép, figurans, jól behajtott, könnyű száju, szelíd, teljesen biztos, de azért jó menő kocsi-ló 6-8 év közötti kor s 158-165 cm. közötti magasság- ban. Ajánlatok utolsó ár meg- jelölés és részletes leírással **Sperker Ferenczhez, Szent-De- meter (Udvarehelymegye), u. p. Nagy-Kend kéretnek.** 5084

Emdeni
gunár legelső minőségű 8 drb, 6 torinjával aladó, darabonként csomagolással együtt **Luczen- bacser Miklósnénál Pétend, Fejérmegye, pósta helyben. 5116**

igen szép, válogatott vörö- tarka simmenthali jellegű 1-2 8) éves
növendék ökör és üsző borjakat
ögyesztintén legprimább lektúri — való 6s —
jármos ökröket
legintenzívabb árakon aján- lanak:
KLEIN és SPITZER
Kis-Czeili kereskedők.
Megrendelések egyezség szorint bármikorra is elfogadhatnak

Hizlalásra
való és mindenféle fajta **jármos ökröket** valamint szép 1-3 éves **vöröstarka növendék ökrörborjakat** 4882 **bármely mennyiségben és szerződéses szállítás mel- lett eladásra ajánlanak**

Récsey és Tarsai
szarvasmarha-kereskedők **Zala-Szt.-Balázs. Nagy-Kanizsa mellett.**

Keresek
jól behajtott, s mmitől sem féltő, városi használatra alkalmas, szízen, lépésben és tempera- mentumban egyező pár kocsi- lovat 168 cm. minimális nagy- sággal, jó kondícióval 5-6 éves korban, feltétlen jó körmű, tiszta lábakkal, 3 percznyi kilo- meter sebességgel, kitartó jó csoportozat lovakat. Szíves aján- latokat ár megjelölése mellett sürgetően a kiadóhivatalba ké- retnek. 5087

Muraközi
női fajú lovak beszerzésére ajánlkozom. Mindennemű és korúak a legintenzívabb árban. **Steiner Hermann, Csáktornya, Zala-m., Muraköz.** 5097

Bonyhádi faj
saját nevelésű 12 darab, fele borjas, fele hasas tehén, nagy példányok és 12 drb 2 és 3 éves tiszó első Tárkányi gazdaság- ban, u. p. Tolna-Szakáll, ugyan- itt **patkányfogó Rattler** kutyakölykök, 8 hetesek, darabja 5 forintért kaphatók. 5096

Magyar fajta,
különböző korú üszöket keresek megvételre, circa 30-40 darabot. Cím: **Rürti Emil, Pészóradacs, u. p. Tálár-Szt-György.** 5102

Gróf Teleki Arvéd

drassól uradalma,
u. p. Konca

ajánl míg a kőszlet tarti Konczán 100 kg.-ként az alábbi ár elő- zetes beküldésével szamben nemesített minőségben:

Tekintve, hogy a rendezettebb gazdaságok már az ősz és tél folyamán szerzik be tavaszi vetőmag-szükségletüket és hogy kizárólag saját termésti első- rendű vetőmagvaik és tenyész- állataink iránti keresete, kielé- gíteni már évek óta csak úgy tudjuk, ha a **megrendelést idejében** vesesszük.

Francia perje 110 kor.
csomos ebir 110 ..
fűmagvakra
és alábbiakra a megrendelést mielőbb kérjük beküldeni. **Cserháti tanártól meghonosított**

óvári tak.-répamag
80 kor.,
melyet a magyaróvári szarvas- marhateny. egylet parasztagdái 3 év óta 600 holdon felült terül- leten termelnek drassól magó bőtermőség és eltarthatóságért **Koránérő, fehér, hl.-ként 50 kg. snlyu k.-holdanként 10 év óta 9-15 mm. termett:**

duppai zab 16 kor.
lóbab 16 ..
tavasz-buza 18 ..
székely tengeri,
korai 18 ..
királyné tengeri,
legbővebben termő 14 ..
lóhere, Inczerna, nyuliszapka
magvak az újvire után állapít- tatnak meg.

1903. első díjat nyert
Pekingi kacsa
tojásának tucztája 5 korona, áprilisban.

1902. Budapesten 2 első díj; 1903. szeptember Kolozsvárt
gulyabeli tehénkért és 3 éves bikakért
2 első díj.
Ezen gyorsan fejlőd, edzett hatalmas csoportozat 2-3 éves

magyar bikákból
állandó kőszlet, árak 500-1500 korona.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET és GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomásnál szemben.

Iroda, raktár, javítóműhely.

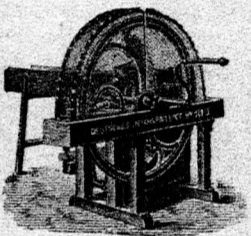
Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

BUDAPEST, Váci-körút 52. szám.

Előre becsátva, hogy **SACK RUDOLF** világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

Ajanlom közkedvelt-ségű **egytemes és többvasútké-imen** kívül sik és díombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas **sorba- és szórva vetőgépeim**, legújabb szerkezetű

szalmakötél fonó-gépeimet,

szeceksavágó-, répavágó gépeimet.

Kézi, járgány- és gőzhajtásra

járgányaimat, a jelenkor legjobb **takarmányparoló** szerkezetű

készülékeimet s minden egyéb gazdasági gépet és eszközöket,

Mindenről kimerítő **árjegyzék** és készséges **felvilágosítások.**

A tisztelt gazdaközönség figyelmébe.

Egy kartellen kívül álló, legjobb hírnévnek örvendő, műtrágyagyártó nagyobb mennyiségű

superfosfát és csontliszt- superfosfátot

vásárolván, van szerencsénk

1904. tavaszi szállításra

míg készletünk tart

superfosfátot 16-19% vízben oldható foszforsav tar- talommal kiópercentenként 42-46 fillérig csontliszt-superfosfátot

18-20% vízben oldható foszforsav és 0-5% légegytartalommal, kilópercenten-
ként 46-50 fillérig.

— fuvarra való tekintettel, távolságok szerint — **franco paritás** Fehér-, Győr-, Komárom-, Moson-, Pozsony-, Sopron-, Somogy-, Veszprém-, Trencsén-, Tolna-, Vas-, Zala megyei **vasútállomásokra** szállítva, készpénzfizetésnél 30 napon belül 3% pénztárengedmény levonással, vagy 6 havi kamatmentes hitelle, ajánlani.

A szállítás 50 vagy 75 kg-os — vevő tetszése szerint — szavatolt legjobb állapotban levő zsákokban eszközöltetik és szavatolunk száraz, porfinom áruért.

Az ellenőrző elemzés bármely nyilvános állami vegykeresleti állomásnál történhetik: az esetleges hiányt — minden latit. d nélkül — megtérítjük.

Az őszi időnyre még nem ajánljuk a superfosfátok beszerzését, mert ha a kartell felbomlik, úgy az árak feltétlenül még olcsóbbak lesznek, ha pedig továbbra is megmarad a kartell, úgy akkor is módunkban lesz, **leg-
alább a tavaszi áraknak megfelelőleg,** adhatni a superfosfátokat.

Kiváló tisztelettel

Melis és Pintér

műtrágya, magvak, gazdasági szükségleti cikkek
nagykereskedése

Szombathely.

1752

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

BÁRDOS és BRACHFELD

villamossági vállalat és műszaki nagykereskedés

BUDAPEST, VI. kerület, Gyár-utca 23. és Teréz-körút 28. szám.

Villamos világítási erőátviteli berendezések

uradalmak, kastélyok, gyárak, malmok stb. részére saját gépezetben.

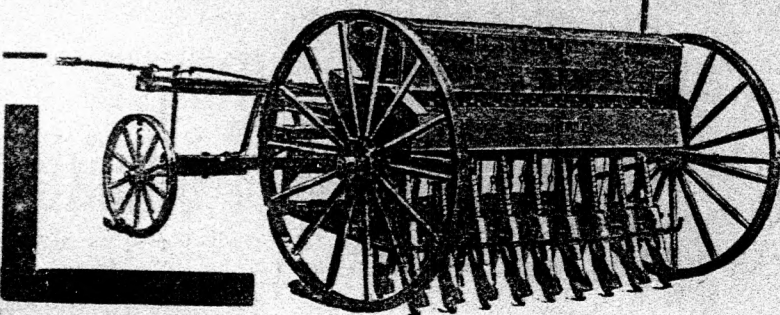
ACCUMULATOROK

Stabenow rendszere szerint.

1348

Villámhárítók. • Dynamogépek. • Telefon. • Ív- és izzólámpák.

UNICUM-DRILL

sorbavetőgép az egyedüli, melylyel sik vagy hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 20,000 darab vetőgép készült és az egész világban elterjedve. Ezer és ezer elismerő nyilatkozat. **MIELŐTT VETŐGÉPET VESZ ERDEKLŐDJÖN AZ „UNICUM DRILL“ VETŐGÉPEK IRÁNT GAZDATÁRSAINÁL**

MELICHAR FERENCZ BUDAPEST, VI.,

NAGYMEZŐ-ÚTÓZA 88. SZÁM. Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

"Patria" nyomda részvénytársaság nyomása Budapest, IX., Üllői-ut 25 (Köztelek.)

K

AZ ORSZÁGOS

Az országos magyar

Nem tagok
Egész évre 20 korona.

AZ „OMEGA

Ülésnapo

1904. január 20. d

bizott

21. d

és nő

ülése

az Országos Magyar
mivelési és növény-
tanak 1904. évi jan.

d. u. 4 órakor a K

Tárgyak:

1. Czukorrép-
rosok közötti jogvi-
bályozása.

2. Jablonovsk
pusztítása elleni vé-

3. Vetőre és
tisztítása, különös
lünkre.

Budapest, 19

Közgazdasági

1904

Jelen voltak:
lete alatt: Desser-
elnöke, Balás Árp
Mihály, Gaál Jenő
Keller Gyula, Ló-
Löherer Andor, Ló-
Brunó, Propper S
Reiner Kálmán, M
dr., Teleszky János
tagok; a tisztviselő

Minden

Minden gazd

Magyar